

Kunnanhallitus

KOKOUSTIEDOT	Maanantai 26.11.2018 klo 10.00 – 16.50	
Aika		
Paikka	Kunnanhallituksen kokoushuone, Kunnanvirasto, Rautalampi	
KÄSITELTÄVÄT ASIAT		Pöytäkirjan Sivu
Asia nro		
242	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	262
243	Pöytäkirjan tarkastajat	262
244	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	262
245	Ilmoitusasiat	263
246	Lautakuntien ja viranhaltijoiden pöytäkirjat	264
247	Johtajasopimus	265
248	Pappilanpellon lämpö	268
249	Talousarvio vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2022	269
PUHEENJOHTAJA	Matti Kärkkäinen	

<p>KOKOUSTIEDOT</p> <p>Aika</p> <p>Paikka</p>	<p>Maanantai 26.11.2018 klo 10.00-16.50</p>	
<p>OSALLISTUJAT</p> <p>Päättöksentekijät</p>	<p>Matti Kärkkäinen Pekka Annala Tiina Puranen Raija Haukka Hannu Korhonen Kari Laitinen Timo Satuli</p>	<p>puheenjohtaja 1. varapuheenjohtaja 2. varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen varajäsen</p>
<p>Muut osallistujat</p>	<p>Jorma Kukkonen Juho Pahajoki Jarmo Hänninen Anu Sepponen Merja Koivula-Laukka</p>	<p>valtuuston puheenjohtaja valtuuston I varapuheenjohtaja valtuuston II varapuheenjohtaja vt. kunnanjohtaja hallintojohtaja</p>
	<p>Puheenjohtaja</p> <p>Matti Kärkkäinen</p>	<p>Sihteeri</p> <p>Merja Koivula-Laukka</p>
<p>KÄSITELLYT ASIAT</p>	<p>§:t 242-249</p>	
<p>PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS</p> <p>Aika ja paikka</p>	<p>Rautalampi 27.11.2018 klo 15.00 Rautalammin kunnanvirasto</p>	
<p>Allekirjoitukset</p>	<p>Kari Laitinen</p>	<p>Timo Satuli</p>
<p>PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ</p> <p>Aika ja paikka</p>	<p>Keskiviikko 28.11.2018 klo 9.00 - 12.00 kunnanvirasto</p>	
	<p>Pöytäkirjan pitäjä</p>	<p>Merja Koivula-Laukka</p>

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kh 242 §

Kunnan hallintosäännön 132 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtajan tulee todeta läsnäolevat sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kuntalain 103 §:n nojalla kunnanhallituksen kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Kokous on laillinen, kun se on kutsuttu koolle KunL:n 103 §:n ja hallintosäännön 125-127 §:ien mukaisesti.

Päätös: Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajat

Kh 243 §

KunL:n 90 §:n nojalla kunnan hallintosäännössä tulee antaa tarkemmat määräykset toimielimen pöytäkirjan tarkastamisesta. Hallintosäännön 144 §:n nojalla pöytäkirja tarkistetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirjassa tulee olla merkintä tarkastuksesta ja siihen on liitettävä valitusosoitus. Kunnanhallitus on valinnut kaksi henkilöä tarkastamaan pöytäkirjan.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää valita tämän pöytäkirjan tarkastajat.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Kari Laitinen ja Timo Satuli.

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kh 244 §

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että tässä kokouksessa asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet			Valtuusto	Otteen oikeaksi todistaa
Lautakunta	Hallitus			

Ilmoitusasiat

Kh 245 §

Kunnanhallituksen tietoon esitellään seuraavat ilmoitusasiat:

1. Savon koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksen kokouspöytäkirja 5.11.2018
2. Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 14.11.2018 kunnallisvalitukseen, kunnanhallituksen jäsenten vaali
3. Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymäkokouksen kokouskutsu 22.11.
4. Pohjois-Savon kärjäoikeuden päätös 12.11.2018 Savon Kuituverkko Oy:n saneerausohjelman vahvistamista, valvojan määräämistä ja selvittäjän palkkiota koskien.
5. Kutsu Pohjois-Savon lapsi- ja perhepalveluiden LAPE-juhlaan 4.12. klo 9-15 Kuopion kaupunginteatteriin.
6. Savon koulutuskuntayhtymän valtuuston kokouksen kokouskutsu 4.12.2018

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää merkitä ilmoitusasiat tietoonsa saatetuksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Lautakuntien ja viranhaltijoiden pöytäkirjat

Kh 246 § Kunnanhallituksen tietoon esitellään seuraavat lautakuntien ja viranhaltijoiden pöytäkirjat:

1. Elinvoimalautakunnan kokouspöytäkirja 7.11.2018
2. Kotouttamisjaoston kokouspöytäkirja 21.11.2018

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää merkitä pöytäkirjat tietoonsa saatetuksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Johtajasopimus

Kh 240 §

Liite 9 luottamuksellinen

Kunnan ja kuntajohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan kunnan johtamisen edellytyksistä (Kuntalaki 42§). Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan työ- jaosta kunnan johtamisessa ottaen huomioon, mitä hallintosäännössä määrätään.

Hyvä kuntajohtaminen on poliittisen ja ammatillisen johdon hyvää yhteistyötä. Olennaista on avoin, vuorovaikutteinen ja toista arvostava ja kannustava toimintakulttuuri sekä selkeät roolit ja työnjaot. Hallituksen toiminta työnantajana vaikuttaa johtamistehtävän houkuttelevuuteen. Hallituksen päätöksenteossa kanavoituu poliittisen johtamisen strategiset linjaukset ja poliittinen tarkoituksenmukaisuusharkinta. Hallitus tukee ja sparraa kuntajohtajaa onnistumaan työssään.

Kunnanjohtaja johtaa kunnan operatiivista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja vastaa valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta, valvoo täytäntöönpanon laillisuutta sekä edistää kunnan kehittämistä. Kunnanjohtaja sparraa luottamushenkilöitä löytämään strategisia vaihtoehtoja ja ratkaisuja.

Johtajasopimusta on valmisteltu kunnanhallituksen puheenjohtajan johdolla.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä johtajasopimuksen ja esittää sitä edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti, että sopimuspalkaksi ehdotetaan 6300 €/kk , irtisanomisajan erokorvaus maksetaan 7kk ajalta, kahden vuoden päästä se nousee 8kk:n ja siitä kahden vuoden päästä irtisanomisajan korvaus maksetaan 9kk:lta.

Johtajasopimukseen liittyvät tavoitemittarit laaditaan ryhmien puheenjohtajien, kunnanhallituksen ja Anu Sepposen yhteistyönä vuoden 2018 loppuun mennessä.

Anu Sepponen jääväsi itsensä ja poistui kokoushuoneesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet			Valtuusto	Otteen oikeaksi todistaa
Lautakunta	Hallitus			

Tämän pykälän pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Hannu Korhonen.

Raija Haukka poistui 19.56.

Kh 247 §

Liite 1

Luottamuksellinen

Kunnanhallituksen kokouksen 12.11.2018 jälkeen on ilmennyt, että johtajasopimus vaatii vielä hiomista ennen valtuuston käsittelyyn viemistä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus tekee johtajasopimukseen tarvittavat tarkennukset ja esittää sitä edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja esitti, että kokonaispalkaksi määrätään xxxx €/kk, erokorvaus poistetaan sopimuksesta, KVTES viittaus poistetaan.

Pekka Annala teki esityksen, että kokonaispalkka on xxxx €/kk, erokorvaus poistetaan sopimuksesta, KVTES viittaus poistetaan. Erokorvaukseen palataan siinä vaiheessa, kun tehtävä vakinaistetaan. Hannu Korhonen kannatti esitystä.

Timo Satuli esitti, että vt-ajalta palkka on xxxx €/kk (kokonaispalkka), erokorvaus poistetaan ja viittaus KVTES:n poistetaan. Raija Haukka kannatti esitystä.

Koska tehtiin kaksi pohjaesityksestä poikkeavaa esitystä, puheenjohtaja päätti, että suoritetaan äänestys. Ensin äänestettiin Timo Satulin ja Pekka Annalan esityksistä. Timo Satulin esitystä kannatti Raija Haukka ja Timo Satuli. Pekka Annalan esitystä kannatti Tiina Puranen, Hannu Korhonen ja Pekka Annala. Kari Laitinen ja Matti Kärkkäinen äänestivät tyhjää.

Seuraavassa vaiheessa äänestettiin kunnanhallituksen puheenjohtajan ja Pekka Annalan esityksestä. Puheenjohtajan esitystä kannattivat Kari Laitinen ja Matti Kärkkäinen. Pekka Annalan esitystä kannattivat Tiina Puranen, Raija Haukka, Hannu Korhonen, Timo Satuli ja Pekka Annala.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Päätös:

Pekka Annalan esitys tuli päätökseksi äänin 5-2. Kunnanvaltuustolle esitetään, että kunnanjohtajan kokonaispalkaksi määrätään xxxx € /kk, erokorvaukseen palataan siinä vaiheessa, kun tehtävä vakinaistetaan.

Anu Sepponen jäväsi itsenä ja hän poistui kokoushuoneesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi.

Jarmo Hänninen jäväsi itsensä ja hän poistui kokoushuoneesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi.

Jarmo Hänninen palasi kokoukseen 14.34.

Merja Koivula-Laukka ei osallistunut asian käsittelyyn, mutta kirjasi päätöksen pöytäkirjaan puheenjohtajan sanelun mukaan.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Pappilanpellon Lämpö Oy

Kh 248 §

Liitteet 2-3 (luottamuksellisia)

Rautalammin kunta omistaa Pappilanpellon lämmöstä 140 osaketta ja Rautalammin Rakennus Oy 60 osaketta. Yhtiön hallitus on rekisteröity 6.6.1990 ja toimitusjohtaja yhtiölle on nimetty 29.4.1987. Hallitus ei ole kokoontunut useaan vuoteen.

Tilanteen haltuun ottaminen vaatii yhtiön hallinnon uudelleen järjestämisen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että osakkaat tekevät osakeyhtiölain mukaisen yksimielisen päätöksen yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta, jossa yhtiölle valitaan ja rekisteröidään hallitus. Koska yhtiössä on useampi kuin yksi osakkeenomistaja, niin OYL 5:1:2:n mukaan vähintään kahden osakkeenomistajan on allekirjoitettava päätös.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää valita Pappilanpellon Lämpö Oy:n hallitukseen kaksi jäsentä.

Päätös:

Pappilanpellon Lämpö Oy:n hallitukseen valittiin varsinaisiksi jäseniksi Pekka Annala ja Hannu Korhonen. Varajäseneksi valittiin Päivi Heikkinen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Talousarvio vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2022

Kh 249 §

Liite 4

Talousarvio ja taloussuunnitelma ovat aiempina vuosina olleet erillisiä asiakirjoja, mutta nyt ne on yhdistetty.

Vuoden 2019 talousarvioita on valmisteltu taloudellisesti hyvin haasteellisessa tilanteessa. Vaikka yleinen talouskehitys on ollut hyvää, ei se näy kuntien taloudessa. Rautalammin kunnan valtionosuudet vähenevät 5.3% eli 644 736 euroa.

Talousarvion toimintakulujen loppusumma on 25 955 491 euroa ja toimintatuottojen 2 897 149 euroa, jolloin toimintakate on 23 058 342 euroa.

Menolajeittain tarkasteltuna henkilöstökulut nousevat 3.8 %. Palvelujen osto kasvavat 5.4%%. Kasvu selittyy sosiaalipalveluiden ja erikoissairaanhoidon lisääntyneistä tarpeista.

Investointimenot ovat teknisen lautakunnan ehdotuksessa n. 2.8 miljoonaa euroa. Merkittävimpinä kohteina ovat Kuutinharju, päiväkotiprojekti ja Matti Lohen koulun liikuntasali.

Verotulojen määräksi on arvioitu 10 740 000 euroa. Nousua kuluvan vuoden talousarvioon on 3.1%. Kunnallisveron ja yhteisöveron tuoton arvioidaan kasvavan reilun 3%, vain kiineistöveron kertymän oletetaan jäävän 1.3% :n.

Valtionosuuksia kertynee n.11.506.906 euroa. Laskua kuluvan vuoden tasoon on 7.0 %, eikä valtionosuuksien määrä tule lähitulevaisuudessa kasvamaan, päinvastoin. Tämä merkitsee sitä, että käyttötulojen ja verotulojen merkitys on entistä tärkeämpi.

Tuloslaskelman mukainen vuosikate on -812 352 euroa. Taso on viime vuosia olennaisesti heikompi, valtionosuuksien romahduksesta ja verotulojen arvioitua vaatimattomammasta kertymästä. Lisäksi tulosta heikentää merkittävä palvelujen ostojen kasvu. Poistojen 950 086 jälkeen talousarvio on alijäämäksi jää 1 762 438 euroa.

Kunnan lainamäärä on 31.12.2018 n. 10,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 lopussa lainamäärä on 0.4- 0,5 miljoonaa edellisvuotta pienempi.

Vuoden 2019 talousarvio ja taloussuunnitelma (täydentyy valtuustoseminaarin jälkeen!) on *liitteenä 4*.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää aloittaa talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2020-2021 käsittelyn.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin

Investointien osalta kirjattiin, että torin kehittäminen siirtyy vuoteen 2020.

Asiantuntijana kuultiin perusturvajohtaja Kirsi Solmaria 11.50-12.46

Tiina Puranen poistui 12.06 ja palasi 14.00. Lisäksi hän oli poissa 14.30-14.57.

Pekka Annala poistui 15.17.

Hannu Korhonen poistui kokouksesta 12.45.

Asiantuntijan kuultiin sivistysjohtaja Olli Lipposta 13.25-14.00

Asiantuntijana kuultiin tekninen johtajaa 14.00-15.30.

Jarmo Hänninen oli poissa 11.00- 14.34.

Jorma Kukkonen poistui 16.30 (?).

Asiantuntijana kuultiin elinkeinoasiamies Iiro Lyytistä 15.35-15.55

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Talousarvio 2019

RAUTALAMPI

Sisällys

TALOUSSUUNNITELMA 2020 – 2022.....	4
Kuntalain taloussäännökset	4
Kuntalaki 110 § ja sen keskeinen sisältö	4
Uusi kuntalaki ja kuntastrategia	4
Rautalammin kuntastrategia ja tulevaisuuden visio	5
Kaikki toteuttavat strategiaa	6
Valtiontalouden näkymät 2019-2022	6
Rautalammin kunnan taloudellinen tilanne ja tulevaisuuden näkymät	7
Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat vuoden 2018 lopussa.....	8
Rautalammin kunnan väestön kehitys	8
Työllisyys.....	9
Rautalammin kunnan taloutta koskevat tavoitteet 2019-2022	9
Vastuualueiden käyttötalous.....	9
Verotus	10
Yhteistyön mahdollisuudet muiden kuntien välillä	10
YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	12
VUODEN 2019 TALOUSARVIO.....	13
TALOUSARVION RAKENNE JA SISÄLTÖ	14
TALOUSARVIOASIAKIRJA	14
MENOT JA TULOT PÄÄLUOKITTAIN (ulkoiset 1000€).....	15
LAINATILANNE 31.12. (1000 €).....	15
ASUKASLUKU 31.12.2017	16
VEROPROSENTIT VUONNA 2019	16
TOIMINTA MENOT MENOLAJEITTAIN (ULKOISET 1000 €).....	17
ULKOISET KÄYTTÖMENOT 2010 – TA2019 (1000 €)	17
MENOT TOIMINNOITTAIN (ULKOISET 1000 €)	18
TOIMINTA- JA RAHOITUSTULOT (1000 €).....	19
SUURET TULORYHMÄT.....	20
HENKILÖSTÖKULUT TOIMINNOITTAIN (1000 €)	21
HENKILÖSTÖKULUT JA PALVELUJEN OSTO	22
PALVELUJENOSTO TOIMINNOITTAIN (ulkoiset 1000 €).....	23
TALOUSARVION SITOVUUS	24
Talousarvion toimeenpanosta	24
Talousarvion sitovuus.....	24

OSASTOJEN TOIMINTA 2017	27
130 Tilintarkastus	27
18 Kunnanvaltuusto ja -hallitus (Luottamushenkilöstöhallinto)	28
170 Yleishallinto	30
180 Taloushallinto	31
26 Elinkeinotoimi	32
270 Maaseututoimi	34
307 Perusturvan hallinto	36
310 Sosiaalipalvelut	37
3055 Vammaispalvelut	39
3040 Sosiaalityö	41
3090 Toimeentulotuki	43
3110 Kotihoito	44
3120 Palveluasuminen	46
3130 Ostopalvelut	48
335 Ravintokeskus	49
360 Kansanterveystyö	50
370 Sairaanhoidolaitokset	52
380 Ympäristöterveydenhuolto	53
404 Sivistyksen hallinto	54
410 Perusopetus	55
420 Lukio	57
440 Aikuiskoulutus	59
450 Joukkoliikenne	61
453 Varhaiskasvatus	62
454 Esiopetus	64
460 Nuorisotoimi	66
470 Liikuntatoimi	68
480 Kirjasto	70
490 Kulttuuritoimi	71
500 Teknisen hallinto	73
510 Jätehuolto	74
520 Vesihuolto	75
530 Palo- ja pelastustoimi	76
540 Kiinteistöt	77
550 Varikko	78

560 Liikenneväylät	79
570 Maankäytön suunnittelu	80
580 Ympäristönsuojelu.....	81
590 Rakennusvalvonta ja ohjaus	82
KÄYTTÖTALOUDEN LIITTEET.....	83
Työllistymistä edistävät palvelut.....	83
Kotouttamisjaosto.....	86
VIEKKU 2.....	87
TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖIDEN TAVOITTEET 2019.....	88
TULOSLASKELMA	91
KÄYTTÖTALOUDEN LISTAUS.....	92
TULOSLASKELMAOSA	111
RAHOITUS.....	115
Rahoitusosan sitovuus	115
INVESTOINNIT VUONNA 2019.....	116
Investointien sitovuus.....	116
Investointiosan määrärahataso.....	116
Investointisuunnitelma	117
RAUTALAMMIN KUNNAN HENKILÖSTÖ 31.12.2018	123

TALOUSSUUNNITELMA 2020 – 2022

Kuntalain taloussäännökset

Kuntalaki 110 § ja sen keskeinen sisältö

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi) Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja niin, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa- ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tullessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä. Voimaan tulleiden säännösten (110.3 §) mukaan alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan tai kuntayhtymän taseeseen on kertynyt alijäämää. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Alijäämän kattamista koskevista yksilöidyistä toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainoa arvioitaessa otetaan huomioon taseeseen kertyneet ylijäämät.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan miten rahoitustarve tullaan kattamaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa huomioon joko brutto- tai nettomääräisinä. Talousarvio ja suunnitelma sisältävät käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan. Kaikessa kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarvioita.

Uusi kuntalaki ja kuntastrategia

Uuden kuntalain soveltaminen kokonaisuudessaan astui voimaan 1.6. 2017. Tällöin lain voiman sai myös kunnan strategian korostuminen kaikessa kunnan työskentelyssä ja päätöksenteossa.

Kuntalaki 37 § ja sen keskeinen sisältö

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

1. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
2. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
3. kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
4. omistajapolitiikka
5. henkilöstöpolitiikka
6. kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
7. elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kunnan johtamisesta kuntalain 38 § mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti.

Rautalammin kuntastrategia ja tulevaisuuden visio

Rautalammin kunnan hallintoa ja peruspalveluja sekä yritystoimintaa koskevat tavoitteet ovat osittain johdettu Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksymästä kuntastrategiasta 2030.

Kuntastrategiaa on pyritty selkiyttämään vuoden 2018 aikana. Tarkoituksena on ollut löytää vuonna 2017 hyväksytyistä strategiasta selkeämmin toimintaa ohjaavat ns. ”keihäänkärjet”. Selkiyttämistyö on aloitettu johtoryhmän strategiapäivillä elokuussa 2018 ja varsinainen työstö on jatkunut valtuustoseminaarissa syyskuussa 2018. Suuntaviivoja kehitystyölle on antanut elokuussa toteutettu kuntalaiskysely, jolla haluttiin kuulla kuntalaistennäkemyksiä kunnan nykytilasta ja toiveista tulevaisuuden kehittämistyössä.

Kuntastrategian selkiyttämistyötä on tarkoitus jatkaa myös tulevana vuonna. Kuntastrategia on syytä nähdä jatkossa päätöksentekoa ja virkamiestyöskentelyä ohjaavana työkaluna. Lisäksi sen ajantasaisuus vaatii ahkeraa kuntalaisten kuulemista ja strategian päivittämistyötä.

Strategian uudet ja keskeisimmät painotuskohteet ovat: kasvu ja elinkeinot, palvelut, viihtyisä ympäristö ja koulutus.

Vuoden 2018 aikana Rautalammin kunnassa ovat vahvistettu myös hallintosääntö, elinvoimaohjelma sekä konserniohje. Lisäksi kunnan viestintästrategian päivitys on käynnissä ja valmistuu alkuvuodesta 2019.

Maakunta- ja -sote uudistuksen lainvalmistelu jatkuu loppuvuoden 2018 aikana. Edelleen uskotaan, että eduskunta päättää asian etenemisestä vielä tämän vuoden lopulla. Tarkoitus on, että vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy uusille maakunnille 1.1.2021. Valinnanvapauden on tarkoitus tulla voimaan vaiheistetusti. Nykyisen lainsäädännön perusteella maakunta- ja sote-ratkaisut merkitsevät sitä, että suurin osa suomalaisen kunnan perinteisestä roolista ja tehtävistä siirretään lainsäädännöllä paikallisen päätöksenteon ulkopuolelle. Valta siirtyy maakunnille ja ministeriöihin ja erityisesti valtiovarainministeriöön. Rautalammin kunnassa on kuitenkin koko ajan keskitytty suunnittelemaan ja varautumaan harkitusti mahdollisiin tuleviin toimintaympäristömuutoksiin. Tällä halutaan varmistaa, että olemme hyvissä valmiuksissa ottamaan tulevat muutokset vastaan.

Kunnan strategian yhteydessä on vahvistettu myös visio 2030. Vision keskiön muodostaa yhteistyö ja kumppanuus asukkaiden, yhdistysten ja yrittäjien kanssa. Aktiivisuus, ekologisuus, vetovoimaisuus ja viihtyisyys muodostavat Rautalammin yritys- ja kulttuurikunnan toiminnallisen ja sosiaalisen perustan.

Visio 2030

Rautalampi on entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnannäyttäjänä.

Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjaava rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.

Rautalammin kunnan toimintaa kehitetään strategisten päämäärien kautta ja niin, että myös kaikilla kuntalaisillamme on aidosti mahdollisuus vaikuttaa.

Kaikki toteuttavat strategiaa

Strategiaa toteutamme noudattamalla arvojamme:

- Turvallisuus (tasa-arvo, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, suvaitsevuus ja välittäminen)
- Kestävä kehitys ja ympäristö
- Taloudellisuus (elinvoimaisuus, saavutettavuus ja tehokkuus)
- Kulttuuri ja yhteisöllisyys

Strategian toteuttamista edesauttavat myös yhteiset tavoitteet:

- elinvoimainen toimintaympäristö
- asiakaslähtöiset palvelut
- paikallisen identiteetin, yhteisöllisyyden ja demokratian hyödyntäminen
- elinikäinen oppiminen
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- luonnon monimuotoinen hyödyntäminen.

Noudatamme seuraavia keskeisiä asioita:

- Kunnan päättäjät ja viranhaltijat ovat kiinnostuneita kuntalaisten ja kaikkien kunnan sidosryhmien mielipiteistä.
- Pyrimme järjestämään palvelut tehokkaasti ja taloudellisesti niin, että kuntalaistemme hyvinvointi on turvattu. Palvelun laatuun kiinnitetään erityistä huomiota ja pyrimme vastaamaan kuntalaisten palvelutoiveeseen välittömästi.
- Kunnan päätöksenteon valmistelussa arvioidaan vaikutukset kuntalaisiin ja yritystoimintaan.
- Korostamme myös huolellista omistajaohjausta – ja konserniohjausta. Näemme kunnan yhtiöineen yhtenäisenä kokonaisuutena.

Valtiontalouden näkymät 2019-2022

Suomen talouden kasvu jatkuu yli kahden prosentin vuosivauhdilla tulevina vuosina, mutta hidastuu lähemmäs keskipitkän aikavälin alle 1½ prosentin kasvuvauhtia. Talouden nopea toipuminen ja vahvana jatkuva talouskasvu nostavat työvoiman kysyntää ja työllisyyden kasvu tulee olemaan nopeinta vuosiin. Työllisyysaste nousee jo 72,5 prosenttiin v. 2020. Työttömyyden paraneminen jää kuitenkin hitaaksi avoimena olevien työpaikkojen kasvusta huolimatta. Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 2,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu kiihtyy työllisyyden nousun seurauksena. Suomen talouskasvun nopeutuminen sekä myönteinen kansainvälinen kehitys ylläpitävät investointien kasvua. Viennin kasvu hidastuu, mutta on kuitenkin maailmankaupan kasvua nopeampaa. Vuonna 2019 talouskasvu kasvu hidastuu 2,2 prosenttiin. Inflaation kiihtyminen hidastaa kotitalouksien reaalisten käytettävissä olevien tulojen sekä

kulutuksen kasvua. Maailmankaupan vahva kasvu luo kuitenkin ennustejaksolla paremmat näkymät Suomen viennille

Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaiikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä.

Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalitylojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttää edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Rautalammin kunnan taloudellinen tilanne ja tulevaisuuden näkymät

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus on vuoden 2019 talousarvioesityksessä 253.mil. euroa kuntataloutta heikentävä. Suurin osa näistä heikennyksistä selittyy lakisääteisellä kustannusjaon tarkistuksella, joka ei ole päätösperäinen toimenpide. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat palkka summaa keskimäärin + 2,4 % vuonna 2019. Tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutus poistuu, minkä arvioidaan pienentävän palkkamenoja noin -0,7%. Ns. Kiky-sopimuksen mukainen lomarahaleikkaus päättyy maaliskuussa 2019.

Rautalammin kunnan 2018 tulos näyttää jäävän odotettua alahaisemmalle tasolle. Verotulot jäävät merkittävästi siitä, mitä odotettiin. Valtionosuudet ovat laskussa ja tuntuva lasku jatkuu myös vuoden 2019 osalta. Valtionosuuksien lasku on Rautalammilla myös suurin Pohjois-Savon kunnista. Tätä kehitystä selittää valtion ns. tasausjärjestelmä. Rautalammilla vuoden 2016 todelliset kustannukset ovat olleet matalampia kuin ns. laskennalliset kustannukset, jolloin valtionosuuksien jakoperuste arvioidaan laskuperusteisesti uudelleen.

Kuntakonsernin terve talous perustuu siihen, että konsernin tilinpäätökset talousarviovuonna 2019 ja taloussuunnitteluvuosina 2019-2022 ovat ylijäämäisiä. Tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että jo ensi vuoden osalta ollaan vaikeuksissa päästä ylijäämäiseen tulokseen. Näin ollen on välttämätöntä käynnistää vuoden 2019 alkupuolella talouden sopeuttamismisohjelma, jonka avulla pyritään löytämään tasapaino kunnan talouteen. Kuntakonsernin talouden tilaa voidaan pitää terveenä myös silloin kun vuosikate kattaa poistot säännöllisesti. Talouden epävakaudesta kertoo vuosikatteen painuminen negatiiviseksi. Rautalammin kunnassa ei olla ajautumassa kuitenkaan kriisikunta-tilaan, sillä aikaisemmilta vuosilta kirjanpidollisia ylijäämiä on 5,5 miljoonan edestä. Sen varaan ei kuitenkaan voida tuudittautua vaan taloutta tervehdyttävät toimet on syytä käynnistää heti vuoden 2019 alusta.

Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat vuoden 2018 lopussa.

Talousarviovuoden tilannetta voidaan kuvata verotulojen osalta huomattavasti arvioitua maltillisemmaksi. Pienentyneet verotulot eivät myöskään pysty tuomaan helpotusta valtionosuuksien laskuun. Valtionosuuksien tiedetään laskevan myös vuonna 2019. Kuntatalousohjelman mukaan valtionavut vähenevät 3 prosenttia vuodesta 2018. Leikkaukset ovat heikentäneet erityisesti pienten kuntien taloudenpitoa, mutta tulopohjan vaimeus näkyy alijäämän kasvuna myös useiden suurten kaupunkien taloudessa. Haasteellista on myös terveydenhoidon kulurakenne, jonka lopullinen tilanne selviää Rautalammin kunnassakin vasta ensi vuoden puolella.

Lisäksi tiedossa on jo nyt, että Kuopion yliopistollisen sairaanhoitopiirin jäsenkuntien maksuosuudet tulevat nousemaan vuonna 2019 noin 2,9 %.

Vuoden 2018 talousarviossa oli varauduttu 125 000 Eur:n ylijäämään, joten ns. puskuria ei juurikaan ole tulevaa varten.

Taloussuunnitelman laadinnassa on pyritty huomioimaan myös seuraavia kunnan talouteen ja toimintaan merkittävästi vaikuttavia seikkoja:

Rautalammin kunnan väestön kehitys

Kuntatalouteen ja kunnan tulevaisuuteen vaikuttaa voimakkaasti asukkaiden määrä kunnassa. Rautalammin kunnan yksi keskeisimpiä tavoitteita on katkaista kunnan väestömäärän aleneminen. Rautalamppi panostaa Rautalamppi-heimon eli entisten kuntalaisten tai heidän sukujen jäsenten kutsumiseen takaisin Rautalamille tarjoamalla heille hyviä asuin- tai mökkitontteja ja joustavuutta rakentaa ja toteuttaa erilaisia asumisvaihtoehtoja. Kunnan tarkoituksena on saneerata/peruskorjata olemassa olevaa rakennuskantaa ja tarvittaessa rakentaa uusia vuokra-asuntoja. Vuodesta 2019 alkaen kunnan tonttitarjonta tullaan nostamaan suunnitelmallisesti esille ja pyrimme nopealla aikataululla tuomaan myös tonttimarkkinointia oikealle tasolle. Tulevien suunnitelmavuosien aikana panostamme määrätietoisesti uusien ja kiinnostavien asuinalueiden esille nostamiseen. Erityisesti omarantaisten tonttien tarjontaa tullaan mahdollisuuksien mukaan lisäämään. Lisäksi kunnan vuokratiloyhtiöiden huoneistojen osalta on käynnistynyt jo kuntokartoitus, jonka perusteella osa huoneistoista peruskorjataan, osasta luovutaan myymällä. Myynnissä mietitään myös kohdennettua kampanjointia kohderyhmittäin.

Kunnan väestön kehitykseen vaikuttaa myös voimassa oleva sopimus vastaanottaa yhteensä 80 kiintiöpakolasta vuosina 2016-2019 ja 10 oleskeluluvan saanutta turvapaikan hakijaa vuoteen 2020 mennessä.

Tällä hetkellä kiintiöpakolaisten määrä kunnassa on 45, Vuoden 2019 saapuu 15 hlö lisää. Kunta varautuu vastaanottamaan jatkuvasti työperäisiä maahanmuuttajia. Kunnan väestömäärän lisäykseen suunnittelukaudella varaudutaan erilaisilla kuntouttamista tukevilla palveluilla ja mahdollisella yhteistyöllä paikallisten kansalaisjärjestöjen, seurakuntien ja perheiden ja yksityisten kuntalaisten kanssa.

Pakolaisten ja maahanmuuttajien vastaanottaminen tukee omalta osaltaan positiivista väestönkehitystä.

Kuntastrategian valmistelun yhteydessä on arvioitu, että vuoteen 2030 mennessä pakolaisten ja maahanmuuttajien määrä kunnassa voisi olla 8-10 % kunnan koko asukasluvusta. Silloin heidän määrä voisi olisi noin 250-300 henkilöä. Tavoite on kotouttaa kuntaan vastaanotettavat pakolaiset ja maahanmuuttajat suomalaiseen yhteiskuntaan, rautalampilaiseen elämäntapaan ja -kulttuuriin, eikä kunnan sosiaali- ja terveystoimeen. Tässä työssä on onnistuttu hyvin ja olemme saaneet valtakunnallistakin tunnustusta ja huomiota kotouttamistyön osalta. Kotouttamisohjelman ja siihen liittyvän Vieku-hanke on päättynyt vuoden 2018 loppu puolella. Kunnassa on jätetty jatkohanke hakemus Vieku 2.

Työllisyys

Valtio siirsi kunnille 1.1.2016 alkaen työllisyyden hoito-, järjestämis- ja talousvastuuta vaikeasti työllistettävien pitkäaikaistyöttömien ja kuntoutettavien (TYP) osalta. Uudistuksen jälkeen valtion TE-toimistojen välitettäväksi jäi enää vain koulutetut ja työkokemusta hankkineet työttömät työntekijät, joiden osuus työttömistä lienee noin 20-25 %. Kunnassa toimii vakinainen työsuunnittelija, jonka työpanoksen avulla on pystytty merkittävästi vaikuttamaan työllistymisen edistämässä myös TYP-asiakkaiden osalta. Kunnan ns. pitkäaikaistyöttömien sakkomaksut on saatu vähenemään merkittävästi työsuunnittelijan työllisyyttä edistävin toimin. Samalla on pystytty syventämään yhteistyötä yritysten ja työtä hakevien välillä. Kunnassa ollut työllisyysosauksen perustamiskokeilu yhdessä Suomenjoen kaupungin kanssa päättyi vuonna 2018. Perustamiskokeiluhankkeen aikana syntyi kaksi osuuskuntaa. Kerkonkoskella toimiva kyläkauppa ja lisäksi paikkakunnalla toimiva suutaripalvelu ovat saaneet lähtölaukauksensa osuuskuntahankkeen kautta.

Kunta on pyrkinyt edistämään myös työttömien ja nuorten työllistymistä ja on sen vuoksi ollut mukana esim. Nuoret Duuniin hankkeessa vuonna 2018 ja etsivä nuorisotyöprojektissa. Kunta järjestää myös palkkatukityöjaksoja, työkokeilumahdollisuuksia ja työtoimintaa.

Rautalammin kunnan taloutta koskevat tavoitteet 2019-2022

Kuntakonsernin terve talous perustuu siihen, että konsernintilinpäätökset talousarviovuonna 2019 ja taloussuunnitteluvuosina 2019-2022 ovat ylijäämäisiä. Nyt valmisteltaessa vuoden 2019 talousarvioita näyttää tilanne kuitenkin erittäin haasteelliselta. Tämän hetkisen talousarvion valossa näyttää, että olemme tekemässä selvästi alijäämäisen tuloksen. Näkymiä 2020 ja eteenpäin on toistaiseksi vaikeaa ennustaa tarkasti, koska toiminnallinen ja taloudellinen valtion kuntia ja maakuntia sekä niiden välistä työnjakoa ja koskevaa lainsäädäntöä ei ole vielä hyväksytty eduskunnassa. On selvää, että kyseinen tilanne merkitsee epävarmuutta arvioida tilannetta kunnan ja ylipäättänsä kuntasektorin näkökulmasta.

Taloussuunnittelukaudella voidaan ennustaa suhteellisen tarkasti enintään vuoteen 2020 saakka.

1. verotulojen osuus taloussuunnittelukaudelle 2019-2020 koko tulo-rahoituskertymästä on >38%
2. verotulojen ja toimintatuottojen ja yhteismäärän tulee olla suurempi tavoitteellisesti kuin valtionosuuksien,
3. toimintatuottojen osuus toimintakuluista tulee olla vuoden 2019 loppuun >14%
4. maksujen ja taksojen tulokehitys on vastattava vuosittaista kustannuskehitystä,
5. kunnan vuosikate tulee olla vuoteen 2020 >850.000
6. lainakanta vuoden 2022 lopussa tulee olla < 10.500 milj. euroa
7. asukaskohtainen laina vuoteen 2022 saakka < 3200 euroa/asukas

Vastuualueiden käyttötalous

Vuoden 2019 talousarvio ja taloussuunnitelma seuraaville vuosille on tiukka ja kaikkia vastuualueita koskevia toimintojen tehostamisen vaade ja osittain myös rakenteellisten muutosten aikaansaaminen. Silti on ensiarvoisen tärkeää, että kunnan toiminnassa pyritään mahdollistamaan hyvälaatuiset ja toimivat palvelut kaikille kuntalaisille. Se on kuntastrategiamme mukaista ja kaikkien yhteinen tahtotila.

Vastuualueiden taloussuunnitelmavuosien 2019-2022 käyttötalouden nettomenojen kehitys on saatava vähintään alle 2%:n kasvutasolle, jotta kunnan talous saadaan tulevien vuosien aikana vahvasti ylijäämäiseksi.

Käytännön tekemisessä tämä merkitsee sitä, että eri toimiyksiköjä ohjataan tekemään sellaisia priorisointeja ja ratkaisuja, joilla kuntalaisten hyvä palvelutaso edelleen voidaan säilyttää. Tilanne tulee vaatimaan varmasti myös rakenteellisia uusia ratkaisuja. Henkilöstöön liittyviä järjestelyitä pyritään hoitamaan ensisijaisesti luontaiset poistumat, kuten eläköitymiset huomioiden. Todennäköistä on, että määräaikaista työsuhteita joudutaan jättämään myös uudelleen täyttämättä.

Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuminen vuoden 2021 alusta saattaa aiheuttaa osittain kunnan talouden tasapainottumisen. Kuntien tulos tulee uudistuksen jälkeen lähes puolittumaan, mutta silloin maakunnan vastuulle siirtyvät myös vastuu sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta ja ympäristöterveydenhuollosta. Maakunnalle siirtyy vastuu myös alueellisista kehittämistehtävistä elinkeinojen edistämistehtävä sekä alueiden käytön ohjaus- ja suunnittelutehtävät.

Verotus

Kuntien tuloista verotulojen osuus on keskimäärin puolet, joten verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta sekä kiinteistöverosta.

Rautalammin kunnan tuloveroprosentti on 22 % ja vaikka talous on kireä, veroprosentti vuoden 2019 osaltaan pidetään ennallaan. Taloutta tulee tarkastella enempi kokonaisuutena. Lisäksi kunnan tulee olla houkutteleva asuinpaikka ja korkea verotus ei lisää kunnan imagoa kilpailutekijä mielessä.

Vuoden 2019 verotuksen taso:

- tuloveroprosentti 22
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 0,00
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00

Yhteistyön mahdollisuudet muiden kuntien välillä

On luonnollista, että tulevaisuudessa, erityisesti pienien kuntien tulee olla entistä vaikeampi järjestää kaikkia palveluja ja toimia itsenäisesti. Kuntaliiton mukaan yhteisjärjestelyihin on tulevaisuudessa myös viranomaisten taholta odotuksia. Nykyinen kuntapohja ei aina mahdollista riittävän laadukkaita viranomaispalveluita pienimmissä kunnissa - yksiköt voivat jäädä liian pieniksi. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon mahdollinen siirtyminen maakuntauudistuksen myötä maakuntaan hajottaa useita nykyisiä hyvin toimivia kuntien yhteisiä viranomaisyksiköitä. Näissä kunnissa on etsittävä yhteistyömalleja, joilla turvataan riittävät rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut.

Rautalammin yhteistyön merkitys Pohjois-Savon alueiden muiden kuntien kanssa tullaan vahvistamaan tulevien vuosien aikana. Rautalamppi kuuluu kehitysyhtiö SavoGrow:n yhdessä Suonenjoen kaupungin, Vesannon, Tervon, Keiteleen ja Pielaveden kuntien kanssa. Näiden kuntien välistä yhteistyötä ollaan pyrittävä viime aikoina erityisesti kehittämään. Kehitystyötä on tarkoitus tiivistää entisestään tulevien vuosien aikana. Kunnat kokeilevat pilottina, hankkeen kautta palkattavan kuntakehittäjän mallia. Pilotoinnissa pyritään löytämään ja kehittämään yhteisiä ja yhdessä tehtäviä toimintatapoja niin, ettei joka kunnassa tarvitse toteuttaa samoja asioita vaan esim. kunnilla on yhteinen viestinnästä tai markkinoinnista vastaava ja siihen erikoistunut henkilö. Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymässä Rautalamppi toimii yhdessä Suonenjoen

kaupungin kanssa. Terveysasemat ovat molemmilla paikkakunnilla. Alueelliselle väestövastuulle perustuva vastaanotto toiminta on järjestetty lääkäri-sairaanhoitaja -parin toiminnan varaan. Kuntayhtymässä toimii erikoislääkärijohtoisesti psykiatrian avohoito.

Rautalammin kunta on tiivistänyt merkittävästi yhteistyötä myös Konneveden kunnan kanssa. Siihen on luontaisesti ohjannut yhteinen Etelä-Konneveden kansallispuisto. Kuntien välistä yhteistyötä on helpottanut molempien kuntien samankaltaiset haasteet. Molemmat ovat pieniä kuntia ja olemme pystyneet jakamaan esim. teknisen osaston palveluja erityisesti lomakausina. Yhteisiä suunnitelmia lisäpalveluiden järjestämiseksi on suunniteltu myös tuleville vuosille.

Elinvoima kunnan menestystekijänä

”Elinvoima on tahtoa ja kykyä, sekä mahdollisuuksia ja voimavaroja uudistua eli kehittää tai synnyttää, toimeenpanna ja saavuttaa asioita. – – Elinvoima-käsite on innostava ja mielenkiintoinen käsite. Se pistää ajatuksia liikkeelle ja herättää monia mielleyhtymiä ja samalla paljon uusia kysymyksiä.”

(<http://www.elinvoimanlahteet.fi/info/elinvoima-ja-muut-avainkasitteet>)

Maakuntaudistuksen myötä kuntien tehtävät muuttuvat merkittävästi ja erityisesti puhutaan kuntien elinvoimaisuudesta. Entistä monimutkaisempi toimintaympäristö haastaa kunnat yhä tiiviimpään vuorovaikutukseen asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Kunnan elinvoimaisuus perustuu kuntalaisten itsehallinnolle ja osallistumiselle. Vuorovaikutus ja tiedon saatavuus ovat puolestaan osallistumisen edellytys.

Tulevien haasteellisten vuosien aikana pyrimme Rautalammin kunnassa toimimaan ja tekemään päätökset niin, että ne kertovat tahtotilasta luoda kuntalaisille parhaat mahdolliset edellytykset elää, asua ja olla täällä. Kunnan tärkeä päämäärä on myös luoda hyviä mahdollisuuksia ja huikeita menestystarinoita yrityksille. Kunnan elinvoimaisuudenkin kannalta tärkeää on, että asukkaat täällä luottavat hallintoon. Luottamusta synnyttää avoimuus, asioista tiedottaminen ja vuorovaikutteisuus kaikkien toimijoiden välillä. Kaiken tämän mahdollistamiseksi luomme kunnassa uutta toimintakulttuuria, jossa kaiken keskiössä ovat kuntalaiset. Kunta on kuntalaisiaan varten ja me, Rautalammin kunnan väki sekä kunnan päättäjät olemme palveluammattissa kuntalaisiamme varten. Usko pienen kunnan elinvoimaan tehdään pieninä tekoina, joista kasvaa isompia tekoja ja kaikkien näiden tekojen takana olemme yhteisvoimin.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan korkeasuhdanne maailmantaloudessa jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe on jo takana. Maailmantaloudessa riskejä nähdään mahdollisissa kauppasodissa USA:n, Kiinan ja EU:n välillä. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Luottamus talouskasvun jatkumiseen on Euroopassa alkanut hiipua, rahapolitiikka kiristyy ja pörssikurssit ovat laskeneet. Riskejä aiheuttavat USA:n asettamat kaupan esteet ja Italian julkisen talouden velkaongelmien kärjistymisen. Työttömyys on kuitenkin vähenemässä ja kuluttajien luottamus on vahvaa. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana, mutta pohjainflaatio on vielä hidasta. Lyhyet markkinakorot ovat edelleen negatiivisia, mutta niiden odotetaan nousevan. Riskien lisääntyminen ei ole heikentänyt maailman talouden kasvuennusteita.

Suomen taloudessa eletään suhdannevaiheen parasta aikaa, sillä talouskasvun ennakoidaan jopa nousevan viime vuoden ennätystasosta. Viime vuonna ennustettiin bruttokansantuotteen kasvun hidastuvan 2,1 prosenttiin, mutta ennusteluvut tälle vuodelle osoittavat tasan 3,0 prosentin kasvua. Nyt vuodelle 2019 ennustetaan kasvun kuitenkin hidastuvan 1,7 prosenttiin ja ennustejakson jälkeen palaavan yhden prosentin tasolle, joka on Suomen potentiaalisen tuotannon kasvuvauhti. Keskipitkällä aikavälillä monet rakenteelliset tekijät hidastavat kasvuvauhdin tälle tasolle. Suomen talouden hyvä suhdannetilanne kohentaa julkista taloutta. Viime vuonna julkisen talouden alijäämä pieneni jälleen edellisvuodesta. Talouskasvu jatkuu kohtuullisena vielä lähivuosina, jolloin julkisen talouden rahoitusasema tasapainottuu.

Yritysten tuotanto-odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Myös kasvun rajoitteista on viitteitä, sillä teollisuuden uusien tilausten arvo supistui tammi - kesäkuussa 4,5 % vuodentakaisesta. Yritysten kyselytutkimuksissa nousee esiin huoli ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta.

Vuonna 2019 kovin investointivaihe on ohitettu. Yksityisten investointien kasvu jatkuu, mutta aiempaa hitaampana. Suomessa on suunnitteilla useita erittäin mittavia investointihankkeita erityisesti metsäteollisuudessa. Jonkin näistä hankkeista oletetaan käynnistyvän ennustejaksolla. Työllisyyden kasvun arvioidaan vauhdittavan investointeja myös teknologiaan ja koulutukseen.

Valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyvien toimenpiteiden arvioidaan yhteensä heikentävän kuntataloutta 254 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna. Tästä suuri osa selittyy negatiivisella kuntien ja valtion välisellä kustannustenjaon tarkistuksella.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kehitysarviossa negatiivisena vuoteen 2020 saakka. Sen jälkeen maakunta- ja sote-uudistus pienentää kuntatalouden menopaineita, ja kuntatalouden velkaantumisen arvioidaan taittuvan.

Työllisyyden kasvu on alkuvuoden 2018 aikana ollut jopa nopeampaa kuin mitä taloudellisen aktiviteetin perusteella voisi olettaa. Työllisiä on tällä hetkellä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Talouskasvun hidastuminen tulee hidastuttamaan samalla työllisyyden kasvua. Hallitusohjelman mukaiset sopeuttamistoimet tulevat tasapainottamaan julkista taloutta lähivuosina. Myös hyvällä talous- ja työllisyyskehityksellä on suotuista vaikutus.

Pohjois-Savossa oli syyskuun lopussa 10 523 työtöntä työnhakijaa, mikä on alin luku 10 vuoteen. Se on 1 631 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Elokuusta syyskuuhun työttömien määrä oli laskenut edelleen,

mutta nyt jo maltillisemmin (414 hengellä). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli 9,4 %, mikä on 1,4 %-yksikköä pienempi kuin vuosi sitten. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,8 %.

VUODEN 2019 TALOUSARVIO

Vuoden 2019 talousarviota on valmisteltu tilanteessa, jossa talouskasvu ja työllistyminen ovat piristyneet, mutta samanaikaisesti valtion toimenpiteiden vaikutukset aiheuttavat suuret haasteet. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus on vuoden 2019 talousarvioesityksessä 253.mil. euroa kuntataloutta heikentävä. Rautalammin kunnassa valtionosuuksien leikkausten vaikutus on -644 736 EUR / 198 EUR asukas / -5,3%. Myös verotulot jäävät alle odotusten. Verotulojen määräksi on arvioitu 10.740.000 euroa, nousua vuoteen 2018 nähden on 3.1 %. Kunnallisveron nousu on 3.3%, yhteisöveron 3.4% ja kiinteistöveron vaatimattomampi 1.3%.

Talousarvion toimintakulujen loppusumma on 25. 955.491 euroa ja toimintatuottojen 2.897.149 euroa. Talousarvion 2019 tuloslaskelman perusteella toimintatuotot laskevat 8,3 % eli n.260.000 euroa. Henkilöstökulujen arvioitu nousu on 3,8 % noin 300. 000 euroa. Suurinta nousu on palveluiden ostoissa, jotka nousevat 7,4% eli noin 850.000 euroa. Kasvu selittyy pitkälti sosiaalipalveluiden, lähinnä erityissairaanhoidon lisääntyneistä tarpeista.

Teknisen lautakunnan esittämän esityksen mukaan tulevan vuoden 2019 investointimenot ovat 2.797.000 euroa. Investoinneista suurimmat kohdistuvat tulevaan päiväkotiratkaisuun ja Matti-Lohen koulun liikuntasaliin.

Tuloslaskelman mukainen vuosikate 812.352 euroa. Taso on selvästi aiempia hyviä vuosia alhaisempi, mikä selittyy valtionosuuksien ja verotulojen huomattavasti alentuneesta tasosta. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 950.086 euroa. Poistojen jälkeen talousarviossa on alijäämää 1.762.438 euroa. On siis selvää, tilikauden tuloksen jäädessä huomattavan alijäämäiseksi joudutaan turvautumaan taloutta tasapainottaviin toimiin tulevana vuonna.

Rautalammin kunnan lainamäärä on vuoden lopussa noin 10.5 miljoonaa. Tulevien investointien takia lainamäärä arvioidaan kasvavan noin 1,2-2 miljoonaa euroa.

TALOUSARVION RAKENNE JA SISÄLTÖ

Talousarvio koostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, investointiosasta ja rahoitusosasta. Käyttötalousosassa asetetaan toiminnan sitovat tavoitteet ja esitetään suunnitelma, miten toiminnan tarvitsema rahoitus katetaan. Tuloslaskelmaosa kertoo, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, juokseviin rahoitusmenoihin kuten korkoihin sekä poistoihin ja arvон alennuksiin. Investointiosassa kerrotaan hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot. Investointimenot ja tulot budjetoidaan arvioidun rahankäytön ja tulokertymän mukaan. Rahoitusosassa osoitetaan kuinka paljon tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja miten rahoitustarve katetaan.

TALOUSARVIOASIAKIRJA

Valtuuston on kuntalain mukaan hyväksyttävä kunnalle vuoden loppuun mennessä seuraavalle kalenterivuodelle talousarvio ja taloussuunnitelma. Tämä asiakirja sisältää Rautalammin kunnan kuntalain 110§:n mukaisen talousarvion vuodelle 2019. Se sisältää lain määrittelemät osat ja antaa sen vaatimat tiedot ja arviot. Talousarvioissa on määrärahat ja tuloarviot lähtökohtaisesti esitetty bruttomääräisesti niin, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Talousarvio sisältää myös määrärahojen käytön sitovuusmäärittelyt. Talousarvio sisältää suunnitelman siitä miten tuloslaskelmassa esitetty vuosikatteen taso ja tulos talousarviovuoden osalta voidaan saavuttaa

MENOT JA TULOT PÄÄLUOKITTAIN (ULKOISET 1000€)

MENOT	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Käyttötalous	25 166	25008	25955
Tuloslaskelmaosa	172	271	221
Investointi	2 514	3237	2797
Rahoitusosa ilman tilap.lainoja	1 404	1500	1320
Yhteensä	29 256	30016	30293

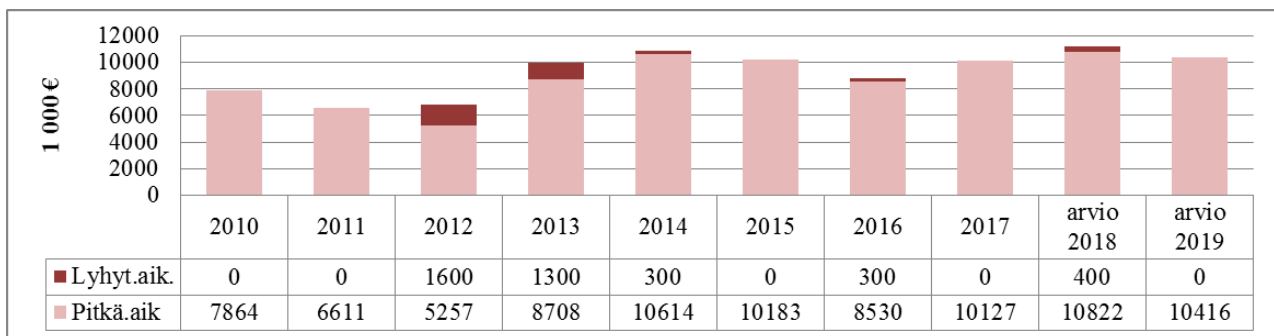
TULOT	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Käyttötalous	3 514	3160	2897
Tuloslaskelmaosa	23 643	22766	22467
Investointi	0	256	0
Rahoitusosa ilman tilap.lainoja	3 000	2200	2000
Yhteensä	30 157	28382	27364

Taulukossa vertaillaan vuoden 2018 talousarviota muutoksineen

vuoden 2019 talousarvioon. Taulukko kertoo sen, miten tilanne

vaihtelee käyttötalouden, investointien ja esim. lainarahoituksen suhteen.

LAINATILANNE 31.12. (1000 €)

ASUKASLUKU 31.12.2017

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Yhteensä	3444	3428	3373	3305	3288	3255
Muutos	-37	-16	-55	-68	-17	-33
Naiset	1716	1718	1703	1651	1634	1615
Miehet	1728	1710	1670	1654	1654	1640

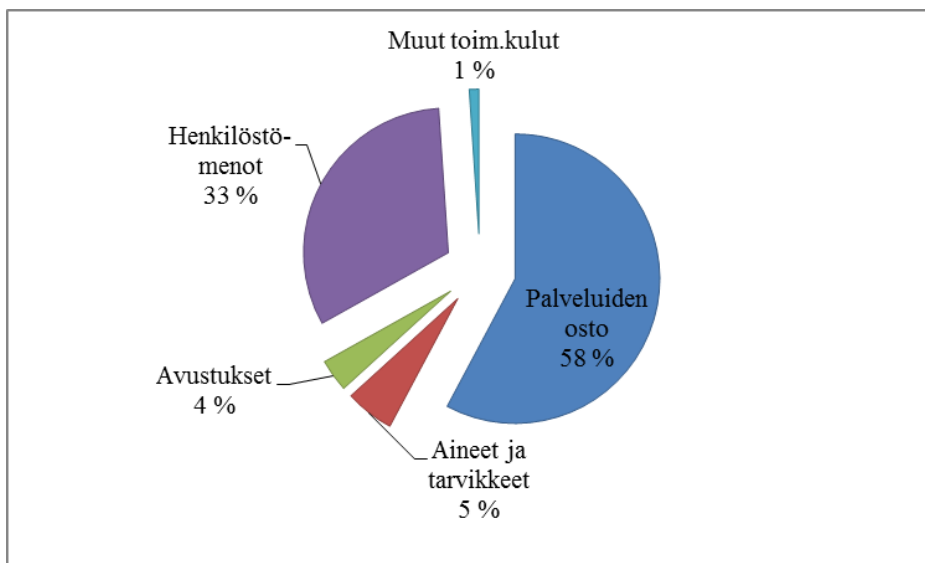
VEROPROSENTIT VUONNA 2019

Tuloveroprosentti	22,00 %
Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen kiinteistövero	1,00 %
Vakituisen asuinrak. kiinteistövero	0,70 %
Muiden asuinrak. kiinteistövero	1,30 %
Yleishyöd. yhteisöjen kiinteistövero	0,00 %

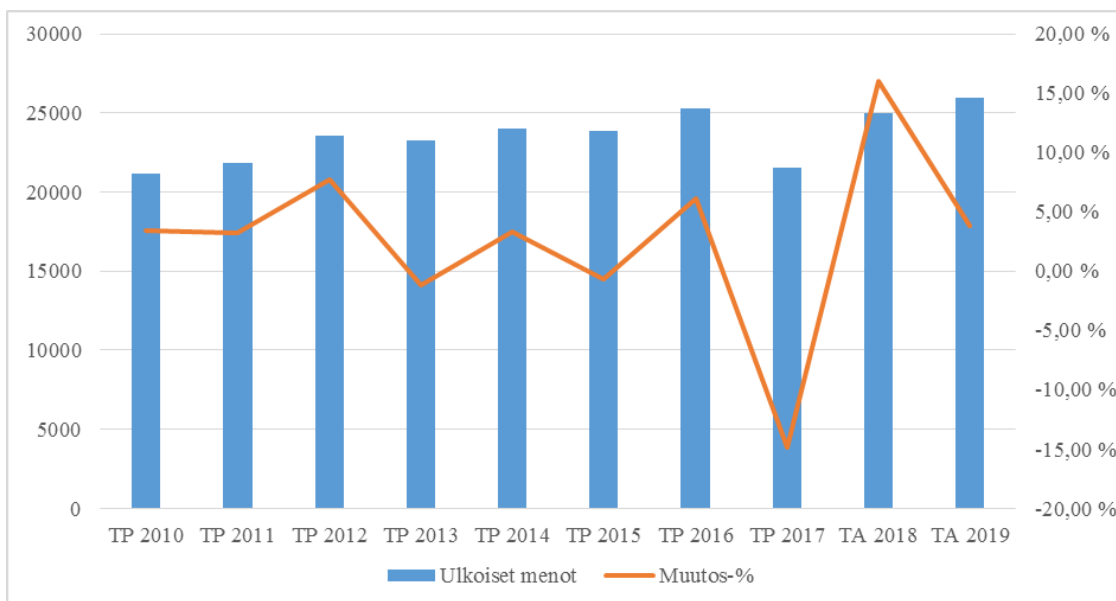

TOIMINTA MENOT MENOLAJEITTAIN (ULKOISET 1000 €)

Menolaji	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömenot	8 037	8 014	8 321
Palveluiden osto	14 147	14 234	14 999
Aineet ja tarvikkeet	1 354	1 466	1 418
Avustukset	1 310	1 067	942
Muut toim.kulut	318	227	275
Yhteensä	25 166	25 008	25 955

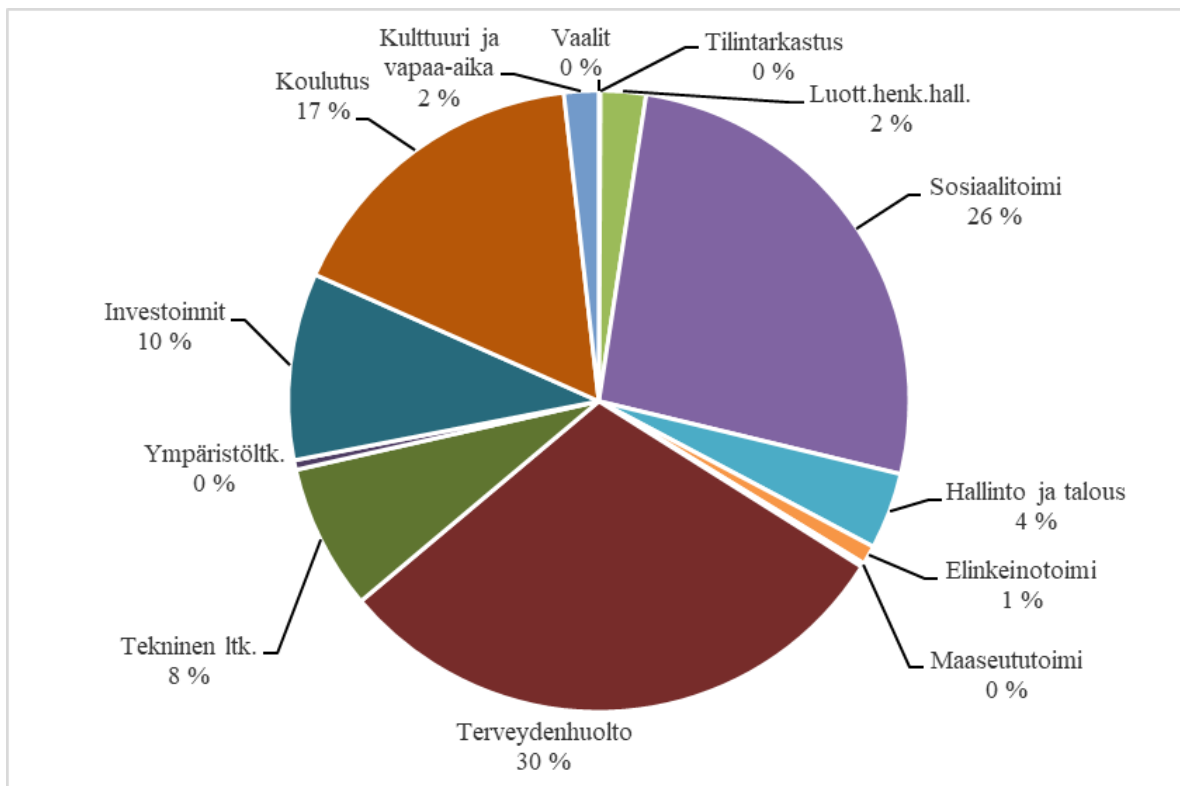
ULKOISET KÄYTTÖMENOT 2010 – TA2019 (1000 €)

MENOT TOIMINNOITTAIN (ULKOISET 1000 €)

Menolaji	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vaalit	11	10	11
Tilintarkastus	12	10	14
Luott.henk.hall.	795	741	677
Hallinto ja talous	914	1 171	1 148
Elinkeinotoimi	500	590	283
Maaseututoimi	40	56	59
Sosiaalitoimi	6 125	7 287	7 569
Terveydenhuolto	7 550	7 974	8 606
Koulutus	3 538	4 591	4 749
Kulttuuri ja vapaa-aika	427	518	518
Tekninen lautakunta	1 562	1 942	2 177
Ympäristölautakunta	76	118	144
Investoinnit		3 237	2 797
Yhteensä	21 550	28 245	28 752

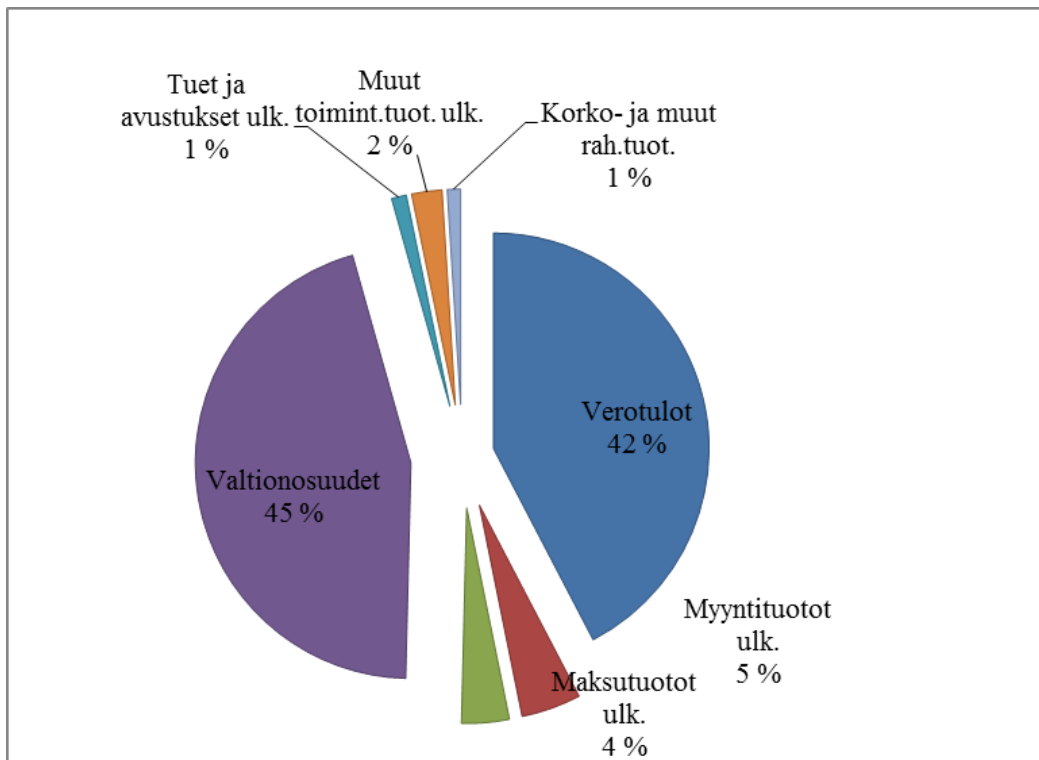
Taulukko kertoo miten eri toimintojen menot ovat muuttuneet ja mikä on niiden suhteellinen osuus kunnan menoista.

TOIMINTA- JA RAHOITUSTULOT (1000 €)

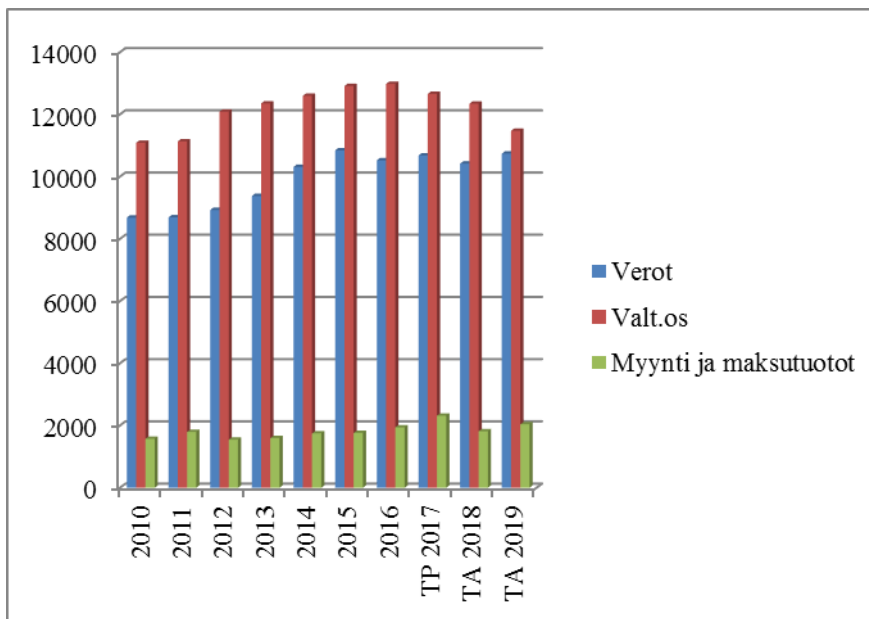
	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Verotulot	10 683	10 421	10 740
Valtionosuudet	12 663	12 345	11 476
Myyntituotot ulk.	1 353	955	1 135
Maksutuotot ulk.	965	859	905
Tuet ja avustukset ulk.	631	778	282
Muut toimintatuotot ulk.	565	569	575
Korko- ja muut rah.tuotot	322	251	251
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Yhteensä	27 182	26 178	25 364

Taulukosta ja kuviosta nähdään kunnan riippuvuus verotuloista ja valtionosuuksista.

SUURET TULORYHMÄT

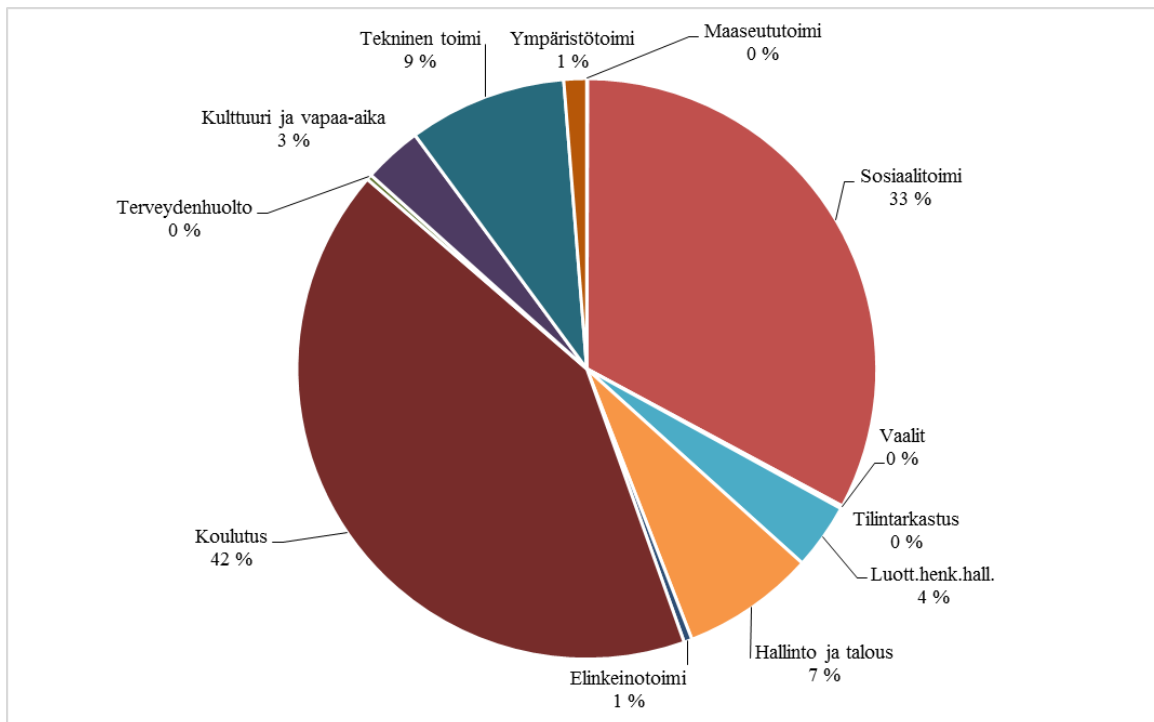
	Verot	Valt.os	Myynti ja maksutuotot
2010	8684	11089	1573
2011	8695	11135	1794
2012	8930	12090	1548
2013	9379	12354	1598
2014	10313	12599	1747
2015	10847	12913	1762
2016	10526	12980	1938
TP 2017	10683	12663	2318
TA 2018	10421	12345	1814
TA 2019	10740	11476	2040

HENKILÖSTÖKULUT TOIMINNOITTAIN (1000 €)

Menolaji	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vaalit	10	8	10
Tilintarkastus	3	3	3
Luott.henk.hall.	336	344	306
Hallinto ja talous	631	614	618
Elinkeinotoimi	212	142	38
Maaseututoimi	4	0	4
Sosiaalitoimi	2 622	2575	2728
Terveystenhoito	22	22	25
Koulutus	3 238	3319	3477
Kulttuuri ja vapaa-aika	229	265	272
Tekninen toimi	660	637	734
Ympäristötoimi	70	85	106
Yhteensä	8 037	8014	8321

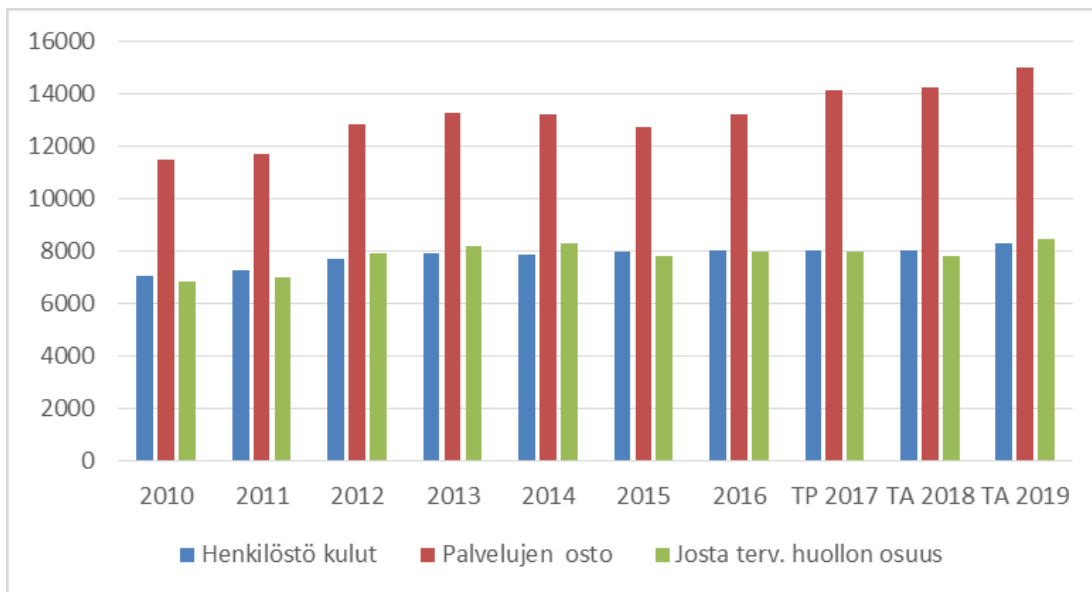
Kuvio osoittaa henkilöstön sijoittumisen kunnan eri sektoreille sekä siinä tapahtuneet muutokset.

HENKILÖSTÖKULUT JA PALVELUJEN OSTO

Kuviossa on vertailtu suuria tuloryhmiä sekä myynti ja maksutuloja. Myynti- ja maksutulojen yhteenlaskettu määrä on noin 2,0 milj. euroa. Kuvio osoittaa verotulojen ja valtionosuuksien suuren merkityksen kunnan tulonmuodostuksessa. Kielteinen kehitys näissä ryhmissä aiheuttaa ongelmia, joita on vaikea kompensoida. Oman tulo-rahoituksen merkitys kasvaa lähivuosina selvästi.

	Henkilöstö kulut	Palvelujen osto	Josta terv. huollon osuus
2010	7072	11474	6843
2011	7293	11737	7020
2012	7740	12868	7911
2013	7926	13260	8201
2014	7874	13241	8306
2015	7983	12763	7845
2016	8044	13214	7980
TP 2017	8037	14147	7994
TA 2018	8014	14234	7825
TA 2019	8321	15000	8461

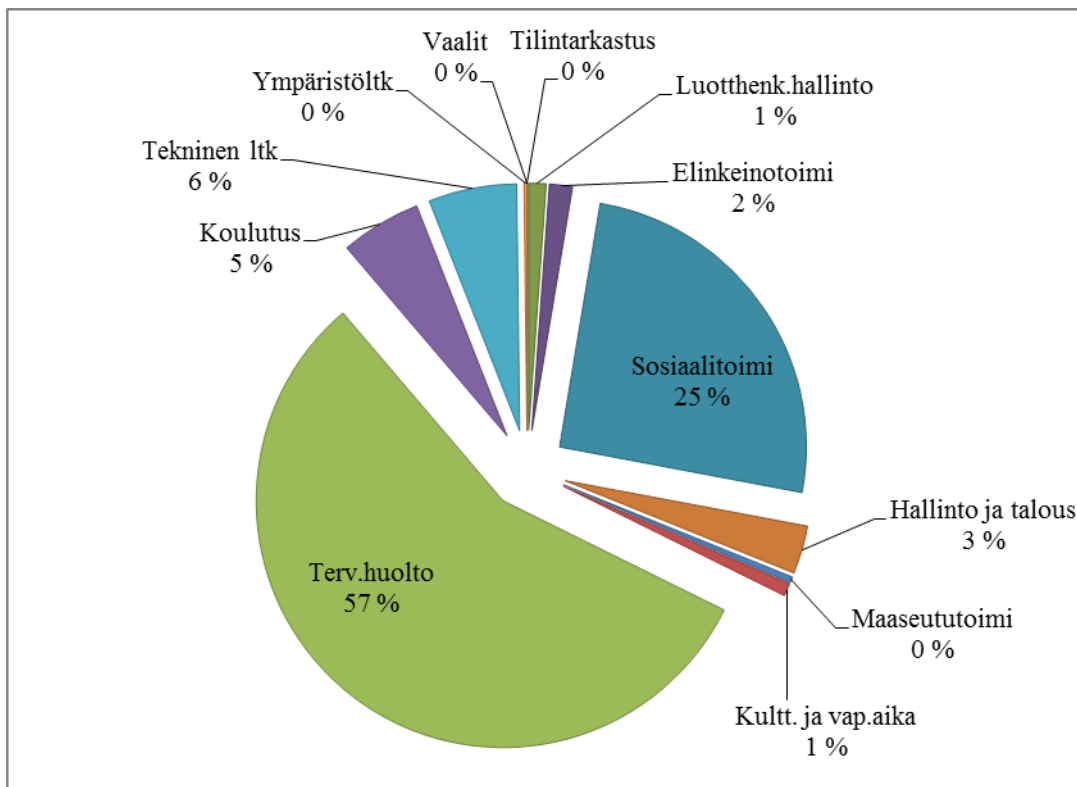

PALVELUJENOSTO TOIMINNOITTAIN (ULKOISET 1000 €)

Käyttötalous	TP 2017	%	TA 2018	%	TA 2019	%
Vaalit	3	0,0	2	0,0	1	0,0
Tilintarkastus	14	0,1	8	0,1	11	0,1
Luott.henk.hallinto	348	2,5	174	1,2	170	1,1
Hallinto ja talous	453	3,2	489	3,3	472	3,1
Elinkeinotoimi	329	2,3	348	2,3	225	1,5
Maaseututoimi	51	0,4	56	0,4	55	0,4
Sosiaalitoimi	3 389	24,0	3 625	24,2	3 795	25,3
Terv.huolto	7 994	56,5	7 825	52,2	8 461	56,4
Koulutus	649	4,6	777	5,2	791	5,3
Kultt. ja vap.aika	126	0,9	130	0,9	125	0,8
Tekninen lautakunta	776	5,5	773	5,2	865	5,8
Ympäristölautakunta	15	0,1	27	0,2	29	0,2
Yhteensä	14 147	100,0	14 234	94,9	15 000	100,0

Taulukkoon on koottu eri toimialojen palvelujen osto kunnan ulkopuolisilta palveluntarjoajilta.

Terveydenhuollon luku on selvästi muita suurempi, koska koko terveydenhuolto on ostopalvelua.

TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarvion toimeenpanosta

Kunnanvaltuuston talousarviopäätöksen jälkeen kunnanhallitus määrittelee ja arvioi täytäntöönpano-ohjeissaan lautakuntien ja mahdollisesti edelleen viranhaltijoiden päätösvallan määrärahojen jakamisessa. Lautakunnat ja viranhaltijat hyväksyvät annettujen täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti entisen tapaan käyttösuunnitelmat määrärahojensa jakamisesta ja toimittavat ne tiedoksi kunnanhallitukselle ja taloustoimistoon.

Talousarvion sitovuus

1. Käyttötalouden määrärahojen sitovuus
 - 1.1 Kunnanvaltuusto hyväksyy määrärahat toimielintasolla ja antaa kunnanhallitukselle tehtäväksi päättää määrärahoista tehtävatasolla.
 - 1.2 Kunnanhallitus määrittelee täytäntöönpano-ohjeissa lautakuntien ja viranhaltijoiden päätäntävallan määrärahojen edelleen jaossa.
 - 1.3 Teknisen toimen talousarviossa rakennusten jakamattomissa erissä olevaa vuosikorjauksiin tarkoitettua määrärahaa voidaan siirtää kunnanhallituksen päätöksellä toteutuneiden kustannusten suhteessa muille hallintokunnille, tehtäväalueille ja tulosityksiköille.
 - 1.4 Kunnanhallitus voi talousarviovuoden aikana tehdä muutoksia kunnanvaltuuston toimielintasolla hyväksymään talousarvioon niin, että talousarvion ulkoisten menojen loppusumma ei näiden muutosten seurauksena kasva.

KÄYTTÖTALOUSOSA

OSASTOJEN TOIMINTA 2017

130 Tilintarkastus

130 Tilintarkastus Toiminnan kuvaus Kuntalain mukaan valtuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tarkastuslautakunnan. Hallintosäännön mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu seitsemän jäsentä. Valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman JHTT-tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Kuluvan valtuustokauden 2017-2021 tilintarkastuspalveluista on tehty sopimus KPMG julkishallinnon palvelut Oy:n kanssa.
Vastuuhenkilö Hallintojohtaja
Sitovia tavoitteita <ol style="list-style-type: none"> 1. Tilinpäätös 2018, arviointikertomus 2. Tarkastusuunnitelman toteuttaminen
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit

130 Tilintarkastus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	11 586	10 000	13 850	38,50	3 850
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	11 586	10 000	13 850	38,50	3 850
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	1 260	1 419	1 380	-2,70	-39
TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 260	1 419	1 380	-2,70	-39
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	12 846	11 419	15 230	33,40	3 811
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	3,95	3,47	4,69		

18 Kunnanvaltuusto ja -hallitus (Luottamushenkilöstöhallinto)

18 Kunnanvaltuusto ja-hallitus
Toiminnan kuvaus Kunnanvaltuusto päättää kunnan strategisista linjauksista ja huolehtii kunnan talouden tasapainosta. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallintotehtävistä ja taloushoidosta sekä vastaa valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanhallituksen keskeisenä tehtävänä on vastata valtuuston päättämien strategioiden toteuttamisesta. Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstöjaos, kaavoitusjaos, elinvoimalk, kotouttamisjaos sekä vapaa-ajan asukastoimikunta. Kunnan johtamistoiminnan tehtävänä on saada kunnan organisaatio ja koko yhteisö toimimaan siten, että kunnan visio, toiminta-ajatus ja päämäärät sekä asetetut tavoitteet toteutuvat.
Vastuhenkilö Kunnanjohtaja
Sitovia tavoitteita 1. Uuden kuntastrategian 2030 jalkauttaminen, kärkitavoitteiden mukaisesti (palvelut, kasvu ja elinkeinot, viihtyisä ympäristö, koulutus) 2. Sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttöönotto ja sen vakiinnuttaminen kunnan päätöksenteon tueksi. 3. Tuloksekas edunvalvonta maku- ja sote-uudistuksessa. 4. Kunnan talouden tasapaino, tasapainotusohjelma, palvelujen kustannustehokkuus.
Perusteluita Tulojen jyrkkä lasku, menojen jyrkkä nousu vaatii selkeitä toimia, vuosikate on saatava paremman olennaisesti, tavoitteena, että vuosikate kattaa poistot. Kunnanhallituksen määrärahoista varaudutaan edelleen tukemaan paikallisia yhteisöjä ja yhdistyksiä. Avustuksiin yhteisöille on varattu yhteensä 99.000 euroa, jossa on huomioitu mm. Peuran museosäätiö, Rautalammin Urheilijat, Sotainvalidit ja -veteraanit, Järvipelastajat.
Tunnusluvut ja mittarit 1. Tehdyt toimenpiteet, tavoitteiden toteutuminen. 2. Valittujen indikaattorien muutokset, vertailutieto verrokkikunnista. 3. Sotepalveluiden laatu säilyy nykyisellä tasolla tai paranee. 4. Tasapainotusohjelma, verrokkikunnat/naapurikunnat as/€, vuosikate positiivinen-poistot pystytään kattamaan.

18 Kunnanvaltuusto ja-hallitus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-161 037	-326 631	-208 800	-36,10	117 831
M E N O T (ulkoiset)	795 072	741 302	676 792	-8,70	-64 510
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	634 035	414 671	467 992	12,90	53 321
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	52 273	55 297	55 402	0,20	105
TOIMINTAKATE (sisäiset)	52 273	55 297	55 402	0,20	105
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	686 308	469 968	523 394	11,40	53 426
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	210,85	142,93	161,04		

170 Yleishallinto

170 Yleishallinto
Toiminnan kuvaus Yleishallinnon palvelualue sisältää hallintopalvelut, yhteis palvelupisteen, henkilöstöhallinnon, kunnallisverotus (kunnan osuus verotuskustannuksista), tyky-toiminnan, asuntoasiat, ay- ja työsuojelutoiminta ,työterveyshuolto ja työllistämisasiat. Hallintopalveluihin kuuluvat mm. keskusvaalilautakunnan, valtuuston, kunnanhallituksen ja henkilöstöjaoston esittelijä/sihteeripalvelut
Vastuhenkilö Hallintojohtaja
Sitovia tavoitteita 1. Työhyvinvointikysely toteutetaan ja sen pohjalta suunnitellaan/tehdään kehittämistoimenpiteet. 2. Asuntostrategian laatiminen yhteistyössä teknisen toimen kanssa. 3. Asianhallintaohjelmiston tehokas hyödyntäminen.
Perusteluita Istekkin hallinnoima hanke käynnistyi 2017, ja loppuvuodesta 2017 täsmentyi ohjelmisto, joka otetaan käyttöön 1.1.2019. Luottamushenkilöille (valtuutetut) on hankittu Ipadit, jotka otetaan täysimääräisesti käyttöön vuoden 2018 aikana.
Tunnusluvut ja mittarit 1.Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti 100% 2. Valmis asuntostrategia. 3. Kh, kv ja lautakuntien kokoukset hoidetaan Casem-ohjelmiston kautta.

170 Yleishallinto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-53 716	-90 800	-102 000	12,30	-11 200
M E N O T (ulkoiset)	449 010	593 210	560 916	-5,40	-32 294
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	395 294	502 410	458 916	-8,70	-43 494
Tulot (sisäiset)	-65 705	-68 880	-68 361	-0,80	519
Menot (sisäiset)	54 840	64 794	60 890	-6,00	-3 904
TOIMINTAKATE (sisäiset)	-10 865	-4 086	-3 127	-23,50	959
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	384 429	498 324	455 789	-8,50	-42 535
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	118,10	151,56	140,24		

180 Taloushallinto

<p>180 Taloushallinto</p> <p>Toiminnan kuvaus Taloushallinto sisältää palkanlaskentapalvelut, kirjanpito- ja ostopalvelut (ostopalvelut Kuntalaskenta, myynti- ja ostoreskontra kunnan toimintaa), hankkeiden maksutukset, perintään osallistuminen ja ICT-palvelut kunnan toimintana.</p>
<p>Vastuhenkilö Hallintojohtaja</p>
<p>Sitovia tavoitteita</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjanpito- ja ostopalveluiden uudelleen organisointi, vaihtoehtoina mm. kirjanpito- ja ostopalveluiden kotiuttaminen tai sopimuksen päivittäminen. 2. Talouspalveluiden tuottaminen oikein ja ajallaan päätöksenteon tueksi, ajantasainen raportointi. 3. Palvelimien uusiminen, ICT – palvelujen toimintavarmuuden parantaminen.
<p>Perusteluita</p> <p>Sote-Maku uudistukseen varautuminen välttämätöntä, muutokset tulevat olemaan suuria. Aiemmin suunniteltu kuntayhteistyö kariutui. Nykyinen järjestelmä häiriö herkkä. Nykyiset palvelimet on tulleet elinkaarensa päähän, riskit toiminta häiriintymisestä ovat kasvaneet.</p>
<p>Tunnusluvut ja mittarit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toimiva kirjanpito, omana tai ostettuna toimintana. 2. Reklamaatiot 0 kpl. 3. Uudet palvelimet hankittu.

180 Taloushallinto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-1 976	-50 700	-52 000	2,60	-1 300
M E N O T (ulkoiset)	465 293	577 574	587 607	1,70	10 033
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	463 317	526 874	535 607	1,70	8 733
Tulot (sisäiset)	-266 740	-310 757	-276 736	-10,90	34 021
Menot (sisäiset)	16 267	20 159	24 910	23,60	4 751
TOIMINTAKATE (sisäiset)	-250 474	-290 598	-251 826	-13,30	38 772
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	212 843	236 276	283 781	20,10	47 505
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	65,39	71,86	87,32		

26 Elinkeinotoimi

26 Elinkeinotoimi					
Toiminnan kuvaus					
Toimialan tehtävänä on kuntakonsernin elinvoimaan, yritys- ja elinkeinoelämän kehittämiseen ja toimintaedellytysten luomiseen sekä työllisyyden edistämiseen liittyvät asiat.					
Toiminnassa merkittävänä resurssina on Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, jossa Rautalammin kunta on yksi kuudesta omistajasta. Kehitysyhtiön kautta kunnassa tuotetaan yrityspalvelua (elinkeinoasiamies) lähipalveluna sekä kehittämishanketoimintaa, jonka kohdentamisesta vastaa kehitysyhtiön hallitus. Kunnalla voi kehitysyhtiön kautta tapahtuvan hanketoiminnan lisäksi olla omaa kehittämishanketoimintaa.					
Vastuhenkilö					
Kunnanjohtaja, elinkeinoasiamies ja työsuunnittelija					
Sitovia tavoitteita					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uusia yrityksiä perustetaan väh. 10 kappaletta vuodessa. 2. Yritysten kehittämishankkeita käynnistyy 5 kappaletta. (Elinvoimaohjelman toimenpide <i>kannattavan kasvun hinnoittelu</i>) 3. Business Finlandin innovaatioseleitä haetaan kunnassa toimiville yrityksille 5 kappaletta. 4. Sukupolven- tai muita omistajanvaihdoksia tapahtuu 2 kappaletta. (Elinvoimaohjelman toimenpide <i>palvelurakenteen turvaaminen</i>) 5. Käynnistetään toimenpiteet pääraitin elinvoimaisuuden kehittämiseen yhteistyössä kunnan muiden toimialojen (tekninen osasto, ympäristölautakunta) kanssa. (Elinvoimaohjelman toimenpide <i>elävä kuntakeskus</i>) 6. Kehitetään kunnan vuorovaikutteisuutta pysyvien asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden kanssa digitaalisia välineitä hyödyntäen. (Elinvoimaohjelman toimenpide <i>digitaalisesti läsnäoleva kunta</i>) 7. Matkailupalveluiden markkinointi ja tuotteistaminen käynnistyy yritysvetoisesti. (Elinvoimaohjelman toimenpiteet <i>matkailupalvelujen tuotteistaminen ja kansallispuisto yhteistyön alustana</i>) 8. Käynnistetään muuttajia tavoitteleva ohjelma, jonka osana selvitetään syitä poismuuttoon sekä kehitetään tontti- ja asuntotarjonnan markkinointia. (Elinvoimaohjelman toimenpiteet <i>paikkariippumaton työ, rautalampilaisen heimon hyödyntäminen ja vuokra-asunto- ja rantatonttitarjonta</i>) 					
Perusteluita					
Osa kehittämistä toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden (esim. kehitysyhtiö) kanssa, osa puolestaan kunnan omana toimintana.					
Tunnusluvut ja mittarit (Informatiiviset tunnusluvut, yhteitoiminta-alue)					
	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019
Yrityskanta	263	255	253	253	250
Yritysmäärän nettomuutos	-1	-8	-2	0	-3
Asiakastapahtumien lukumäärä (SG:n CRM)	340	203	242	318	300

26 Elinkeinotoimi	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-35 643	-207 909	-2 000	-99,00	205 909
M E N O T (ulkoiset)	499 917	590 262	283 492	-52,00	-306 770
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	464 274	382 353	281 492	-26,40	-100 861
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	7 999	6 931	6 918	-0,20	-13
TOIMINTAKATE (sisäiset)	7 999	6 931	6 918	-0,20	-13
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	472 273	389 284	288 410	-25,90	-100 874
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	145,09	118,40	88,74		

270 Maaseututoimi

270 Maaseututoimi					
Toiminnan kuvaus					
<p>Sydän-Savon maaseutupalvelu vastaa yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnon hoitamisesta. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluu 11 kuntaa ja kaupunkia, isäntäkuntana Siilinjärven kunta. Rautalammin kunnassa myös yksityistieasioiden hoito.</p>					
Vastuhenkilö					
Maaseutuasiamies					
Sitovia tavoitteita					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktiivinen maatalaustaisen yritystoiminnan ja toimintaympäristön kehittäminen 2. Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen 3. Palveluiden hallittu kustannuskehitys 					
Perusteluita					
<p>Yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa on toimipiste ja tilakäyntejä tehdään tarvittaessa. Sähköisten palveluiden käyttöä edistetään ja opastetaan. Viranomaistehtävien lisäksi kartoitetaan maaseutuyritysten kehittämistarpeita ja annetaan kehittämis- ja neuvontapalveluja asiakaslähtöisesti.</p>					
Tunnusluvut ja mittarit (Informatiiviset tunnusluvut, yhteistoiminta-alue)					
Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1951	1895	1825	1825	1789
Maksetut maataloustuet, M€	54	62	67	65	65
Maksetut maataloustuet Rautalampi M€	3,31	3,86	4,23	4,0	4,0
Maaseutuviranomaistehtävät					
- maatilaa/htv	198	183	176	178	174
- €/aktiivimaatila	302	307	325	320	338
- €/peruslohko	16,90	14,52	14,90	14,66	15,16
Maaseutuyritysten kehittäminen *					
- €/aktiivimaatila	81,06	94,81	93,07	115,75	107,87
- €/maaseutualueen asukas	2,26	2,43	2,48	3,20	3,00
*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa					

270 Maaseututoimi	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos % 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	39 911	56 000	59 032	5,40	3 032
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	39 911	56 000	59 032	5,40	3 032
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	3 700	4 436	8 294	87,00	3 858
TOIMINTAKATE (sisäiset)	3 700	4 436	8 294	87,00	3 858
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	43 611	60 436	67 326	11,40	6 890
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	13,40	18,38	20,72		

307 Perusturvan hallinto

307 Perusturvan hallinto						
Toiminnan kuvaus						
<p>Perusturvan hallinto tuottaa laadukasta johtamista ja toimivia perusturvan hallinto- ja toimistopalveluita, jotka mahdollistavat laadukkaiden peruspalveluiden tuottamisen.</p> <p>Henkilöstö: Perusturvajohtaja ja toimistosiihteri</p>						
Vastuhenkilö						
Perusturvajohtaja.						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Lakisääteiset palvelut tuotetaan lakisääteisessä määräajassa. 2. Asiakirjahallintajärjestelmä otetaan käyttöön. 						
Perusteluita						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Perusturvalautakunnan kokouksia	6	7	9	11	9	9
Käsitellyjä asioita	63	72	85	101	100	100

307 Perusturvan hallinto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-33 066	-160	-200	25,00	-40
M E N O T (ulkoiset)	113 299	134 427	139 442	3,70	5 015
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	80 233	134 267	139 242	3,70	4 975
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	68 390	79 245	78 121	-1,40	-1 124
TOIMINTAKATE (sisäiset)	68 390	79 245	78 121	-1,40	-1 124
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	148 623	213 512	217 363	1,80	3 851
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	45,66	64,94	66,88		

310 Sosiaalipalvelut

310 Sosiaalipalvelut
Toiminnan kuvaus <p>Sosiaalipalvelut tuottavat sosiaalihuollon lakisääteiset palvelut kuntalaisille laadukkaasti ja viivytyksettä. Palvelu tuotetaan sekä omana että ostopalveluna. Palvelut tuotetaan siten, että edistetään ja tuetaan asiakkaan omaehtoista selviytymistä. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia. Vammaispalvelujen/Kehitysvammahuollon uusille asiakkaille laaditaan toimintakykyarvioon perustuvat erityishuolto-ohjelmat ja hoito- ja palvelusuunnitelmat. Niiden mukaiset palvelut järjestään ilman aiheutonta viivästystä. Voimassa olevat hoito- ja palvelusuunnitelmat tarkistetaan ja päivitetään vähintään joka toinen vuosi.</p> <p>Palveluita tuottavien yritysten ja yhteisöjen valvonta niiden tuottamien palveluiden laadun varmistamiseksi.</p> <p>Toimeentulotuen tavoitteena on täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen viivytyksettä ja asiakkaiden tasapuolisen kohtelun varmistaminen.</p> <p>Kuntouttavalla työtoiminnalla pyritään edistämään pitkäaikaistyöttömien työllistymistä yhteistyössä muiden työllistämistä tukevien palveluiden kanssa.</p> <p>Kokkatoiminta tuottaa laadukasta kuntouttavaa työ- ja päivätoimintaa erityisryhmille. Lisäksi Kokkatoiminta tuottaa työllistymistä tukevaa nuortentyöpajapalvelua kaikille palvelua tarvitseville henkilöille. Kokka toiminta tuottaa työtoiminnan mahdollistavaa alihankintaa yrityksille ja kunnan muille sektoreille.</p> <p>Sosiaalitoimi: Perusturvajohtaja, toimistosiihteri, 2 sosiaalityöntekijää ja 1 perhetyöntekijä Kokkatoiminta/Nuortenpaja: 0,5 avohuollonohaja, 2,5 ohjaajaa ja 1,5 yksilövalmentajaa Kotihoidon henkilöstö 28: (Kotipalvelu 19, Aapeli 6, KSH 3) 1 kotihoidon vastaava, 3,5 sairaanhoitajaa/terveydenhoitajaa, 16 lähihoitajaa, 5,5 kodinhoitajaa, 1 psykososiaalisen kotikuntoutuksen työntekijä 1 perushoitaja ja 1 yhteinen fysioterapeutti palvelu-asumisen kanssa. Palveluasumisen henkilöstö (12,5): 1 palveluasumisen vastaavavastaava, 1 sairaanhoitaja, 8,5 lähihoitajaa, 1 perushoitaja, 1 lastenhoitaja ja 1 yhteinen fysioterapeutti kotihoidon kanssa. Ravintokeskus: Ravitsemispäällikkö ja 5 keittäjää</p>
Vastuhenkilö <p>Perusturvajohtaja</p>
Sitovia tavoitteita <ol style="list-style-type: none">1. Lakisääteiset palvelut tuotetaan määrääjässä koko perusturvassa.2. Toimitaan osana perhekeskusmallia sosiaalityössä.3. Selvitetään digipalvelujen / etäyhteyksien mahdollisuutta kotihoidon työkentällä.
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit <p>Sosiaalitoimen tunnusluvut ja mittarit esitellään kunkin palveluyksikön tunnusluvuissa.</p>

310 Sosiaalipalvelut	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-30	-600	0	-100,00	600
M E N O T (ulkoiset)	113 490	143 690	160 325	11,60	16 635
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	113 460	143 090	160 325	12,00	17 235
Tulot (sisäiset)	-31	0	0	0,00	0
Menot (sisäiset)	10 641	12 991	10 181	-21,60	-2 810
TOIMINTAKATE (sisäiset)	10 610	12 991	10 181	-21,60	-2 810
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	124 070	156 081	170 506	9,20	14 425
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	38,12	47,47	52,46		

3055 Vammaispalvelut

310 Sosiaalipalvelut / 3055 Vammaispalvelut						
Toiminnan kuvaus						
<p>Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon uusille asiakkaille laaditaan toimintakykyarvioon perustuvat erityishuolto-ohjelmat ja hoito- ja palvelusuunnitelmat. Niiden mukaiset palvelut järjestetään ilman aiheutonta viivästystä. Voimassa olevat hoito- ja palvelusuunnitelmien tarkistetaan ja päivitetään vähintään joka toinen vuosi.</p> <p>Sosiaalityöntekijä ja avohuollon ohjaaja.</p>						
Vastuhenkilö						
Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijä.						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaikilla asiakkailla on voimassa oleva ja laadukas palvelusuunnitelma sekä tarvittavat palvelut. 2. Palveluita tuottavien yritysten valvonta niiden palveluiden laadun varmistettavaksi. 						
Perusteluita						
Riittävällä resursoinnilla voidaan varmistaa oikea-aikaisten palveluiden järjestäminen.						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vammaisten kuljetuspalveluja saaneet	143	145	104	92	100	100
Asunnonmuutostöitä	17	38	16	18	25	25
Henkilökohtaisia avustajia / asiakkaalla	22	24	23	27	27	27
Vammaisten asumispalveluissa	13	12	14	17	14	16
Laitoshoidossa	3	3	5	4	4	4
Perhehoidossa	1	1	1	1	2	0

310 Sosiaalipalvelut /	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos %	Ero
3055 Vammaispalvelut			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-1 100	0	0	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	1 275 540	624 693	815 519	30,50	190 826
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	1 274 440	624 693	815 519	30,50	190 826
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	1 274 440	624 693	815 519	30,50	190 826
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	391,53	189,99	250,93		

3040 Sosiaalityö

310 Sosiaalipalvelut / 3040 Sosiaalityö						
Toiminnan kuvaus						
<p>Sosiaalipalvelut tuottavat ehkäiseviä ja korjaavia sosiaalipalveluita niiden tarpeessa oleville kuntalaisille. Lastensuojelun tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten kasvuympäristön olosuhteita siten, että lapset voivat hyvin ja mahdollisimman moni lapsi voi asua omassa kodissaan.</p> <p>Mielenterveys- ja päihdetyössä tärkeänä tavoitteena on turvata mielenterveysneuvolan palveluiden säilyminen Rautalammilla.</p> <p>Henkilöstö: 2 sosiaalityöntekijää ja 1 perhetyöntekijä.</p>						
Vastuhenkilö						
Sosiaalityöntekijä						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tuetaan lapsiperheitä ennaltaehkäisevästi ostopalveluiden ja psykososiaalisen kotikuntoutuksen palveluilla 2. Kaikilla asiakkailla on ajantasaiset palvelusuunnitelmat 3. Toimitaan osana perhekeskusmallia 						
Perusteluita						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Huostaanotettuja lapsia	3	3	3	6	6	4
Sijoitukset:						
Laitokset	1	1	2	3	4	3
Sijaisperhehoito	2	2	2	2	2	2
Jälkihuollettavat	2	2	2	1	1	2
Päihde- ja mielenterveyshuollon palveluasuminen	16	16	16	13	12	12

310 Sosiaalipalvelut /	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos %	Ero
3040 Sosiaalityö			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-36 474	-21 700	-23 050	6,20	-1 350
M E N O T (ulkoiset)	461 738	653 300	653 046	0,00	-254
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	425 264	631 600	629 996	-0,30	-1 604
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	274	1 570	0	-100,00	-1 570
TOIMINTAKATE (sisäiset)	274	1 570	0	-100,00	-1 570
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	425 538	633 170	629 996	-0,50	-3 174
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	130,73	192,57	193,84		

3090 Toimeentulotuki

310 Sosiaalipalvelut / 3090 Toimeentulotuki						
Toiminnan kuvaus						
<p>Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen ilman aiheetonta viivystystä. Asiakkaiden sosiaalisen tilanteen selvittely ja tarpeellinen tuki aikuissosiaalityön keinoin. Merkittävä väline on kuntouttava työtoiminta. 0,1 sosiaalityöntekijää</p>						
Vastuhenkilö						
Sosiaalityöntekijä						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaikki asiakkaat saavat ajanvarausajan viimeistään viiden arkipäivän sisällä. 2. Päivystysasiakkaat saavat palvelun saman päivän aikana. 3. Kelan kanssa tehdään yhteistyötä siten, että asiakkaan sosiaalinen tilanne ei viranomaistyön johdosta heikkene mm. perusnormin alentamistilanteissa. 						
Perusteluita						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea saaneita kotitalouksia	42	30	24	27	30	30
Kuntouttavan työtoiminnan parissa henkilöä	15	29	17	11	30	30

310 Sosiaalipalvelut / 3090 Toimeentulotuki	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos % 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-15 573	-24 000	-21 000	-12,50	3 000
M E N O T (ulkoiset)	132 960	158 000	127 200	-19,50	-30 800
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	117 387	134 000	106 200	-20,70	-27 800
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	117 387	134 000	106 200	-20,70	-27 800
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	36,06	40,75	32,68		

3110 Kotihoito

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut / 3110 Kotihoito						
Toiminnan kuvaus						
<p>Kotihoidon henkilöstö 27: (Kotipalvelu 18, Aapeli 6, KSH 3) 1 kotihoidon vastaava, 3 sairaanhoitajaa/terveydenhoitajaa, 22 lähihoitajaa, 1 psykososiaalinen kotikuntoutus työntekijä ja 1 yhteinen fysioterapeutti palveluasumisen kanssa</p> <p>Kotihoito tuottaa oikea-aikaisia ja kustannustehokkaita palveluja kuntalaisille. Kotihoidon ja tukipalvelujen avulla pyritään turvaamaan asiakkaan hyvä elämä sekä tukemaan asiakkaan kotona asumista mahdollisimman pitkään. Omaishoitajuuksia tuetaan erilaisten palvelukokonaisuuksien avulla. Psykososiaalista kotikuntoutuksen avulla tuetaan asiakkaiden arjen sujuvuutta vahvemman palvelun avulla.</p>						
Vastuhenkilö						
Kotihoidon vastaava						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vastataan vanhusväestön lisäksi myös nuorempien ikäryhmien ja erityisryhmien lisääntyvään palveluntarpeeseen 2. Kehitetään palveluja muuttuvia tarpeita vastaaviksi, esim. kotisaattohoito. 3. Selvitetään digipalvelujen / etäyhteyksien mahdollisuutta kotihoidon työkentällä 4. Henkilökunnan täydennyskoulutus ympäri vuoden. 						
Perusteluita						
<p>Asiakasryhmät ovat moninaistuneet ja siten tarvitaan kehittyviä palvelumuotoja. Kotihoidon asiakaskäyntien hoitoisuus on kasvanut, joka näkyy pidentyneinä asiakaskäynteinä. Ryhmäkoti Toivon yövalvonta lisää Palvelukoti Aapelin turvapalvelukäyntejä. Korostunut hygienia- ja turvallisuus lisää käyttökustannuksia. Asiantuntija palvelut eri käyttöjärjestelmien yhteydessä lisäävät käyttökustannuksia. Digipalvelujen avulla mahdollistetaan kotihoidon palveluja eri vuorokauden aikoihin koko kunnan alueelle.</p>						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kotipalvelun asiakaskäynnit	36 759	45 000	36 986	42 374	45 000	45 000
Kotipalvelun kotitaloudet	167	150	164	160	170	170
Kotipalvelun tukipalvelujen käyttäjät	260	130	287	90	150	150
Palvelun kartoitus/						
Ennalta ehkäisevät kotikäynnit		50	61	61	60	70
Omaishoidon tuki	34	40	33	29	45	25
Aapelin turvapalvelukäynnit	1 520	1 500	1 460	1 200	1 500	4 000
Kotisairanhoidon asiakaskäynnit	2 449	2 393	2 447	2 684	2 800	2 800
Psykososiaalinen kotikuntoutus						380

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos %	Ero
3110 Kotihoito			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-262 661	-311 698	-285 830	-8,30	25 868
M E N O T (ulkoiset)	1 129 949	1 354 857	1 405 233	3,70	50 376
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	867 288	1 043 159	1 119 403	7,30	76 244
Tulot (sisäiset)	-5 872	0	0	0,00	0
Menot (sisäiset)	141 485	190 775	198 885	4,30	8 110
TOIMINTAKATE (sisäiset)	139 822	195 436	208 581	6,70	13 145
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	1 007 110	1 238 595	1 327 984	7,20	89 389
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	309,40	376,70	408,61		

3120 Palveluasuminen

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut / 3120 Palveluasuminen						
Toiminnan kuvaus						
<p>Palvelukoti Pauliinassa tarjotaan rautalampilaisille vanhuksille 15 pysyvää ja kolme lyhytaikaista tehostetun palveluasumisen paikkaa. Lyhytaikaisella tehostetulla palveluasumisella tuetaan ikäihmisten kotona asumista ja mahdollistetaan 25 omaishoitajan vapaapäivien toteutuminen.</p> <p>Päivätoimintaa tarjotaan 20 kotona asuvalle yli 65 v asiakkaille kotona pärjäämisen tueksi.</p> <p>Henkilöstö: palveluasumisen vastaava, 1 sairaanhoitaja, 8 lähihoitajaa, 1 perushoitaja, 1 lastenhoitaja ja yhteinen fysioterapeutti kotihoidon kanssa.</p>						
Vastuhenkilö						
Palveluasumisen vastaava						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tasapuoliset ja oikea-aikaisesti kohdenetut palvelut perusturvalautakunnan päättämien perusteiden pohjalta, asiakaspaikat täynnä koko vuoden. 2. Laadukas, inhimillinen ja oikeudenmukainen asiakasta kunnioittava hoito ja saattohoidon järjestäminen hoitokodin sallimissa puitteissa. 3. Päivätoiminta jatkuu kolmena päivänä viikossa. 4. Teemapäiviä järjestetään vähintään neljä kertaa vuodessa vuodenaikojen mukaan paikalliskulttuuri huomioiden. 						
Perusteluita						
Korostunut hygieniataso lisää käyttökustannuksia.						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palveluasuminen kunnan omat	27	27	9 759 vrk	9 343 vrk	9 855 vrk	9 855 vrk
Palvelukoti Pauliina	18	18	6 435 vrk	6 303 vrk	6 570 vrk	6 570 vrk
Palvelukoti Aapeli	9	9	3 294 vrk	3 040 vrk	3 285 vrk	3 285 vrk
Päivätoiminnan asiakaskäynnit	637	650	724	751	650	650 vrk
Perhehoito		4	1	0	1	1

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
3120 Palveluasuminen			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-271 654	-326 650	-343 900	5,30	-17 250
M E N O T (ulkoiset)	880 288	971 897	1 023 786	5,30	51 889
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	608 634	645 247	679 886	5,40	34 639
Tulot (sisäiset)	-269	0	0	0,00	0
Menot (sisäiset)	148 883	187 453	189 366	1,00	1 913
TOIMINTAKATE (sisäiset)	187 753	239 770	241 683	0,80	1 913
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	796 387	885 017	921 569	4,10	36 552
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	244,67	269,17	283,56		

3130 Ostopalvelut

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut / 3130 Ostopalvelut						
Toiminnan kuvaus						
Tuottaa ostopalveluna laadukasta tehostettua palveluasumista sen tarpeessa oleville kilpailituksen ja vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Noin 50 % tehostetusta palveluasumisesta tuotetaan ostopalveluna						
Vastuhenkilö						
Palveluasumisen vastaava.						
Sitovia tavoitteita						
1. Tarkastuskäynnit toteutetaan vallitsevan lainsäädännön pohjalta laadukkaasti ja ohjauksellisesti.						
Perusteluita						
Ostopalvelupaikat järjestetään mahdollisuuksien mukaan oman kunnan alueelta, joka on vanhuspalvelulain suositusten mukaista.						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vanhuksia sijoitettu						
Ostopalvelut yhteensä:	33 paikkaa	12 341 vrk	9 138 vrk	8 271 vrk	9 855 vrk	9 125 vrk

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos %	Ero
3130 Ostopalvelut			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-108 691	-65 956	-157 000	138,00	-91 044
M E N O T (ulkoiset)	662 385	730 000	960 154	31,50	230 154
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	553 694	664 044	803 154	20,90	139 110
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	553 694	664 044	803 154	20,90	139 110
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	170,11	201,96	247,12		

335 Ravintokeskus

335 Keskuskeittiö						
Toiminnan kuvaus						
Tuottaa ruokapalvelut kunnan oppilaitoksiin, lapsille ja vanhuksille.						
Vastuhenkilö						
Ravitsemispäällikkö						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Maukasta kaikille maistuvaa ruokaa. 2. Minimoidaan ruokatähteiden määrä. Seuranta tähderuuista koululaisilla ja lapsilla. 3. Tarjotaan lukiolaisille kasvisruokaa joka päivä ja ruokalistalla on kerran viikossa kasvisruokapäivä. 						
Perusteluita						
Tunnusluvut ja mittarit						
Ateriat:	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vanhukset	164 764	147 180	151 833	51 182 kpl	47 728 kpl	51 822 kpl
Koululaiset		73 036	83 069	108 722 kpl	109 453 kpl	98 156 kpl
Muu		10 000	10 000	9 811 kpl	7 800 kpl	7 000 kpl
Aterian hinta:						
Vanhukset	5,00 €	5,00 €	5,00 €	5,00 €	5,00 €	5,00 €
Lapset ja koulut	2,60 €	2,60 €	2,60 €	2,60 €	2,60 €	2,60 €

335 Ravintokeskus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-42 199	-38 526	-40 606	5,40	-2 080
M E N O T (ulkoiset)	367 349	475 273	491 765	3,50	16 492
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	325 150	436 747	451 159	3,30	14 412
Tulot (sisäiset)	-399 856	-545 715	-525 151	-3,80	20 564
Menot (sisäiset)	38 605	54 371	22 475	-58,70	-31 896
TOIMINTAKATE (sisäiset)	-361 251	-491 344	-502 676	2,30	-11 332
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-36 101	-54 597	-51 517	-5,60	3 080
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	-11,09	-16,60	-15,85		

360 Kansanterveystyö

360 Kansanterveystyö						
Toiminnan kuvaus						
Perusterveydenhuolto järjestetään ja tuotetaan kuulumalla Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymään yhdessä Suonenjoen kaupungin kanssa.						
Vastuhenkilö						
Johtava lääkäri						
Sitovia tavoitteita						
Perusterveydenhuollon sitovat tavoitteet asettaa perussopimuksen mukaisesti Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä.						
Perusteluita						
Tunnusluvut ja mittarit						
Hoitopäivät	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
15-49 vuotiaat	64	67	74	20		
50-64 vuotiaat	251	462	475	267		
65-74 vuotiaat	593	759	386	830		
75-84 vuotiaat	1 812	1 116	1 276	973		
Yli 85 vuotiaat	2 295	2 318	2 439	1 321		
Yhteensä	5 015	4 722	4 650	3 444		
a´-hintaa	208,52 €	219,78 €	214,95 €	210,13 €		
Kustannukset yhteensä	1 045 727,80 €	1 037 801,16 €	999 703,50 €	723 687,72 €		

360 Kansanterveysyö	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos %	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-120 850	-150 092	-166 524	10,90	-16 432
M E N O T (ulkoiset)	2 527 780	3 034 300	3 543 430	16,80	509 130
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	2 406 930	2 884 208	3 376 906	17,10	492 698
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	25 396	37 410	38 838	3,80	1 428
TOIMINTAKATE (sisäiset)	50 340	70 670	72 098	2,00	1 428
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 457 271	2 954 878	3 449 004	16,70	494 126
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	754,92	898,69	1061,23		

370 Sairaanhoitolaitokset

370 Sairaanhoitolaitokset
Toiminnan kuvaus
Erikoissairaanhoito järjestetään ja tuotetaan kuulumalla Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymään.
Vastuhenkilö
Sairaanhoitopiirin johtaja.
Sitovia tavoitteita
Erikoissairaanhoidon sitovat tavoitteet asettaa perussopimuksen mukaisesti Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.
Perusteluita
Erityiset selvitystä kaipaavat asiat.
Tunnusluvut ja mittarit

370 Sairaanhoitolaitokset	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos % 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	4 842 026	4 744 047	4 867 162	2,60	123 115
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	4 842 026	4 744 047	4 867 162	2,60	123 115
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	4 842 026	4 744 047	4 867 162	2,60	123 115
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	1487,57	1442,84	1497,59		

380 Ympäristöterveydenhuolto

380 Erittelemätön terveydenhuolto Toiminnan kuvaus Ympäristöterveydenhuolto järjestetään ja tuotetaan kuulumalla ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen, johon kuuluvat Tervon kunta (isäntäkunta), Suonenjoen kaupunki, Rautalammin kunta, Vesannon kunta, Pielaveden kunta sekä Keiteleen kunta.
Vastuhenkilö Ympäristöterveysjohtaja
Sitovia tavoitteita Sitovat tavoitteet asettaa perussopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue.
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit

380 Erittelemätön terveydenhuolto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	179 718	195 180	195 310	0,10	130
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	179 718	195 180	195 310	0,10	130
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	179 718	195 180	195 310	0,10	130
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	55,21	59,36	60,10		

404 Sivistyksen hallinto

404 Sivistyksen hallinto			
Toiminnan kuvaus Tavoitteena on sivistysosaston toimintaedellytysten tukeminen ja strategian mukaisen toiminnan ja kehittämisen edistäminen. Sivistysosasto ohjaa osaston yhteistoimintoja. Kilpailutusten järjestäminen ja toimeenpano sekä toimintojen arvioinnin tukeminen			
Vastuhenkilö Sivistysjohtaja			
Sitovia tavoitteita Sivistysosaston hallinto tukee osaston yhteistoimintaa yhteisillä kokouksilla. Seuraavan kahden vuoden painopistealueina kehitystyössä ovat palautteenannon, vuorovaikutuksen ja viestinnän kehittäminen. Osaston sisäistä ja ulkoista tiedottamista kehitetään kartoittamalla tämänhetkinen viestinnän tila ja viestintäkanavat. Keväällä 2019 laadimme sivistysosastolle viestintästrategian. Vuorovaikutusta ja palautteenantoa kehitämme järjestämällä osaston henkilöstölle koulutusta. Käymme osaston sisällä vuorovaikutukseen ja palautteenantoon liittyen asioita läpi yksikkökohtaisesti ja sovimme pelisäännöistä ja toimintamalleista. Sivistysosastolle osoitetuista asioista lautakunta käsittelee asiat kuukauden kuluessa ja viranhaltijapäätökset annetaan kuukauden kuluessa.			
Perusteluita Erityiset selvitystä kaipaavat asiat			
Tunnusluvut ja mittarit			
Sivistys Hallinto	TP 2016	TP 2017	TA 2019
Osastokokoukset/vuosi	5	5	11
Ylittyneet viranhaltijapäätökset	6	3	10

404 Sivistyksen hallinto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	46 259	49 186	51 441	4,60	2 255
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	46 259	49 186	51 441	4,60	2 255
Tulot (sisäiset)	-397	-287	-300	4,50	-13
Menot (sisäiset)	1 929	2 119	2 051	-3,20	-68
TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 533	1 832	1 751	-4,40	-81
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	47 792	51 018	53 192	4,30	2 174
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	14,68	15,52	16,37		

410 Perusopetus

410 Perusopetus					
Toiminnan kuvaus					
<p>Toiminnassa keskeistä on kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen. Oppilaiden elämänhallintataitoja vahvistetaan ja heitä kasvatetaan vastuullisuuteen ja yritteliäisyyteen. Koulussa edistetään erilaisuuden hyväksymistä, toisten kunnioittamista, sosiaalisia taitoja ja hyvien tapojen hallintaa. Oppilaita tuetaan rakentamaan omaa arvoperustaansa.</p> <p>Arvopohjan mukaista opetus- ja kasvatustyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden, vanhempien, henkilökunnan ja ulkopuolisten sidosryhmien kanssa. Oppilaskuntatoiminnan avulla lisätään oppilaiden osallisuutta ja vastuullisuutta. Yhteistyö vanhempien kanssa on tiivistä mm. Wilma-viestien, vanhempainiltojen ja mahdollisen vanhempainyhdistyksen kautta. Koulussa toimii monialainen oppilashuollon tiimi, jonka tehtävänä on edistää oppilaiden hyvinvointia ja terveyttä. Koulut ovat mukana KiVa-kouluohjelmassa, jonka ohjeiden mukaisesti pyritään ehkäisemään kiusaamista ja syrjintää. Koulun yhteistyö ulkopuolisten tahojen kuten yritysten ja yhteisöjen kanssa edistää oppilaiden arvomaailman rakentumista. Koulu tekee yhteistyötä mm. seurakuntien, nuoris- ja kulttuuritoimen, urheiluseurojen sekä paikkakunnan yritysten kanssa.</p>					
Vastuhenkilö					
rehtorit					
Sitovia tavoitteita					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tasokkaan perusopetuksen ja kasvatuksen toteuttaminen. 2. Uuden perusopetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen. 3. Monialaisten ainekokonaisuuksien ja laaja-alaisten opintojen kehittäminen. 					
Perusteluita					
Tunnusluvut ja mittarit					
Perusopetus	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Opetustunnit	22946	23203	23298	23864	22800
€/opetustunti	93	100	102	99	105
Oppilaita	318	315	312	314	314
€/oppilas	6686	7370	7606	7517	7668

410 Perusopetus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-159 136	-171 395	-181 411	5,80	-10 016
M E N O T (ulkoiset)	1 982 187	2 538 495	2 702 825	6,50	164 330
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	1 823 051	2 367 100	2 521 414	6,50	154 314
Tulot (sisäiset)	-21 896	-21 080	-57 501	172,80	-36 421
Menot (sisäiset)	317 600	376 005	388 124	3,20	12 119
TOIMINTAKATE (sisäiset)	377 590	464 107	439 805	-5,20	-24 302
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 200 641	2 831 207	2 961 219	4,60	130 012
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	676,08	861,07	911,14		

420 Lukio

420 Lukio			
Toiminnan kuvaus			
<p>Rautalammin lukion toiminta-ajatuksena on "vahvat juuret, kantavat siivet". Kannustamme opiskelijoita yksilöllisesti omien vahvuuksien löytämiseen ja toteuttamiseen. Erityispiirteinä ovat ratsastuslinjan tuoma toiminnallisuus, vastuunotto ja johtajuuskokemusten tarjoaminen nuorille sekä teatteri-ilmaisun antama mahdollisuus niin itseilmaisun kuin yhteistyötaitojen kehittämiseen. Kannustamme opiskelijoita osallistumaan ja vaikuttamaan koulun toiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun sekä osallistumaan markkinointiin.</p>			
Vastuhenkilö			
Lukion rehtori			
Sitovia tavoitteita			
<p>Tavoitteena on, että lukiossa aloittaa kaksi opetusryhmää syksyllä 2019 ja kokonaisopiskelijamäärä ylittää 100 opiskelijaa. Ratsastuslukion brändiä rakennamme kansallisesti tunnettua lisäämällä panostusta markkinointiin ja toiminnan kehittämiseen. Keväällä 2019 luomme lukiolle markkinointistrategian yhdessä kulttuuri- ja viestintäkoordinaattorin kanssa. Lukion teatteri-ilmaisun opetus ja vuosittainen teatteriproduktio on vetovoimatekijä lukiolle. Tavoitteena on, että opiskelijoista yli 50% osallistuu teatteriproduktion tekemiseen. Naapurilukioiden kanssa ylläpidämme yhteistyötä opetustarjonnan laajentamiseksi ja myös kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteemme on järjestää vähintään 15 yhteistä kurssia ja hakea mukaan kansainvälisyyttä edistävään hankkeeseen. Rautalammin lukio tulee tekemään tiivistä yhteistyötä paikallisten sidosryhmien ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Osallistumme Itä-Suomen lukioiden kehittämisverkoston tapaamisiin. Paikallisesti osallistumme ratsastuskilpailuiden, pestuumarkkinoiden ja alamäkiluistelukilpailuiden järjestämiseen.</p>			
Perusteluita			
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Times new roman)			
Lukio	TP 2016	TP 2017	TA 2019
Opetustunnit	6189	6069	6300
€/opetustunti	134	128	121
Opiskelijoita	90	89	95
€/opiskelija	9180	8735	8071
Virtuaalikirssit	10	10	16

420 Lukio	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-25 530	-15 300	-22 600	47,70	-7 300
M E N O T (ulkoiset)	573 410	763 903	723 975	-5,20	-39 928
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	547 880	748 603	701 375	-6,30	-47 228
Tulot (sisäiset)	-2 457	-4 050	-4 050	0,00	0
Menot (sisäiset)	99 594	125 794	118 586	-5,70	-7 208
TOIMINTAKATE (sisäiset)	182 980	236 842	228 663	-3,50	-8 179
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	730 860	985 445	930 038	-5,60	-55 407
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	224,53	299,71	286,17		

440 Aikuiskoulutus

440 Aikuiskoulutus				
Toiminnan kuvaus				
<p>Kansalaisopiston toiminnan järjestää Sisä-Savon kansalaisopisto, jonka hallinnon alla toiminta pyörii. Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon, Vesannon asukkaille ja Leppävirran asukkaille. Vuoden 2018 alusta opistoon liittyi uutena jäsenenä Leppävirran kunta, ja tätä kautta opiston tehtäväksi tuli myös taiteen perusopetuksen järjestäminen. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutus-, kulttuuri- ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa. Musiikinopetuksen järjestää Kuopion konservatorio. Konservatoriossa on ollut 11 paikkaa opiskelupaikkaa. Rautalampilaisia opiskelijoita on tällä hetkellä 13</p>				
Vastuhenkilö				
Sivistysjohtaja ja Sisä-Savon kansalaisopiston rehtori				
Sitovia tavoitteita				
<p>Tavoitteena on kansalaisopiston opetustoiminnan kehittäminen nykytasolla ja taiteen perusopetuksen mukaan ottaminen asteittain opiston ohjelmaan. Leppävirran tulo mukaan opistoon mahdollistaa hallintokulujen jakamisen useammalla kunnalla, mutta edellyttää myös henkilöstöresurssien lisäämistä kansalaisopistossa, koska opetustuntimäärä kasvaa kolmanneksella.</p> <p>Tarjotaan paikka jokaiselle rautalampilaiselle lapselle ja nuorelle, joka on hyväksytty opiskelemaan konservatoriossa. Vuonna 2018 oppilasmäärä on ollut 13.</p>				
Perusteluita				
<p>Leppävirran liittyminen opiston toimintaan vuonna 2018 aiheutti perusteen kahden vakituisen opettajan toimen perustamiselle. Lisäresurssia tarvittiin, jotta kurssien suunnittelumäärä saatiin pidettyä opettajilla kohtuullisella tasolla. Lisäksi toimistosihteerin toimeen lisättiin resurssia 0,75%. Leppävirralla työskentelevä Soisalo-opiston toimistos sihteeri rekrytoitiin toimiston puolelle. Perustettavat toimet liittyvät tanssin sekä teatteri- ja sanataiteen opetukseen. Tämän laajenemisen myötä kansalaisopiston on ollut mahdollisuus aloittaa taiteen perusopetus myös Rautalammilla. Tällä on ollut budjettivaikutuksia syyslukukauden 2018 osalta. Toiminnan kehittämistä ja vakiinnuttamista jatketaan keväällä 2019.</p>				
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Times new roman)				
Kansalaisopisto				
	TP2016	TP2017	TA2019	Muuta
Opetustunnit	2531	2318	2600	
€/opetustunti	18,71	19,23	19,48	
Opiskelijoita	602	554	588	
€/opiskelija	75	69,42	90	
Kurssipaikkoja	2041	1102	?	
Kuopion Konservatorio	TP2017	TA2019		
Oppilaspaikkoja	11	13		
€/oppilaspaikka	1258	1153		

440 Aikuiskoulutus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	45 815	68 464	66 584	-2,70	-1 880
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	45 815	68 464	66 584	-2,70	-1 880
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	45 815	68 464	66 584	-2,70	-1 880
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	14,08	20,82	20,49		

450 Joukkoliikenne

420 Joukkoliikenne
Toiminnan kuvaus Mahdollistaa haja-asutusalueelta asioimisen kirkonkylällä, saapumisen sunnuntaina rautatieasemalta Rautalammille. Kutsutaksipalvelu korvaa vähäistä julkista liikennettä Rautalammin kunnan alueella.
Vastuhenkilö Sivistysjohtaja
Sitovia tavoitteita Sivistysosasto ja perusturvaosasto suunnittelevat ja kehittävät tarpeellisia kuljetuksia yhdessä ja kuljetuksia mahdollisimman paljon yhdistäen. Vuonna 2019 selvitämme mahdollisuutta palvelulla paremmin matkailijoita ja kansallispuistokävijöitä ympäryskunnista.
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit

420 Joukkoliikenne	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	0	-2 500	-2 500	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	19 194	25 600	25 650	0,20	50
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	19 194	23 100	23 150	0,20	50
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	19 194	23 100	23 150	0,20	50
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	5,90	7,03	7,12		

453 Varhaiskasvatus

453 Varhaiskasvatus		
Toiminnan kuvaus Varhaiskasvatuspalvelujen tavoitteena on järjestää laadukasta ja pedagogisesti perusteltua hoitoa, kasvatusta ja opetusta kaikille alle kouluikäisille lapsille varhaiskasvatusmuodosta riippumatta. Tähän kuuluu myös yksityinen varhaiskasvatus		
Vastuhenkilö varhaiskasvatusjohtaja		
Sitovia tavoitteita <ol style="list-style-type: none"> Pedagoginen kehittäminen: Painopistealueina pedagogiset käytänteet, pedagoginen johtajuus, osallisuus ja Rautalammin kunnan vasun tavoitteiden toteutumisen seuranta. Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen: Painopistealueina rakentavan keskustelukulttuurin ylläpitäminen, esimies ja työyhteisötaitojen kehittäminen sekä palautteen anto. Viestintä ja tiedottaminen: Painopistealueina sisäinen ja ulkoinen viestintä. 		
Perusteluita Varhaiskasvatuksen laadullinen kehittäminen, mm.sisältöjen vahvistaminen ja rakenteiden selkeyttäminen. Lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen sekä erilaisten tuen tarpeiden yksilöllinen huomioiminen.		
Tunnusluvut ja mittarit		
Pedagogiikan kehittäminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
1.Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen ja tavoitteiden toteutuminen		
2.Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelman laadinta		
3.Tiimipalaverit		
Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen	% tai lukumäärä	% tai lukumäärä
1.Kehityskeskustelut		
2.Välitön palaute- arkipäivän tilanteista nousseet asiat		
3.Systemaattinen palaute-kehityskeskustelusta nousseet tavoitteet ja seuranta		
Viestintä ja tiedottaminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
Sisäinen viestintä:		
1.Varhaiskasvatuksen muistiot kaikille asianosaisille sähköisesti		
2. Sisu-palavereiden muistiot koko henkilöstölle		
Ulkoinen viestintä:		
1.Asiakasraadien kokoontuminen krt/ v		
2.Asiakastytyväisyyskysely ja seuranta		
3.Palautteen käsittely ja toimenpiteet: yhteistyötahot, päättäjät		

453 Varhaiskasvatus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-90 156	-123 415	-86 000	-30,30	37 415
M E N O T (ulkoiset)	824 442	1 091 299	1 117 956	2,40	26 657
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	734 285	967 884	1 031 956	6,60	64 072
Tulot (sisäiset)	-9 545	-10 612	-11 308	6,60	-696
Menot (sisäiset)	116 837	139 007	154 409	11,10	15 402
TOIMINTAKATE (sisäiset)	110 995	133 272	147 933	11,00	14 661
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	845 280	1 101 156	1 179 889	7,20	78 733
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	259,69	334,90	363,04		

454 Esiopetus

454 Esiopetus		
Toiminnan kuvaus Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa ja tukea jokaisen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen polkua joustavasti varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen. Toiminta perustuu esiopetuksen opetussuunnitelmaan 2016.		
Vastuhenkilö varhaiskasvatusjohtaja		
Sitovia tavoitteita <ol style="list-style-type: none"> Pedagoginen kehittäminen: Painopistealueina ovat ryhmä- ja omatoimisuustaidot, kouluvalmiuksien tukeminen esiopetussuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen: Painopistealueina rakentavan keskustelukulttuurin ylläpitäminen, esimies ja työyhteisötaitojen kehittäminen sekä palautteen anto. Viestintä ja tiedottaminen: Painopistealueina sisäinen ja ulkoinen viestintä. 		
Perusteluita Esiopetuksen laadullinen kehittäminen, mm.sisältöjen vahvistaminen ja rakenteiden selkeyttäminen. Lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen sekä erilaisten tuen tarpeiden yksilöllinen huomioiminen.		
Tunnusluvut ja mittarit		
Pedagogiikan kehittäminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
1.Lasten esiopetussuunnitelmien laatiminen ja tavoitteiden toteutuminen		
2.Esiopetuksen oppilashuollon vuosisuunnitelman laadinta ja seuranta		
3.Tiimipalaverit, krt/v		
4.Lasten kokoukset mm. yhteiset sopimukset ja seuranta, lkm/ v		
Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen	% tai lukumäärä	% tai lukumäärä
1.Kehityskeskustelut		
2.Välitön palaute- arkipäivän tilanteista nousseet asiat		
3.Systemaattinen palaute-kehityskeskustelusta nousseet tavoitteet ja seuranta		
Viestintä ja tiedottaminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
Sisäinen viestintä:		
1.Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen muistiot kaikille asianosaisille sähköisesti		
2. Sisu-palavereiden muistiot koko henkilöstölle		
Ulkoinen viestintä:		
1.Asiakasaadin kokoontuminen krt/ v		
2.Asiakastyytyväisyyskysely ja seuranta		
3.Palautteen käsittely ja toimenpiteet: yhteistyötahot, päättäjät		

454 Esiope tus	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-3 875	0	0	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	47 051	54 091	60 918	12,60	6 827
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	43 176	54 091	60 918	12,60	6 827
Tulot (sisäiset)	-723	-1 180	-1 200	1,70	-20
Menot (sisäiset)	21 808	44 298	45 751	3,30	1 453
TOIMINTAKATE (sisäiset)	21 085	43 118	44 551	3,30	1 433
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	64 262	97 209	105 469	8,50	8 260
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	19,74	29,56	32,45		

460 Nuorisotoimi

4400 Nuorisotoimi					
Toiminnan kuvaus					
<p>Nuoret kohtaava ja tavoitettava nuorisotyö. Nuorisotilaa pidetään avoimna säännöllisesti sekä järjestetään yhteisiä tapahtumia, teemapäiviä sekä retkiä. Nuoret pyritään aktivoimaan nuorisotyön sisällön suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan poikkihallinnollisesti ja eri sidosryhmiä apuna käyttäen. Erityisnuorisotyössä etsivä nuorisotyöntekijä on erityistä tukea tarvitsevien nuorten tukena, sekä mukana ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä.</p>					
Vastuhenkilö					
Vapaa-aikasihteeri, puolitetulla työajalla					
Muu henkilöstö:					
Etsivä nuorisotyöntekijä, kokoaikatyö					
Palkkatukihenkilö/tuntityöläinen, osa-aikainen					
Sitovia tavoitteita					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhteistyön ylläpitäminen: pyritään tiiviiseen ja laajaan yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. Toimijat yhteistyössä ovat kunnan eri toimialat, kolmas sektori, seurakunta ja yritykset. 2. Toimiminen osana kiintiöpakolaisten kotouttamista. Tavoitteena saada kiintiöpakolaiset osaksi nuorisotilatoimintaa. 					
<p>Vahvistaa ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön roolia nuorisotoimessa. Tavoitteena luoda ept:n vuosikello ja toteuttaa ept-työtä kuukausitasolla.</p>					
Perusteluita					
<p>Nuorten monipuolinen tukeminen elinikäisessä oppimiskulttuurissa ja alati muuttuvassa yhteiskunnassa on erittäin tärkeässä osassa nuorten kehittymistä. Erilaisin tukitoimin, kuten nuorten työllistäminen ja osallistaminen projekteihin ja vapaaehtoistyöhön on ensiarvoisen tärkeää. Kaikkien nuorten sosiaalisen kehittymisen kannalta on tärkeää järjestää yhteistä aikaa turvallisten aikuisten ohjatessa toiminnan suuntaa.</p>					
Tunnusluvut ja mittarit					
	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tapahtumat/vuosi	122	116	133	120	120
Kävijät/vuosi	2480	2320	2520	2500	2500
Etsivä nuorisotyön asiakkaat/vuosi	32	41	37	40	45

4400 Nuorisotoimi	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-46 511	-30 150	-27 500	-8,80	2 650
M E N O T (ulkoiset)	64 231	86 817	71 887	-17,20	-14 930
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	17 721	56 667	44 387	-21,70	-12 280
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	11 417	20 207	21 116	4,50	909
TOIMINTAKATE (sisäiset)	11 417	20 207	21 116	4,50	909
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	29 138	76 874	65 503	-14,80	-11 371
Asukashuku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	8,95	23,38	20,15		

470 Liikuntatoimi

4500 Liikuntatoimi					
Toiminnan kuvaus					
<p>Rautalammin kunnan liikuntatoimen keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden tukeminen. Kunta tarjoaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja, kun taas liikunnan toiminnallisesta puolesta huolehtivat aktiiviset liikunta- ja urheiluseurat sekä yritykset. Urheiluseurat ovat kunnan liikuntapalveluiden tärkeä yhteistyökumppani.</p>					
Vastuhenkilö					
<p>Vapaa-aika sihteeri, puolitetulla työajalla</p> <p>Muu henkilöstö: Uimahallin lippukassan hoitaja, osa-aikatyö ja tuntityö Uimahallin uinninvalvoja, osa-aikatyö ja tuntityö Liikuntapaikkojen hoito, ulkoistettu Liikunnanohjaaja yhteistyössä Rautalammin Urheilijat/kunta</p>					
Sitovia tavoitteita					
<ol style="list-style-type: none"> Hyvin hoidetut ja turvalliset liikuntapaikat: pyritään säilyttämään liikuntapaikkojen hoito- ja kunto nykyisellä tasolla. Monipuolisten liikuntapaikkojen turvaaminen ja tapahtumien toteutus: liikuntatoimi tukee vuosittain urheiluseuroja liikuntatoiminnan järjestämiseksi Tiedotus ja markkinointityö: liikuntapaikoista ja palveluista tiedotetaan mahdollisimman monikanavaisesti <p>Kiintiöpakolaisten kotouttaminen: tuetaan liikuntatoimen avulla pakolaisten integrointia yhteisöön</p>					
Perusteluita					
<p>Liikuntatoiminnan avulla voidaan vähentää syrjäytymistä, terveyden heikentymistä ja välittömiä/välillisiä kustannuksia terveydenhuollon kuluista.</p>					
Tunnusluvut ja mittarit					
	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Uimahallin kävijät/vuosi	7085	7120	5856	7500	7500
Uimahallin kustannukset/käynti	13,00	14,60	15,37	12,00	12,00

4500 Liikuntatoimi	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-33 734	-22 400	-22 400	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	155 296	189 806	185 967	-2,00	-3 839
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	121 562	167 406	163 567	-2,30	-3 839
Tulot (sisäiset)	-2 061	-2 900	-1 000	-65,50	1 900
Menot (sisäiset)	19 918	40 451	45 945	13,60	5 494
TOIMINTAKATE (sisäiset)	37 902	62 981	69 463	10,30	6 482
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	159 465	230 387	233 030	1,10	2 643
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	48,99	70,07	71,70		

480 Kirjasto

480 Kirjasto						
Toiminnan kuvaus						
Kirjasto tarjoaa pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.						
Vastuhenkilö						
kirjaston johtaja						
Sitovia tavoitteita						
<ol style="list-style-type: none"> 1. osallistutaan Kuopion kirjaston hallinnoimaan Lukuloikka – hankkeeseen. Hanke jakautuu perusopetuksen oppilaille kohdistettuun lukuintoa lisäävään kiertueeseen ja kirjastojen henkilökunnan koulutukseen. 2. eMagz-aikakauslehtipalvelun käyttöönotto ja palvelun käyttöä helpottavan tablettipöydän hankinta (hankintaa anotaan valtionavustusta) 3. ePress-kotimaisten sanomalehtien verkkopalvelun käyttöönotto ja palvelun käyttöä helpottavan tablettipöydän hankinta (hankintaa anotaan valtionavustusta) 						
Perusteluita						
Tunnusluvut ja mittarit						
Tilastolliset tavoitteet vuodelle 2019:	OPM tavoite	Pohjois-Savo 2017	2016	2017	30.6.2018	2019
asukasluku			3303	3288	3226	3304
Kokonaislainaus/asukas	18	15,57	13,53	12,91	6,32	16
Fyysiset käynnit /asukas	10	9,15	11,88	11,83	5,41	10
Lainajat, % asukkaista	45	35,46	34,45	33,85	24,67	36

480 Kirjasto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos % 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-10 278	-13 417	-10 993	-18,10	2 424
M E N O T (ulkoiset)	171 868	205 648	210 732	2,50	5 084
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	161 590	192 231	199 739	3,90	7 508
Tulot (sisäiset)	-10 315	-18 698	-19 848	6,20	-1 150
Menot (sisäiset)	39 259	44 291	52 965	19,60	8 674
TOIMINTAKATE (sisäiset)	51 309	55 413	77 144	39,20	21 731
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	212 898	247 644	276 883	11,80	29 239
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	65,41	75,32	85,19		

490 Kulttuuritoimi

490 Kulttuuritoimi					
Toiminnan kuvaus					
<p>Kulttuuritoimi tuottaa kulttuuripalveluita ja koordinoi kulttuuritapahtumien tiedottamista tavoitteena asukkaiden hyvinvoinnin, paikallisen identiteetin ja paikkakunnan vetovoimaisuuden edistäminen. Eri taiteenalat, ikäkaudet ja ryhmät otetaan huomioon sekä kulttuuritarjonnassa että –harrastuksissa. Kulttuuritoimi aktivoi ja tukee kolmannen sektorin kulttuuritoimintaa keinoinaan avustukset, yhteistyö ja neuvonta. Kulttuuritoimi järjestää kunnan viralliset juhlat veteraani- ja itsenäisyyspäivänä.</p>					
Vastuhenkilö					
Kulttuurikoordinaattori, puolitetulla työajalla					
Sitovia tavoitteita					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehittää ja testata tapahtumatiedottamisen paikallinen malli, joka on sovellettavissa eri toimijoiden käyttöön. 2. Tuottaa ja koordinoi monipuolisesti erilaisia kulttuurimuotoja kaikki ikäryhmät huomioiden. <ol style="list-style-type: none"> a. Erilaisia kulttuurimuotoja ovat ainakin musiikki, taide, tanssi, urheilu & teatteri b. Eri ikäryhmät ovat: lapset, nuoret, aikuiset & ikäihmiset 3. Tukea ja vahvistaa kolmannen sektorin roolia kulttuuritoimijana. Keinoina ovat koulutus & neuvonta, avustukset sekä yhteistyön koordinointi sekä kolmannen sektorin toimijoiden että muiden toimijoiden kesken. Muut yhteistyön osapuolet ovat kunnan eri toimialat, seurakunnat ja yritykset. 					
Perusteluita					
<p>Kulttuuritoiminta on keskeisessä roolissa paikallisen identiteetin vahvistamisessa sekä asukkaiden välisten kohtaamisten järjestämisessä. Kulttuuritoimen roolia keskeisenä koordinaattorina tulee korostaa, jotta eri toimijat pystyvät kehittymään ja toimimaan paremmin, mahdollisia synergiaetuja hyödyntäen. Koska kulttuuritoimen vastaava työntekijä on aloittanut uutena tehtävässään vasta hiljattain ei edellisvuoden tavoitetasoa katsota tässä vaiheessa relevantiksi lähteä muuttamaan. Talousarvioon sisältyy nykyisen tapahtumatekniikkakaluston täydentäminen ja kunnostaminen, jotta nykyisellään lähes käyttämättä oleva kalusto saadaan takaisin käyttöön. Lisäksi palkkakulut nousevat selvästi.</p>					
Tunnusluvut ja mittarit					
	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tapahtumat (kävijät/vuosi)	4220	3483	3913	4483	4483
Näyttelyt (määrä/vuosi)	9	8	8	9	8
Muut tilaisuudet (määrä/vuosi)	28	21	33	40	45

490 Kulttuuritoimi	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	0	-400	-500	25,00	-100
M E N O T (ulkoiset)	35 837	36 010	49 335	37,00	13 325
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	35 837	35 610	48 835	37,10	13 225
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	2 476	3 720	4 486	20,60	766
TOIMINTAKATE (sisäiset)	2 476	3 720	4 486	20,60	766
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	38 313	39 330	53 321	35,60	13 991
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	11,77	11,96	16,41		

500 Teknisen hallinto

500 Hallinto, Tekninen lautakunta					
Toiminnan kuvaus					
Teknisen toimen hallinnon vaatimat tehtävät. Pääasialliset toimet sisältävät laskutuksen, ostolaskujen käsittelyn, sopimusten hallinnan, suunnittelun, henkilöstöhallinnon, palkkojen kirjauksen sekä teknisen lautakunnan kokousten valmistelun ja päätöksistä tiedottamisen. Hallinto hoitaa myös yhteistyön muihin viranomaisiin ja yhteistyökumppaneihin ja hankkeiden kilpailutuksen. Lisäksi suoritetaan kunnanhallituksen ja valtuuston tekniselle osastolle antamat tehtävät.					
Vastuhenkilö					
Tekninen johtaja					
Sitovia tavoitteita					
Tekniselle osastolle työllistäminen siten, että työllistettyjen työt ovat kunnan kannalta järkeviä ja taloudellisia sekä mahdollisuuksien mukaan sisältävät työssä oppimista.					
Perusteluita					
Teknisen toimen hallinto ohjaa teknisen lautakunnan tehtäviä siten, että toimintasuunnitelmassa esitetyt tehtävät täytetään kustannustehokkaasti. Hallintoon kuuluva tehokas laskutus on kunnan kannalta merkittävä tulojen tuottaja.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Hallinto, tekninen lautakunta	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
teknisen lautakunnan kokoukset	7	7	11	9	7
käsitellyt asiat	80	78	97	80	85
rakennuttamisjaoston kokoukset	2	2	4	4	2
metsäjaoston kokoukset	2	2	4	2	2

500 Hallinto, Tekninen lautakunta	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	101 919	94 695	119 085	25,80	24 390
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	101 919	94 695	119 085	25,80	24 390
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	37 890	43 846	42 779	-2,40	-1 067
TOIMINTAKATE (sisäiset)	37 890	43 846	42 779	-2,40	-1 067
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	139 809	138 541	161 864	16,80	23 323
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	42,95	42,14	49,80		

510 Jätehuolto

510 Jätehuolto					
Toiminnan kuvaus Jätelautakuntayhteistyö sekä Jätekuoron kuntien yhteinen neuvottelukunta. Jätekuoron sekä Savo-Pielisen jätelautakunnan kokoukset. Hyötyjätteenkerääjien (mm. RINKI Oy ja Paperinkeräys Oy) kanssa yhteistyö.					
Vastuhenkilö Tekninen johtaja					
Sitovia tavoitteita Toteutetaan yhteistyökumppanien kanssa vähintään jätelautakunnan määrittelemän palvelutasopäätöksen mukainen jätehuolto kunnan alueella. Seurataan jätelautakunnan päätöksiä ja otetaan osaa jätehuollon kehittämiseen alueella.					
Perusteluita Kuntalaisille tarjottavat jätehuoltopalvelut pidetään laadultaan hyvinä ja hinnaltaan kohtuuhintaisina. Kaikille kuntalaisille pyritään takaamaan yhtäläiset jätehuoltopalvelut ja valvotaan roskaantumista.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Jätehuolto	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kiinteistöjen liittymisaste jätehuoltoon %	84	85	85	85	85
Jäteaseman käyttäjien lkm	1052	1390	1156	1000	1200

510 Jätehuolto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	34	2 900	0	-100,00	-2 900
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	34	2 900	0	-100,00	-2 900
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)	672	896	896	0,00	0
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	706	3 796	896	-76,40	-2 900
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	0,22	1,15	0,28		

520 Vesihuolto

520 Vesihuolto					
Toiminnan kuvaus Vesihuoltolaitoksen toiminnan ylläpito ja suunniteltujen vesihuoltoinvestointien toteuttaminen.					
Vastuhenkilö Tekninen johtaja, kanslisti, puhdistamonhoitaja, huoltomies-vesilaitoksenhoitaja, traktorinkuljettaja.					
Sitovia tavoitteita Häiriötön vesi- ja viemärlaitoksen toiminta. Tuotetaan asiakkaille kustannustehokasta vesihuoltoa. Pidetään vesi- ja viemäriverkosto toimintakunnossa. Raakavesi- ja verkstovesinäytteiden otto tarkkailuohjelman mukaisesti. Käsitellyn jätevesilietteen ohjaaminen hyötykäyttöön biokaasun valmistukseen. Vesihuoltolaitoksen häiriötilanteiden viestitusjärjestelmän käyttöönotto teksitiviesti – ilmoitusjärjestelmänä.					
Perusteluita Vesilaitoksen tuottama vesi tulee olla käyttäjälleen turvallinen ja taloudellinen tuote. Vesihuoltolaitoksen investointien tavoitteena on tuottaa kunnan vesihuoltoalueille yhdenvertaiset vesihuoltopalvelut ja edistämään jätevesien ympäristönsuojelullisesti parasta yhteiskäsittelyä.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Vesihuolto	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
verkostoon pumpattu vesi m ³	209 213	161 799	145 596	212 958	215 980
käsitelty jätevesimäärä m ³	169 324	163 010	156 118	179 214	182 220
vesilaitoksen veden laatu	1 häiriö	Hyvä	Hyvä	Hyvä	Hyvä

520 Vesihuolto	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-270 432	-449 190	-415 600	-7,50	33 590
M E N O T (ulkoiset)	212 266	327 738	340 781	4,00	13 043
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	-58 166	-121 452	-74 819	-38,40	46 633
Tulot (sisäiset)	0	-57 696	-54 849	-4,90	2 847
Menot (sisäiset)	12 429	16 251	18 751	15,40	2 500
TOIMINTAKATE (sisäiset)	111 370	81 957	181 017	120,90	99 060
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	53 204	-39 495	106 198	-368,90	145 693
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	16,35	-12,01	32,68		

530 Palo- ja pelastustoimi

530 Palo- ja pelastustoimi					
Toiminnan kuvaus Palo- ja pelastustoiminnan järjestäminen kunnan alueella.					
Vastuhenkilö Palo- ja pelastustoimen henkilöstö.					
Sitovia tavoitteita Pohjois-Savon pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut ehkäisemällä ennakkoon onnettomuuksia ja antamalla onnettomuustilanteissa nopeaa ja ammattitaitoista apuakaikissa olosuhteissa. Tavoitteena on onnettomuuksien määrän pieneneminen, palokuolemien ja palovahinkojen sekä koti- ja vapaa-ajan tapaturmien väheneminen siten, että Suomi sijoittuu kärkeen kansainvälisessä vertailussa. Tekninen osasto tekee jatkuvaa yhteistyötä palo- ja pelastuslaitoksen kanssa mm. varmistamalla omien kiinteistöjensä paloturvallisuuden.					
Perusteluita Aluepelastustoimi suunnittelee toimintansa vuosittain ja toimii sen mukaisesti. Kunta antaa lausunnot palo- ja pelastustoimen talous- ja toimintasuunnitelmaan vuosittain.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Palo- ja pelastustoimi	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yhteistoimintaosuus	280 954	303 512	304 144	319 155	330 000

530 Palo- ja pelastustoimi	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-25 339	-32 892	-35 600	8,20	-2 708
M E N O T (ulkoiset)	265 215	337 396	345 549	2,40	8 153
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	239 876	304 504	309 949	1,80	5 445
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	3 365	14 920	9 450	-36,70	-5 470
TOIMINTAKATE (sisäiset)	9 565	23 187	17 717	-23,60	-5 470
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	249 441	327 691	327 666	0,00	-25
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	76,63	99,66	100,82		

540 Kiinteistöt

540 Kiinteistöt					
Toiminnan kuvaus Kiinteistöjen kunnossapidon suunnittelu ja rakennuttaminen. Korjauksissa keskitytään mm. vuokrahuoneistojen saneeraukseen sekä kunnan muiden hallintokuntien tilojen ylläpitoon liittyviin korjauksiin ja saneerauksiin. Maa- ja metsätilojen taloudellinen hoito ja puunmyynti. Kunnalle tuottoja tuova tonttipolitiikka.					
Vastuhenkilö Tekninen johtaja					
Sitovia tavoitteita Kiinteistöhoidon mitoituksen mukainen kiinteistöhoito ja kunnossapito. Kiinteistöjen energiatehokkuuden lisääminen. Metsänhoitosuunnitelman toteuttaminen. Puistojen ja yleisten alueiden hoitotyöt.					
Perusteluita Kunnossa pidetyt kiinteistöt ovat yksi kunnan tehokkaan toiminnan kannalta oleva ehdoton edellytys. Kunnan kiinteistöt voivat olla kunnalle myös taloudellisesti tuottavia.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Kiinteistöt	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Maa- ja metsätilat, ha	1075	1132	1132	1075	1075
Puun myynti, m ³	814,6	4462		5000	5000
Kunnan suoraan omistamat asunnot, kpl / m ³	42 / 1403	42 / 1403	42/1403	42/1403	42/1403
Kunnan omistamat asunto-osakeyhtiöt, kpl	14	17	16	17	17
Lämpöenergian kulutus, MWh		3104	3509	3145	3145

540 Kiinteistöt	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-276 942	-320 271	-421 023	31,50	-100 752
M E N O T (ulkoiset)	730 825	862 155	1 011 969	17,40	149 814
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	453 883	541 884	590 946	9,10	49 062
Tulot (sisäiset)	-570 209	-722 026	-732 772	1,50	-10 746
Menot (sisäiset)	84 093	156 406	155 931	-0,30	-475
TOIMINTAKATE (sisäiset)	-342 592	-377 612	-371 524	-1,60	6 088
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	111 290	164 272	219 422	33,60	55 150
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	34,19	49,96	67,51		

550 Varikko

550 Varikko
Toiminnan kuvaus Kunnan kuljetuksiin ja mm. alueiden ja teiden kunnossapitoon liittyvän kaluston kunnossapito.
Vastuhenkilö Tekninen johtaja
Sitovia tavoitteita Työkoneet ja kalusto pidetään kunnossa. Kunnan kuljetukset hoidetaan koskien yleisiä alueita, vesihuoltoa, teiden ja katujen kunnossapitoa ym. Traktorin käyttö lietteiden kuljetukseen, lumitöihin ym.
Perusteluita Ennakoivalla kaluston huollolla estetään työseisokkeja ja samalla säästöjä. Kunnan järjestämä lietteen kuljetus parantaa yksityisten kiinteistöjen tarvitsemia jätevesijärjestelmien huoltopalveluita. Kunnan lumityöt

550 Varikko	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-12 285	-23 600	-13 100	-44,50	10 500
M E N O T (ulkoiset)	92 832	95 635	114 856	20,10	19 221
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	80 548	72 035	101 756	41,30	29 721
Tulot (sisäiset)	-24 684	-34 816	-40 684	16,90	-5 868
Menot (sisäiset)	1 041	4 521	2 446	-45,90	-2 075
TOIMINTAKATE (sisäiset)	-23 643	-30 295	-13 926	-54,00	16 369
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	56 905	41 740	87 830	110,40	46 090
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	17,48	12,69	27,02		

560 Liikenneväylät

560 Liikenneväylät					
Toiminnan kuvaus Liikenneväylien kunnossapito ja rakentaminen. Kunnossapidon kilpailutus sekä laadun seuranta. Opastuksen ylläpito ja täydentäminen. Osoitejärjestelmän ylläpito.					
Vastuhenkilö Tekninen johtaja					
Sitovia tavoitteita Teissä ja päällysteissä ei liikenneturvallisuutta vaarantavia puutteita. Riittävä opastus. Valaistuksen huollot ajoittain sekä kaapeloinnin muutokset.					
Perusteluita Liikenneväylien ja valaistuksen kunnossapito on osa kansalaisturvallisuutta sekä viihtyvyyttä.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Liikenneväylät	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
kunnossapidetyt kadut km	23	23,5	23,5	23,5	23,5
kunnossapidetyt kevyenliikenteen väylät km	2	2	2	2	2
avustetut yksityistiet km	239,7	239,7	240	239,7	239,7

560 Liikenneväylät	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-6 232	-10 800	-12 632	17,00	-1 832
M E N O T (ulkoiset)	115 629	158 542	176 123	11,10	17 581
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	109 396	147 742	163 491	10,70	15 749
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	12 666	16 684	15 409	-7,60	-1 275
TOIMINTAKATE (sisäiset)	79 823	88 562	101 871	15,00	13 309
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	189 219	236 304	265 362	12,30	29 058
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	58,13	71,87	81,65		

570 Maankäytön suunnittelu

570 Maankäytön suunnittelu					
Toiminnan kuvaus Joustava pienten kaavamuuostosten valmistelu. Toimiva kaavoitusyhteistyö viranomaisten ja maanomistajien kanssa.					
Vastuhenkilö Tekninen johtaja					
Sitovia tavoitteita Pienemmät kaavamuuokset 1-2 kpl / vuosi					
Perusteluita Kunnan kaavoituksen valmistelutyöt. Kaavoituksen raportointi. Kaavayhteistyö viranomaisiin nähden.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Maankäytön suunnittelu	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Valmistuneiden kaavojen määrä	3	2	1	3	1
Kaavoitusjaoston kokoukset	4	2	3	5	2

570 Maankäytön suunnittelu	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos % 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	150	0	0	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	42 871	63 234	68 907	9,00	5 673
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	43 021	63 234	68 907	9,00	5 673
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	360	441	365	-17,20	-76
TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 142	441	365	-17,20	-76
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	44 162	63 675	69 272	8,80	5 597
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	13,57	19,37	21,31		

580 Ympäristönsuojelu

580 Ympäristönsuojelu					
Toiminnan kuvaus Ympäristönsuojelua koskevat luvat ja niiden valvonta sekä neuvonta ja ohjeistus.					
Vastuhenkilö Tekninen johtaja					
Sitovia tavoitteita Lupien käsittelyajan minimoiminen Ympäristönsuojelumääräysten käyttöönotto					
Perusteluita Ympäristönsuojelun valvonta sekä lain asettamat lupatehtävät. Ympäristönsuojelun edistäminen. Ympäristölupien valvontasuunnitelman toteuttaminen.					
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Times new roman)					
Ympäristönsuojelu	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
ympäristölautakunnan kokoukset	7	8	8	10	9
maa-ainesluvut	-	1	-	1	1
ympäristöluvut	-	1	1	1	1

580 Ympäristönsuojelu	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2019	18/19	18/19
T U L O T (ulkoiset)	-3 084	-3 500	-3 500	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	23 742	44 886	46 836	4,30	1 950
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	20 658	41 386	43 336	4,70	1 950
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	2 860	3 361	4 173	24,20	812
TOIMINTAKATE (sisäiset)	2 860	3 361	4 173	24,20	812
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	23 518	44 747	47 509	6,20	2 762
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	7,23	13,61	14,62		

590 Rakennusvalvonta ja ohjaus

590 Rakennusvalvonta					
Toiminnan kuvaus Asiantunteva rakentamisen neuvonta ja ohjeistus.					
Vastuhenkilö Rakennustarkastaja-kunnanrakennusmestari					
Sitovia tavoitteita Lupien käsittelyaika enintään 1 kk. Katselmusten määrää on tavoitteena vähentää viranomaispuolelta ja siirtää katselmusten suorittamisvastuuta vastaaville työnjohtajille, arvioitu katselmusmäärä vuosittain n. 180 kpl.					
Perusteluita Tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa.					
Tunnusluvut ja mittarit					
Rakennusvalvonta tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kaikki myönnetty luvat	181	175	178	155	140
Rakennuslupien määrä	81	69	56	60	50
Katselmusten määrä	507	499	193	200	180

590 Rakennusvalvonta	TP 2017	TA 2018	Hall.kunta 2019	Muutos% 18/19	Ero 18/19
T U L O T (ulkoiset)	-36 383	-36 250	-35 400	-2,30	850
M E N O T (ulkoiset)	52 721	72 765	96 755	33,00	23 990
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	16 338	36 515	61 355	68,00	24 840
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	6 670	7 839	8 575	9,40	736
TOIMINTAKATE (sisäiset)	10 298	13 281	14 017	5,50	736
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	26 636	49 796	75 372	51,40	25 576
Asukasluku	3 255	3 288	3 250		
Toimintakate / asukas	8,18	15,14	23,19		

KÄYTTÖTALOUDEN LIITTEET

Työllistymistä edistävät palvelut

Toiminnan kuvaus

Elinvoimainen toimintaympäristö, asiakaslähtöiset palvelut, paikallisen identiteetin, yhteisöllisyyden ja demokratian hyödyntäminen, elinikäinen oppiminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja luonnon monimuotoinen hyödyntäminen.

Työllistymistä edistävien palvelujen tavoitteena on tukea työnhakijoina olevien rautalampilaisten, ensisijaisesti pitkäaikaistyöttömien ja nuorten, työllistymistä. Tavoitteeseen päästään tiiviillä ja suunnitelmallisella yhteistyöllä yritysten, yhdistysten sekä muiden työllisyyttä edistävien toimijoiden kuten Te-toimiston, Kelan ja työeläkevakuutuslaitosten sekä terveydenhuollon kanssa.

Työnhakijoille suunnattu palvelu perustuu motivoivaan yksilölliseen tuki- ja työhönvalmennusohjaukseen, työkokeilun järjestämiseen, opiskelun suunnitteluun, etsimiseen ja käynnistämiseen sekä havainnoivaan työ- ja toimintakyvyn selvittämiseen.

Työllisyyspalveluilla tuetaan yrityksiä ja työnantajia soveltuvien työntekijöiden rekrytointiprosessissa, mahdollisten koulutusratkaisujen selvittämisessä sekä uuden työntekijän vastaanottamiseen ja työhön kiinnittymisen liittyvissä kysymyksissä työllistymistä tukevana yhdyshenkilönä TE-toimistoon.

Kuntaan järjestetään palkkatukityöjaksoja, työkokeilumahdollisuuksia ja työtoimintaa. Lisäksi kunta voi myöntää harkinnanvaraista kuntalisää, jonka avulla yrityksiä ja välityömarkkinoita tuetaan taloudellisesti pitkäaikaistyöttömien henkilöiden rekrytoinnissa osana paikallista työllisyydenhoitoa.

Työnhakijoille, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut siinä määrin, että työhön sijoittuminen ei ole oikea-aikaista tai työkyky ei ole riittävä, käynnistää terveysseuraukset perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon tai ostopalvelujen kautta ohjaten työnhakijaa oikean toimeentulon piiriin, esim. sairauslomalle, kuntoutustoimenpiteisiin tai eläkkeelle.

Työllistymistä tukevat palvelu on tarkoitettu paikkakuntalaisille työnhakijoille, alanvaihtajille ja työnantajille toimien matalankynnyksen ”työnhakukioskina”.

Vastuhenkilö

Työsuunnittelija

Tavoitteet

1. Estää työttömien työnhakijoiden määrän kasvua ja työttömyyden pitkittymistä
2. Edistää työnhakijoiden ja työnantajien kohtaamista paikallisen palveluohjauksen keinoin
3. Löytää yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa piilotyöpaikkoja ja erilaisia työssä oppimisen mahdollisuuksia
4. Tukea nuoria, työnhakijoita ja alanvaihtajia ammatillisen sunnan selkeytymisessä, opiskelumahdollisuuksien kartoittamisessa ja opiskelupaikan järjestymisessä
5. Ohjata työnhakijoita, joiden työ- ja toimintakyky kuvautuu työelämään riittämättömänä, terveydenhuollon ja eläkeselvittelyjen piiriin

Määräraha- ja työllisyystaulukko / Työllisyys

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatuotot	80 774€	90 000€	97 154€	80 800€	
Toimintakulut	149 474€	220 000€	254 424 €	206 481	
Toimintakate/jäämä	68 700€	130 200€	157 270€	206 481€	

Tunnusluvut ja mittarit 2015 – 2018

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Työllinen työvoima	1322	1321	1276	1234	
Työttömiä työnhakijoita *	194	161	131	115	
Työttömien osuus % työvoimasta *	15,2	12,2	10,3	9,3	
Työllistämiskomennot	217,130€				
Työllistämiskitulot	111,889€				
Työmarkkinatuen kuntaosuus Kelalle	208,365€	182 473,22€	122 487,60€	9/2018 69 327,85€	

Asiakasohjautuvuus ja määrät 1 - 11/2018 (82 hlö)

Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuskustannuskustannusten kautta	22 hlöä
Te-toimisto	7 hlöä
Monialainen yhteispalvelu TYP	9 hlöä
Kuntouttava työtoiminta	15 kuntoutujaa
Kunnan palkkatukityöntekijät	18 hlöä
Sosiaalitoimen kautta	6 hlöä
Työssäolevat ja itsenäisesti asiakkuuteen hakeutuneet	5 hlöä

Toteutuma 1 – 10 /2018

Toistaiseksi voimassaolevat ja määräaikaiset palkkatyöjaksot yrityksiin, yhdistyksiin ja kuntaan palkkatuella ja vapailta työmarkkinoilta: 42 työjaksoa

Ammatillisten opintojen aloitus työttömyysturvalla tai ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteenä: 6 hlöä

Työllistymistä tukevat aktiivitoimet yrityksiin, yhdistyksiin ja kuntaan työkokeiluna, kuntouttava työtoimintana tai työtoimintana: 50 jaksoa (kesto 1-3kk/jakso)

Muut ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteet Kelasta ja työeläkevakuutuslaitoksista: 2

Työttömien terveystarkastukset: 7 hlölle

Työ- ja toimintakyvyn selvittelyt perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa, ostopalveluina: 9 hlölle

Pitkäkestoinen sairausloma: 6 työnhakijalle

Vanhuuseläke: 1 hlölle

Työkyvyttömyyseläke tai määräaikainen kuntoutustuki: 3 hlölle

Paikkakunnalta muutto: 2 hlöä

Työttömyysturva-oikeuden lakkaaminen: 2 hlöä

Kotouttamisjaosto

Toiminnan kuvaus

Jaoston tehtävänä on koordinoida, suunnitella, kehittää, ohjata, seurata, vastata, antaa lausuntoja ja tehdä esityksiä kunnanhallitukselle merkittävistä pakolaisten ja maahanmuuttajien vastaanottamiseen ja kotouttamiseen liittyvistä asioista. Tavoitteena on edistää monikulttuurisuutta, kotouttaa pakolaiset ja maahanmuuttajat yhteiskuntaan, edistää suomen kielen oppimista ja perehdyttää maahanmuuttajat suomalaiseen ja savolaiseen elämäntapaan ja kulttuuriin ja siten, että maahanmuuttajat pääsevät myös osallistumaan suomalaiseen yhteiskuntaelämään. Mahdollisuuksien mukaan tuetaan heidän oman kulttuurin ja äidinkielen säilyttämistä.

Vastuhenkilö

Perusturvajohtaja

Sitovia tavoitteita

1. Vastaanottaa vuosien 2016-2019 aikana 80 kiintiöpakolaista.
2. Edistää pakolaisten kotoutumista.
3. Kehittää valmiuksia pakolaisten vastaanottamisessa ja kotouttamistoimia yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa.

Perusteluita

Talousarviossa on vuodelle 2019 hieman edellisvuotta vähemmän tuloja arvioitua pienemmästä pakolaismäärästä johtuen. Menoja nostavat kahden pakolaisohjaajan siirtyminen VIEKKU-hankkeelta kunnan määräaikaiksi pakolaisohjaajiksi.

Tunnusluvut, mittarit

Vuonna 2019 kunnassa on marraskuun 2018 ennusteen mukaan 60 kiintiöpakolaista, joista kunta saa laskennallisia korvauksia seuraavasti: alle 7-vuotiaista 6845 € / vuosi ja yli 7-vuotiaista 2300 € / vuosi.

VIEKKU 2 (Vieraat kulttuurit vierelle kulkemaan) –hanke

Toiminnan kuvaus

Rautalammin kunta on hakenut uutta hankerahoitusta. VIEKKU 2 hankkeelle, jolla edistetään maahanmuuttajien hyvinvointia ja osallisuutta sekä tuetaan kotouttamistyöhön osallistuvien tietoja ja taitoja. Hanke ajoittuu vuosille 2019-2020. Hanke voi alkaa 1.1.2019, mikäli rahoituspäätös on myönteinen. Päätös rahoituksesta saadaan tammikuun 2019 loppuun mennessä.

Vastuhenkilö

Hankevastaava

Sitovia tavoitteita

Tavoite 1	Maahanmuuttajien hyvinvoinnin lisääntymien
Tavoite 2	Maahanmuuttajien osallisuuden lisääntyminen
Tavoite 3	Kotouttamistyötä tekevien tietojen ja taitojen lisääntyminen

Hankkeen hyödynsaajat: Hankkeesta hyötyvät esisijaisesti Rautalammille muuttavat kiintiöpakolaiset ja turvapaikanhakijat. Hankkeesta voivat hyötyä myös avioliiton tai perheenyhdistämisen kautta tulevat maahanmuuttajat sekä työperäiset maahanmuuttajat.

Perusteluita

Maahanmuuttajien, erityisesti kiintiöpakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kotoutumisen edistämistyötä on hyvä jatkaa. Onnistuneen kotoutumisen myötä maahanmuuttajat voivat olla osallisena elinvoimaisen toimintaympäristön edistämässä kantaväestön rinnalla.

Hankkeen ajaksi kunnan määräaikaiset pakolaisohjaajat voisivat siirtyä hankkeen työntekijöiksi, jolloin palkkakustannukset maksettaisiin hankkeelta. Heidän lisäksi kuntaan voidaan palkata hankkeen varoista myös hankevastaava.

Hankkeen talousarvio

VIEKKU2-hanke	Yhteensä	2019	2020
Hankekustannukset yht.	407 089,20	203 544,60	203 544,60
Välittömät kustannukset	362 760,00	181 380,00	181 380,00
Henkilöstökustannukset	260 760,00	130 380,00	130 380,00
Hanketoiminnot	100 000,00	50 000,00	50 000,00
EU osuus 75%	305 316,90	152 658,45	152 658,45
Kunnan rahoitus 25%	101 772,30	50 886,15	50 886,15

TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖIDEN TAVOITTEET 2019

Rautalammin kunnan Asunnonhankinta Oy

Rautalammin kunta omistaa Rautalammin kunnan Asunnonhankinta Oy:n osakkeista 100 %. Yhtiön fuusioitiin 2018 Kiinteistö Oy Rautalammin Haka.

Tavoitteet vuosiksi 2019-2022:

1. Yhtiö toteuttaa suunnitteluvuosien 2019-2022 aikana peruskorjauksia asuinhuoneistoissa.
2. Yhtiön lainat järjestellään uudelleen alkuvuodesta 2019
3. Yhtiön omistajanohjausta vahvistetaan, yhtiön hallitukseen nimetään teknisen toimen ja hallinnon edustajat.
4. Yhtiö kilpailuttaa kiinteistöpalvelut, laatutasoon kiinnitetään erityistä huomiota.

Kiinteistö Oy Oikarilan teollisuushallit

Kunta omistaa Kiinteistö Oy Oikarilan teollisuushallit –yhtiön osakkeista 100 %. Yhtiö omistaa kaksi teollisuushallia Toholahden teollisuusalueella. Hallien kokonaispinta-ala on 2200 m². Yhtiö on vuokrannut hallitilat yrittäjille. Yhtiön ei sovelleta asunto-osakeyhtiölakia. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakepääoma voi olla 120.000-480.000 euroa. Kiinteistö Oy Oikarilan teollisuushallien talouden tervehdyttämiseksi kunta pääomittaa yhtiötä alkuvuodesta 2019.

Tavoitteet vuosiksi 2019-2022:

1. Kiinteistö Oy Oikarilan teollisuushallit-yhtiön edellytetään vievän eteenpäin yhtiön rakennejärjestelyitä esim. keskinäisen kiinteistöyhtiön muodossa, mikä edesauttaa ja mahdollistaa kehittämissuunnitelman toteuttamisen.

Rautalammin Kehitys Oy

Rautalammin kunta omistaa yhtiöstä 81,7 %. Yhtiön toimiala on parantaa ja kehittää rautalampilaisten teollisuus- ja palvelualayritysten ja maatalouden liitännäis- ja sen sivuelinkeinojen toimintaedellytyksiä tekemällä vieraanpääoman ehtoisia sijoituksia, antamalla takauksia sekä palvelemalla yrityksiä liiketaloudellisella ja teknisellä asiantuntemuksella. Yhtiön osakepääoma on 40.000 euroa.

Tavoitteet vuodeksi 2019-2022:

1. Yhtiö tulee käydä lävitse sen myöntämät takaukset. Raportti tulee toimittaa Rautalammin kunnanhallitukselle maaliskuun 2019 loppuun mennessä.
2. Yhtiön toimintaa tullaan uudelleenjärjestelmään vuoden 2019 aikana.

As Oy Tiinari

Rautalammin kunta omistaa As Oy Tiinarin osakkeista 75,2 %. Omistus osuu kasvaa vuoden 2019 alkupuolella. Yhtiöllä toimii hallitus ja kunnan edustajat on valittu yhtiökokoukseen. Yhtiössä tehdään normaaleja vuosikorjauksia.

Rautalammin Rakennus Oy

Rautalammin kunta omistaa Rautalammin Rakennus Oy:n osakekannasta 41,8 %. Kunta on antanut pääomaehtoista lainaa yhtiölle. Sopimus on voimassa. Kunnan tavoite on, että yhtiö kykenee maksamaan pääomaehtoiset lainat takaisin kunnalle.

Tavoitteet 2018-2021:

1. Rautalammin kunta myy omistamia Rautalammin Rakennus Oy:n osakkeita sen jälkeen, kun yhtiö on maksanut kunnalle takaisin kunnan myöntämän pääomaehtoisen lainan.

As Oy Lupsakas

Yhtiössä toteutetaan normaaleja vuosikorjauksia vuosina 2019-2022.

As Oy Rautalammin Kuusitie 3

Rautalammin kunta omistaa As Oy Rautalammin Kuusitie 3:ssa yhden huoneiston. Kunta vuokraa yhtä huoneistoa ulkopuolisille.

Kiinteistö Oy Rautalammin Virastotalo

Rautalammin kunta omistaa Kiinteistö Oy Rautalammin Virastotalossa olevan kunnan johtokeskuksen. Rautalammin kunta omisti kiinteistöyhtiöstä 23 % osakekannasta 31.12.2011. Uusien ohjeiden mukaan kunnan johtokeskus ei välttämättä vaadi kunnalta erityistiloja poikkeus- ja kriisiolojen johtamista varten, vaan johtokeskus voidaan järjestää normaaliajan tiloihin ts. kunnanvirastoon. Rautalammin kunta omistaa Rautalammin virastotalosta toimisto- ja varastotiloja. Kiinteistöyhtiön taloudellinen tilanne on hyvä.

Tavoitteet vuosiksi 2019-2022:

1. Kunta luopuu nykyisestä johtokeskuksesta ja toteuttaa johtokeskustilat kunnanviraston yhteyteen alakertaan poikkeus- ja kriisiaikojen johtamista varten. Ennen näitä järjestelyitä selvitetään, onko tarvetta em. tiloja käyttää edelleen väistötiloina suunnittelukauden aikana.
2. Rautalammin kunta myy kunnan Kiinteistö Oy Rautalammin Virastotalon toimisto-, varasto- ja johtokeskustilat.

As Oy Rautalammin Lassilanpolku

Kunnan tämän hetkinen omistusosuus asunto-osakeyhtiöstä on xx%.

Kunta omistaa asuntoyhtiöstä kolme osakehuoneistoa, huoneistot on vuokrattu.

Savogrow

Rautalammin kunta omistaa Savogrow Oy:stä 15,51%.

1. Yhtiö raportoi kunnanhallitukselle yhtiön tavoitteiden toteutumisesta ja erityisesti rautalampilaisiin yrityksiin kohdistuneista toimenpiteistä.
2. Yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnan ja yhtiön välillä kehitetään.

Istekki Oy

Kunta omistaa Istekki Oy:stä viisi (5) A-sarjan osaketta.

1. Yhtiön asiantuntemusta hyödynnetään tarpeen mukaan.

Sansia Oy

Rautalammin kunta omistaa Sansia Oy:stä (ent. IS-hankinta Oy) osuuden.

1. Yhtiön hankintaosaamista ja yhteishankintakilpailutuksia hyödynnetään kunnan kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

TULOSLASKELMA

TP 2017	TA 2018		Nimi	Talarvio 2 019	Kasvu 18/19
			TULOSLASKELMA		
			TOIMINTATUOTOT		
1 352 746	955 457 *		Myyntituotot	1 135 488	18,80
965 065	858 504 *		Maksutuotot	904 872	5,40
631 269	777 670 *		Tuet ja avustukset	282 000	-63,70
564 796	568 605 *		Muut toimintatuotot	574 789	1,10
3 513 878	3 160 236 ****		TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 897 149	-8,30
			TOIMINTAKULUT		
			Henkilöstökulut		
-6 359 677	-6 484 307 *		Palkat ja palkkiot	-6 648 845	2,50
			Henkilösivukulut		
-1 447 718	-1 264 521 *		Eläkekulut	-1 457 028	15,20
-229 492	-265 425 *		Muut henkilösivukulut	-215 500	-18,80
-8 036 886	-8 014 253 **		Henkilöstökulut yhteensä	-8 321 373	3,80
-11 200 558	-11 334 086 *		Asiakaspalvelujen ostot	-12 174 389	7,40
-2 946 097	-2 899 709 *		Muiden palvelujen ostot	-2 825 118	-2,60
-14 146 654	-14 233 795 **		Palvelujen ostot	-14 999 507	5,40
-1 354 283	-1 465 874 *		Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 418 313	-3,20
-1 310 307	-1 067 300 *		Avustukset	-941 500	-11,80
-318 231	-227 196 *		Muut toimintakulut	-274 798	21,00
-25 166 361	-25 008 418 ****		TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 955 491	3,80
-21 652 484	-21 848 182		TOIMINTAKATE	-23 058 342	5,50
10 682 827	10 421 000 *		Verotulot	10 740 000	3,10
12 663 147	12 345 342 *		Valtionosuudet	11 475 710	-7,00
			Rahoitustuotot ja -kulut		
176	1 000 *		Korkotuotot	1 000	0,00
322 244	250 000 *		Muut rahoitustuotot	250 000	0,00
-173 381	-270 000 *		Korkokulut	-220 000	-18,50
-19 875	-720 *		Muut rahoituskulut	-720	0,00
1 822 655	898 440		VUOSIKATE	-812 352	-190,40
			Poistot ja arvonalentumiset		
-831 594	-772 538 *		Suunn.mukaiset poistot	-950 086	23,00
			Satunnaiset erät		
991 061	125 902		TILIKAUDEN TULOS	-1 762 438	-1 499,80
991 061	125 902		TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 762 438	-1 499,80

KÄYTTÖTALouden LISTAUS

		TP 2017	TA 2018	Hallintokunta 2 019	Kasvu 18/19	Ero 18/19
1	KÄYTTÖTALOUS					
10	VAALIT					
100	VALTIOLLISET VAALIT					
***	T U L O T (ulkoiset)	0	-10 412	-9 380	-9,90	1 032
***	M E N O T (ulkoiset)	53	10 412	10 960	5,30	548
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	53	0	1 580	0,00	1 580
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	53	0	1 580	0,00	1 580
110	KUNNALLISVAALIT					
***	M E N O T (ulkoiset)	11 279	0	0	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	11 279	0	0	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	225	0	0	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	225	0	0	0,00	0
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	11 504	0	0	0,00	0
10	VAALIT YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	0	-10 412	-9 380	-9,90	1 032
***	M E N O T (ulkoiset)	11 332	10 412	10 960	5,30	548
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	11 332	0	1 580	0,00	1 580
*	Menot (sisäiset)	225	0	0	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	225	0	0	0,00	0
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	11 557	0	1 580	0,00	1 580

1	KÄYTTÖTALOUS					
14	TILINTARKASTUS					
130	TILINTARKASTUS					
***	M E N O T (ulkoiset)	11 586	10 000	13 850	38,50	3 850
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	11 586	10 000	13 850	38,50	3 850
*	Menot (sisäiset)	1 260	1 419	1 380	-2,70	-39
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 260	1 419	1 380	-2,70	-39
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	12 846	11 419	15 230	33,40	3 811
14	TILINTARKASTUS YHTEENSÄ					
***	M E N O T (ulkoiset)	11 586	10 000	13 850	38,50	3 850
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	11 586	10 000	13 850	38,50	3 850
*	Menot (sisäiset)	1 260	1 419	1 380	-2,70	-39
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 260	1 419	1 380	-2,70	-39
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	12 846	11 419	15 230	33,40	3 811

1	KÄYTTÖTALOUS					
18	LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO					
140	KUNNANVALTUUSTO					
***	M E N O T (ulkoiset)	49 299	49 322	50 960	3,30	1 638
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	49 299	49 322	50 960	3,30	1 638
*	Menot (sisäiset)	12 020	14 295	18 437	29,00	4 142
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	12 020	14 295	18 437	29,00	4 142
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	61 319	63 617	69 397	9,10	5 780
150	KUNNANHALLITUS					
***	T U L O T (ulkoiset)	-161 037	-326 631	-208 800	-36,10	117 831
***	M E N O T (ulkoiset)	745 773	691 980	625 832	-9,60	-66 148
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	584 736	365 349	417 032	14,10	51 683
*	Menot (sisäiset)	40 253	41 002	36 965	-9,80	-4 037
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	40 253	41 002	36 965	-9,80	-4 037
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	624 989	406 351	453 997	11,70	47 646
18	LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-161 037	-326 631	-208 800	-36,10	117 831
***	M E N O T (ulkoiset)	795 072	741 302	676 792	-8,70	-64 510
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	634 035	414 671	467 992	12,90	53 321
*	Menot (sisäiset)	52 273	55 297	55 402	0,20	105
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	52 273	55 297	55 402	0,20	105
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	686 308	469 968	523 394	11,40	53 426

1	KÄYTTÖTALOUS					
22	HALLINTO JA TALOUS					
170	YLEISHALLINTO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-53 716	-90 800	-102 000	12,30	-11 200
***	M E N O T (ulkoiset)	449 010	593 210	560 916	-5,40	-32 294
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	395 294	502 410	458 916	-8,70	-43 494
*	Suunnitelmapoistot	0	0	4 344	0,00	4 344
*	Tulot (sisäiset)	-65 705	-68 880	-68 361	-0,80	519
*	Menot (sisäiset)	54 840	64 794	60 890	-6,00	-3 904
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-10 865	-4 086	-3 127	-23,50	959
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	384 429	498 324	455 789	-8,50	-42 535
180	TALOUSSHALLINTO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-1 976	-50 700	-52 000	2,60	-1 300
***	M E N O T (ulkoiset)	465 293	577 574	587 607	1,70	10 033
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	463 317	526 874	535 607	1,70	8 733
*	Tulot (sisäiset)	-266 740	-310 757	-276 736	-10,90	34 021
*	Menot (sisäiset)	16 267	20 159	24 910	23,60	4 751
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-250 474	-290 598	-251 826	-13,30	38 772
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	212 843	236 276	283 781	20,10	47 505
22	HALLINTO JA TALOUS YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-55 692	-141 500	-154 000	8,80	-12 500
***	M E N O T (ulkoiset)	914 303	1 170 784	1 148 523	-1,90	-22 261
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	858 611	1 029 284	994 523	-3,40	-34 761
*	Suunnitelmapoistot	0	0	4 344	0,00	4 344
*	Tulot (sisäiset)	-332 445	-379 637	-345 097	-9,10	34 540
*	Menot (sisäiset)	71 107	84 953	85 800	1,00	847
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-261 338	-294 684	-254 953	-13,50	39 731
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	597 272	734 600	739 570	0,70	4 970

1	KÄYTTÖTALOUS					
26	ELINKEINOTOIMI					
190	ELINVOIMALAUTAKUNTA					
***	M E N O T (ulkoiset)	3 170	47 410	32 882	-30,60	-14 528
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	3 170	47 410	32 882	-30,60	-14 528
*	Menot (sisäiset)	2 910	3 254	6 598	102,80	3 344
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	2 910	3 254	6 598	102,80	3 344
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	6 080	50 664	39 480	-22,10	-11 184
200	NEUVONTA					
***	M E N O T (ulkoiset)	2 001	0	0	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	2 001	0	0	0,00	0
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 001	0	0	0,00	0
205	YRITTÄJÄKOULUTUS JA -KASVATUS					
***	T U L O T (ulkoiset)	-3 707	-2 000	0	-100,00	2 000
***	M E N O T (ulkoiset)	4 921	5 000	0	-100,00	-5 000
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	1 214	3 000	0	-100,00	-3 000
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	1 214	3 000	0	-100,00	-3 000
206	KAMPANJAT/MARKKIN. JA AVUST.					
***	M E N O T (ulkoiset)	23 491	21 700	20 300	-6,50	-1 400
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	23 491	21 700	20 300	-6,50	-1 400
*	Menot (sisäiset)	50	947	0	-100,00	-947
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	50	947	0	-100,00	-947
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	23 541	22 647	20 300	-10,40	-2 347
208	YRITYSVERKOSTOHAUTOMO					
***	T U L O T (ulkoiset)	0	0	-2 000	0,00	-2 000
***	M E N O T (ulkoiset)	7 668	15 000	18 000	20,00	3 000
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	7 668	15 000	16 000	6,70	1 000
*	Menot (sisäiset)	165	0	0	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	165	0	0	0,00	0
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	7 833	15 000	16 000	6,70	1 000

210	PROJEKTIT					
***	T U L O T (ulkoiset)	-31 793	-205 909	0	-100,00	205 909
***	M E N O T (ulkoiset)	294 621	287 152	0	-100,00	-287 152
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	262 828	81 243	0	-100,00	-81 243
*	Menot (sisäiset)	4 657	2 230	0	-100,00	-2 230
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	4 657	2 230	0	-100,00	-2 230
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	267 484	83 473	0	-100,00	-83 473
215	SAVOGROW					
***	T U L O T (ulkoiset)	-120	0	0	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	135 414	157 000	157 000	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	135 294	157 000	157 000	0,00	0
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	135 294	157 000	157 000	0,00	0
220	TAPAHTUMAT					
***	M E N O T (ulkoiset)	28 571	32 000	32 000	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	28 571	32 000	32 000	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	217	500	320	-36,00	-180
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	217	500	320	-36,00	-180
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	28 788	32 500	32 320	-0,60	-180
230	MATKAILU					
***	T U L O T (ulkoiset)	-23	0	0	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	60	15 000	23 310	55,40	8 310
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	37	15 000	23 310	55,40	8 310
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	37	15 000	23 310	55,40	8 310

240	MAA-JA METSÄTAL.YRITYKSET					
***	M E N O T (ulkoiset)	0	10 000	0	-100,00	-10 000
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	0	10 000	0	-100,00	-10 000
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	10 000	0	-100,00	-10 000
26	ELINKEINOTOIMI YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-35 643	-207 909	-2 000	-99,00	205 909
***	M E N O T (ulkoiset)	499 917	590 262	283 492	-52,00	-306 770
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	464 274	382 353	281 492	-26,40	-100 861
*	Menot (sisäiset)	7 999	6 931	6 918	-0,20	-13
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	7 999	6 931	6 918	-0,20	-13
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	472 273	389 284	288 410	-25,90	-100 874
1	KÄYTTÖTALOUS					
30	MAASEUTUTOIMI					
270	MAASEUTUTOIMI					
***	M E N O T (ulkoiset)	39 911	56 000	59 032	5,40	3 032
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	39 911	56 000	59 032	5,40	3 032
*	Menot (sisäiset)	3 700	4 436	8 294	87,00	3 858
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	3 700	4 436	8 294	87,00	3 858
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	43 611	60 436	67 326	11,40	6 890
30	MAASEUTUTOIMI YHTEENSÄ					
***	M E N O T (ulkoiset)	39 911	56 000	59 032	5,40	3 032
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	39 911	56 000	59 032	5,40	3 032
*	Menot (sisäiset)	3 700	4 436	8 294	87,00	3 858
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	3 700	4 436	8 294	87,00	3 858
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	43 611	60 436	67 326	11,40	6 890

1	KÄYTTÖTALOUS					
38	SOSIAALITOIMI					
307	PERUSTURVAOSASTON HALLINTO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-33 066	-160	-200	25,00	-40
***	M E N O T (ulkoiset)	113 299	134 427	139 442	3,70	5 015
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	80 233	134 267	139 242	3,70	4 975
*	Menot (sisäiset)	68 390	79 245	78 121	-1,40	-1 124
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	68 390	79 245	78 121	-1,40	-1 124
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	148 623	213 512	217 363	1,80	3 851
310	SOSIAALIPALVELUT					
***	T U L O T (ulkoiset)	-251 555	-268 810	-211 150	-21,50	57 660
***	M E N O T (ulkoiset)	2 932 997	3 568 488	3 521 429	-1,30	-47 059
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	2 681 442	3 299 678	3 310 279	0,30	10 601
*	Suunnitelmapoistot	0	0	5 972	0,00	5 972
*	Tulot (sisäiset)	-12 968	-14 250	-24 950	75,10	-10 700
*	Menot (sisäiset)	35 146	50 496	41 919	-17,00	-8 577
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	22 177	36 246	22 941	-36,70	-13 305
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 703 619	3 335 924	3 333 220	-0,10	-2 704
330	KOTIHOITO- JA VANHUSPALVELUT					
***	T U L O T (ulkoiset)	-704 365	-760 716	-813 730	7,00	-53 014
***	M E N O T (ulkoiset)	2 711 637	3 108 678	3 416 173	9,90	307 495
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	2 007 272	2 347 962	2 602 443	10,80	254 481
*	Suunnitelmapoistot	43 348	56 978	62 013	8,80	5 035
*	Tulot (sisäiset)	-6 141	0	0	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	297 386	378 228	388 251	2,70	10 023
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	334 592	435 206	450 264	3,50	15 058
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 341 865	2 783 168	3 052 707	9,70	269 539

335	RAVINTOKESKUS					
***	T U L O T (ulkoiset)	-42 199	-38 526	-40 606	5,40	-2 080
***	M E N O T (ulkoiset)	367 349	475 273	491 765	3,50	16 492
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	325 150	436 747	451 159	3,30	14 412
*	Tulot (sisäiset)	-399 856	-545 715	-525 151	-3,80	20 564
*	Menot (sisäiset)	38 605	54 371	22 475	-58,70	-31 896
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-361 251	-491 344	-502 676	2,30	-11 332
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-36 101	-54 597	-51 517	-5,60	3 080
38	SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-1 031 185	-1 068 212	-1 065 686	-0,20	2 526
***	M E N O T (ulkoiset)	6 125 282	7 286 866	7 568 809	3,90	281 943
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	5 094 097	6 218 654	6 503 123	4,60	284 469
*	Suunnitelmapoistot	43 348	56 978	67 985	19,30	11 007
*	Tulot (sisäiset)	-418 966	-559 965	-550 101	-1,80	9 864
*	Menot (sisäiset)	439 527	562 340	530 766	-5,60	-31 574
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	63 909	59 353	48 650	-18,00	-10 703
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	5 158 006	6 278 007	6 551 773	4,40	273 766

1	KÄYTTÖTALOUS					
42	TERVEYDENHUOLTO					
360	KANSANTERVEYSTYÖ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-120 850	-150 092	-166 524	10,90	-16 432
***	M E N O T (ulkoiset)	2 527 780	3 034 300	3 543 430	16,80	509 130
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	2 406 930	2 884 208	3 376 906	17,10	492 698
*	Suunnitelmapoistot	24 945	33 260	33 260	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	25 396	37 410	38 838	3,80	1 428
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	50 340	70 670	72 098	2,00	1 428
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 457 271	2 954 878	3 449 004	16,70	494 126
370	SAIRAAHOITOLAITOKSET					
***	M E N O T (ulkoiset)	4 842 026	4 744 047	4 867 162	2,60	123 115
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	4 842 026	4 744 047	4 867 162	2,60	123 115
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	4 842 026	4 744 047	4 867 162	2,60	123 115
380	YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
***	M E N O T (ulkoiset)	179 718	195 180	195 310	0,10	130
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	179 718	195 180	195 310	0,10	130
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	179 718	195 180	195 310	0,10	130
42	TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-120 850	-150 092	-166 524	10,90	-16 432
***	M E N O T (ulkoiset)	7 549 525	7 973 527	8 605 902	7,90	632 375
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	7 428 675	7 823 435	8 439 378	7,90	615 943
*	Suunnitelmapoistot	24 945	33 260	33 260	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	25 396	37 410	38 838	3,80	1 428
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	50 340	70 670	72 098	2,00	1 428
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	7 479 015	7 894 105	8 511 476	7,80	617 371

1	KÄYTTÖTALOUS					
46	KOULUTUS					
404	HALLINTO					
***	M E N O T (ulkoiset)	46 259	49 186	51 441	4,60	2 255
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	46 259	49 186	51 441	4,60	2 255
*	Tulot (sisäiset)	-397	-287	-300	4,50	-13
*	Menot (sisäiset)	1 929	2 119	2 051	-3,20	-68
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 533	1 832	1 751	-4,40	-81
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	47 792	51 018	53 192	4,30	2 174
410	PERUSKOULUTUS					
***	T U L O T (ulkoiset)	-159 136	-171 395	-181 411	5,80	-10 016
***	M E N O T (ulkoiset)	1 982 187	2 538 495	2 702 825	6,50	164 330
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	1 823 051	2 367 100	2 521 414	6,50	154 314
*	Suunnitelmapoistot	81 886	109 182	109 182	0,00	0
*	Tulot (sisäiset)	-21 896	-21 080	-57 501	172,80	-36 421
*	Menot (sisäiset)	317 600	376 005	388 124	3,20	12 119
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	377 590	464 107	439 805	-5,20	-24 302
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	2 200 641	2 831 207	2 961 219	4,60	130 012
420	LUKIO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-25 530	-15 300	-22 600	47,70	-7 300
***	M E N O T (ulkoiset)	573 410	763 903	723 975	-5,20	-39 928
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	547 880	748 603	701 375	-6,30	-47 228
*	Suunnitelmapoistot	85 843	115 098	114 127	-0,80	-971
*	Tulot (sisäiset)	-2 457	-4 050	-4 050	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	99 594	125 794	118 586	-5,70	-7 208
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	182 980	236 842	228 663	-3,50	-8 179
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	730 860	985 445	930 038	-5,60	-55 407
440	AIKUISKOULUTUS					
***	M E N O T (ulkoiset)	45 815	68 464	66 584	-2,70	-1 880
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	45 815	68 464	66 584	-2,70	-1 880
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	45 815	68 464	66 584	-2,70	-1 880

450	JOUKKOLIIKENNE					
***	T U L O T (ulkoiset)	0	-2 500	-2 500	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	19 194	25 600	25 650	0,20	50
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	19 194	23 100	23 150	0,20	50
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	19 194	23 100	23 150	0,20	50
453	LASTEN PÄIVÄHOITO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-90 156	-123 415	-86 000	-30,30	37 415
***	M E N O T (ulkoiset)	824 442	1 091 299	1 117 956	2,40	26 657
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	734 285	967 884	1 031 956	6,60	64 072
*	Suunnitelmapoistot	3 703	4 877	4 832	-0,90	-45
*	Tulot (sisäiset)	-9 545	-10 612	-11 308	6,60	-696
*	Menot (sisäiset)	116 837	139 007	154 409	11,10	15 402
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	110 995	133 272	147 933	11,00	14 661
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	845 280	1 101 156	1 179 889	7,20	78 733
454	ESIOPETUS					
***	T U L O T (ulkoiset)	-3 875	0	0	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	47 051	54 091	60 918	12,60	6 827
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	43 176	54 091	60 918	12,60	6 827
*	Tulot (sisäiset)	-723	-1 180	-1 200	1,70	-20
*	Menot (sisäiset)	21 808	44 298	45 751	3,30	1 453
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	21 085	43 118	44 551	3,30	1 433
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	64 262	97 209	105 469	8,50	8 260
46	KOULUTUS YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-278 697	-312 610	-292 511	-6,40	20 099
***	M E N O T (ulkoiset)	3 538 358	4 591 038	4 749 349	3,40	158 311
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	3 259 662	4 278 428	4 456 838	4,20	178 410
*	Suunnitelmapoistot	171 432	229 157	228 141	-0,40	-1 016
*	Tulot (sisäiset)	-35 018	-37 209	-74 359	99,80	-37 150
*	Menot (sisäiset)	557 768	687 223	708 921	3,20	21 698
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	694 183	879 171	862 703	-1,90	-16 468
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	3 953 844	5 157 599	5 319 541	3,10	161 942

1	KÄYTTÖTALOUS					
50	KULTTUURI JA VAPAA-AIKA					
460	NUORISO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-46 511	-30 150	-27 500	-8,80	2 650
***	M E N O T (ulkoiset)	64 231	86 817	71 887	-17,20	-14 930
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	17 721	56 667	44 387	-21,70	-12 280
*	Menot (sisäiset)	11 417	20 207	21 116	4,50	909
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	11 417	20 207	21 116	4,50	909
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	29 138	76 874	65 503	-14,80	-11 371
470	LIIKUNTA					
***	T U L O T (ulkoiset)	-33 734	-22 400	-22 400	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	155 296	189 806	185 967	-2,00	-3 839
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	121 562	167 406	163 567	-2,30	-3 839
*	Suunnitelmapoistot	20 045	25 430	24 518	-3,60	-912
*	Tulot (sisäiset)	-2 061	-2 900	-1 000	-65,50	1 900
*	Menot (sisäiset)	19 918	40 451	45 945	13,60	5 494
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	37 902	62 981	69 463	10,30	6 482
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	159 465	230 387	233 030	1,10	2 643
480	KIRJASTO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-10 278	-13 417	-10 993	-18,10	2 424
***	M E N O T (ulkoiset)	171 868	205 648	210 732	2,50	5 084
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	161 590	192 231	199 739	3,90	7 508
*	Suunnitelmapoistot	22 365	29 820	44 027	47,60	14 207
*	Tulot (sisäiset)	-10 315	-18 698	-19 848	6,20	-1 150
*	Menot (sisäiset)	39 259	44 291	52 965	19,60	8 674
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	51 309	55 413	77 144	39,20	21 731
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	212 898	247 644	276 883	11,80	29 239

490	KULTTUURITOIMI					
***	T U L O T (ulkoiset)	0	-400	-500	25,00	-100
***	M E N O T (ulkoiset)	35 837	36 010	49 335	37,00	13 325
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	35 837	35 610	48 835	37,10	13 225
*	Menot (sisäiset)	2 476	3 720	4 486	20,60	766
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	2 476	3 720	4 486	20,60	766
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	38 313	39 330	53 321	35,60	13 991
50	KULTTUURI JA VAPAA-AIKA YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-90 522	-66 367	-61 393	-7,50	4 974
***	M E N O T (ulkoiset)	427 232	518 281	517 921	-0,10	-360
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	336 710	451 914	456 528	1,00	4 614
*	Suunnitelmapoistot	42 410	55 250	68 545	24,10	13 295
*	Tulot (sisäiset)	-12 376	-21 598	-20 848	-3,50	750
*	Menot (sisäiset)	73 070	108 669	124 512	14,60	15 843
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	103 104	142 321	172 209	21,00	29 888
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	439 814	594 235	628 737	5,80	34 502

1	KÄYTTÖTALOUS					
54	TEKNINEN LAUTAKUNTA					
500	HALLINTO					
***	M E N O T (ulkoiset)	101 919	94 695	119 085	25,80	24 390
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	101 919	94 695	119 085	25,80	24 390
*	Menot (sisäiset)	37 890	43 846	42 779	-2,40	-1 067
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	37 890	43 846	42 779	-2,40	-1 067
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	139 809	138 541	161 864	16,80	23 323
510	JÄTEHUOLTO					
***	M E N O T (ulkoiset)	34	2 900	0	-100,00	-2 900
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	34	2 900	0	-100,00	-2 900
*	Suunnitelmapoistot	672	896	896	0,00	0
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	672	896	896	0,00	0
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	706	3 796	896	-76,40	-2 900
520	VESIHUOLTO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-270 432	-449 190	-415 600	-7,50	33 590
***	M E N O T (ulkoiset)	212 266	327 738	340 781	4,00	13 043
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	-58 166	-121 452	-74 819	-38,40	46 633
*	Suunnitelmapoistot	98 942	123 402	217 115	75,90	93 713
*	Tulot (sisäiset)	0	-57 696	-54 849	-4,90	2 847
*	Menot (sisäiset)	12 429	16 251	18 751	15,40	2 500
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	111 370	81 957	181 017	120,90	99 060
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	53 204	-39 495	106 198	-368,90	145 693
530	PALO- JA PELASTUSTOIMI					
***	T U L O T (ulkoiset)	-25 339	-32 892	-35 600	8,20	-2 708
***	M E N O T (ulkoiset)	265 215	337 396	345 549	2,40	8 153
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	239 876	304 504	309 949	1,80	5 445
*	Suunnitelmapoistot	6 200	8 267	8 267	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	3 365	14 920	9 450	-36,70	-5 470
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	9 565	23 187	17 717	-23,60	-5 470
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	249 441	327 691	327 666	0,00	-25

540	KIINTEISTÖT					
***	T U L O T (ulkoiset)	-276 942	-320 271	-421 023	31,50	-100 752
***	M E N O T (ulkoiset)	730 825	862 155	1 011 969	17,40	149 814
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	453 883	541 884	590 946	9,10	49 062
*	Suunnitelmapoistot	143 524	188 008	205 317	9,20	17 309
*	Tulot (sisäiset)	-570 209	-722 026	-732 772	1,50	-10 746
*	Menot (sisäiset)	84 093	156 406	155 931	-0,30	-475
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-342 592	-377 612	-371 524	-1,60	6 088
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	111 290	164 272	219 422	33,60	55 150
550	VARIKKO					
***	T U L O T (ulkoiset)	-12 285	-23 600	-13 100	-44,50	10 500
***	M E N O T (ulkoiset)	92 832	95 635	114 856	20,10	19 221
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	80 548	72 035	101 756	41,30	29 721
*	Suunnitelmapoistot	0	0	24 312	0,00	24 312
*	Tulot (sisäiset)	-24 684	-34 816	-40 684	16,90	-5 868
*	Menot (sisäiset)	1 041	4 521	2 446	-45,90	-2 075
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-23 643	-30 295	-13 926	-54,00	16 369
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	56 905	41 740	87 830	110,40	46 090
560	LIIKENNEVÄYLÄT					
***	T U L O T (ulkoiset)	-6 232	-10 800	-12 632	17,00	-1 832
***	M E N O T (ulkoiset)	115 629	158 542	176 123	11,10	17 581
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	109 396	147 742	163 491	10,70	15 749
*	Suunnitelmapoistot	67 157	71 878	86 462	20,30	14 584
*	Menot (sisäiset)	12 666	16 684	15 409	-7,60	-1 275
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	79 823	88 562	101 871	15,00	13 309
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	189 219	236 304	265 362	12,30	29 058

570	MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU					
***	T U L O T (ulkoiset)	150	0	0	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	42 871	63 234	68 907	9,00	5 673
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	43 021	63 234	68 907	9,00	5 673
*	Suunnitelmapoistot	782	0	0	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	360	441	365	-17,20	-76
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	1 142	441	365	-17,20	-76
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	44 162	63 675	69 272	8,80	5 597
54	TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-591 080	-836 753	-897 955	7,30	-61 202
***	M E N O T (ulkoiset)	1 561 590	1 942 295	2 177 270	12,10	234 975
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	970 510	1 105 542	1 279 315	15,70	173 773
*	Suunnitelmapoistot	317 276	392 451	542 369	38,20	149 918
*	Tulot (sisäiset)	-594 893	-814 538	-828 305	1,70	-13 767
*	Menot (sisäiset)	151 843	253 069	245 131	-3,10	-7 938
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-125 774	-169 018	-40 805	-75,90	128 213
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	844 736	936 524	1 238 510	32,20	301 986

1	KÄYTTÖTALOUS					
58	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
580	YMPÄRISTÖNSUOJELU					
***	T U L O T (ulkoiset)	-3 084	-3 500	-3 500	0,00	0
***	M E N O T (ulkoiset)	23 742	44 886	46 836	4,30	1 950
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	20 658	41 386	43 336	4,70	1 950
*	Menot (sisäiset)	2 860	3 361	4 173	24,20	812
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	2 860	3 361	4 173	24,20	812
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	23 518	44 747	47 509	6,20	2 762
590	RAKENNUSVALVONTA JA OHJAUS					
***	T U L O T (ulkoiset)	-36 383	-36 250	-35 400	-2,30	850
***	M E N O T (ulkoiset)	52 721	72 765	96 755	33,00	23 990
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	16 338	36 515	61 355	68,00	24 840
*	Suunnitelmapoistot	3 628	5 442	5 442	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	6 670	7 839	8 575	9,40	736
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	10 298	13 281	14 017	5,50	736
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	26 636	49 796	75 372	51,40	25 576
58	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-39 467	-39 750	-38 900	-2,10	850
***	M E N O T (ulkoiset)	76 462	117 651	143 591	22,00	25 940
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	36 995	77 901	104 691	34,40	26 790
*	Suunnitelmapoistot	3 628	5 442	5 442	0,00	0
*	Menot (sisäiset)	9 530	11 200	12 748	13,80	1 548
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	13 158	16 642	18 190	9,30	1 548
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	50 154	94 543	122 881	30,00	28 338

1	KÄYTTÖTALOUS					
1	KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-2 404 173	-3 160 236	-2 897 149	-8,30	263 087
***	M E N O T (ulkoiset)	21 550 571	25 008 418	25 955 491	3,80	947 073
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	19 146 398	21 848 182	23 058 342	5,50	1 210 160
*	Suunnitelmapoistot	603 039	772 538	950 086	23,00	177 548
*	Tulot (sisäiset)	-1 393 697	-1 812 947	-1 818 710	0,30	-5 763
*	Menot (sisäiset)	1 393 697	1 812 947	1 818 710	0,30	5 763
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	603 039	772 538	950 086	23,00	177 548
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	19 749 438	22 620 720	24 008 428	6,10	1 387 708
	KAIKKI YHTEENSÄ					
***	T U L O T (ulkoiset)	-2 404 173	-3 160 236	-2 897 149	-8,30	263 087
***	M E N O T (ulkoiset)	21 550 571	25 008 418	25 955 491	3,80	947 073
****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	19 146 398	21 848 182	23 058 342	5,50	1 210 160
*	Suunnitelmapoistot	603 039	772 538	950 086	23,00	177 548
*	Tulot (sisäiset)	-1 393 697	-1 812 947	-1 818 710	0,30	-5 763
*	Menot (sisäiset)	1 393 697	1 812 947	1 818 710	0,30	5 763
****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	603 039	772 538	950 086	23,00	177 548
*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	19 749 438	22 620 720	24 008 428	6,10	1 387 708

TULOSLASKELMAOSA

TP 2017	TA 2018		Nimi	Talarvio 2 019	Kasvu 18/19
		70	KUNNANHALLITUS		
		610	VEROTULOT		
-8 804 968	-8 546 000	7000	Kunnallisvero	-8 825 000	3,30
-1 104 661	-1 111 000	7010	Kiinteistövero	-1 125 000	1,30
-773 198	-764 000	7020	Osuus yhteisöveron tuotosta	-790 000	3,40
-10 682 827	-10 421 000	**	VEROTULOT	-10 740 000	3,10
		620	VALTIONOSUUDET		
-9 331 887	-12 345 342	7102	Peruspalvelujen valtionosuus	-11 475 710	-7,00
-3 044 976	0	7104	Verotuloihin per. valt.os.tas.	0	0,00
-286 284	0	7110	Valtionosuudet opetus- ja	0	0,00
-12 663 147	-12 345 342	**	VALTIONOSUUDET	-11 475 710	-7,00
		650	RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
-176	0	8030	Korkotuotot antolainoista	0	0,00
0	-1 000	8050	Muut korkotuotot	-1 000	0,00
-1 367	0	8110	Korot verotilityksistä	0	0,00
-297 506	-250 000	8120	Osingot	-250 000	0,00
-18 437	0	8130	Osuuskorot, perusp-oman korot	0	0,00
-3 902	0	8140	Viivästyskorkotulot	0	0,00
-12	0	8190	Poistettujen saatavien perint	0	0,00
-1 020	0	8196	Muut tuotot	0	0,00
172 439	270 000	8200	Korot pitkäaikaisista lainoist	220 000	-18,50
942	0	8250	Korot lyhytaikaisista lainoist	0	0,00
26	0	8310	Verotilityskorot	0	0,00
62	700	8320	Viivästyskorkomenot	700	0,00
18 854	0	8350	Luottotappiot	0	0,00
268	0	8400	Provisiot ja muut lainakust.	0	0,00
1	0	8490	Tilioik.ja muut eritt.rah.kul	0	0,00
-129 828	19 700	**	RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-30 300	-253,80
-23 475 802	-22 746 642	***	KUNNANHALLITUS	-22 246 010	-2,20
-23 475 802	-22 746 642	****	KAIKKI YHTEENSÄ	-22 246 010	-2,20

RAHOITUS- JA INVESTOINTIOSA

RAHOITUS

Rahoitusosan sitovuus

Kunnanvaltuusto hyväksyy rahoitusosan toimielintasolla eli hyväksyy rahoitusosan toimielintasolla eli hyväksyy rahoituksen määrärahat menojen ja tulojen tasolla. Kunnanhallitus päättää rahoitusosan tehtävä – ja osatehtävä I:n tasosta. Tarvittavat päätökset rahoitusosan tarkemmasta jakamisesta tekee kunnanhallituksen määrittelemä viranhaltija.

Rahoituslistaus

TP 2017	TA 2018		Nimi	Talarvio 2 019	Kasvu 18/19
		4	RAHOITUS		
		95	KUNNANHALLITUS		
		950	ANTOLAINOJEN VÄHENNYKSET		
-50 714	0 1369		Sepon Kaluste Ky	0	0,00
-40 000	0 1378		Rautalammin Rakennus Oy	0	0,00
714	0 1703		Hallinto-osasto ja vuokrat	0	0,00
-63 720	0 1834		Muut konsernisaatavat	0	0,00
-153 720	0 *		ANTOLAINOJEN VÄHENNYKSET	0	0,00
		970	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄH.		
513 020	0 2530		Lainat kotimaisilta talletus-	0	0,00
885 000	1 500 000	2540	Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	1 320 000	-12,00
43 970	0 2560		Lainat valtiolta	0	0,00
62 500	0 2575		Lainat Kuntien Eläkevakuutuk-	0	0,00
2 851 414	0 2730		Lainat kotim talletuspankeilta	0	0,00
9 525 718	0 2740		Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	0	0,00
220 089	0 2760		Lainat valtiolta	0	0,00
250 000	0 2775		Lainat Kuntien Eläkevakuutuk-	0	0,00
198 133	0 2957		Ostovelat	0	0,00
14 549 844	1 500 000 *		PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄH	1 320 000	-12,00
		980	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LIS		
-800 000	0 2530		Lainat kotimaisilta talletus-	0	0,00
-15 900 000	-2 000 000	2540	Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	-2 000 000	0,00
-16 700 000	-2 000 000 *		PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LIS	-2 000 000	0,00
		990	LYHYTAIK.LAINOJEN LIS/VÄH		
32 143	0 2730		Lainat kotim talletuspankeilta	0	0,00
850 000	0 2740		Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	0	0,00
882 143	0 *		LYHYTAIK.LAINOJEN LIS/VÄH	0	0,00
-1 421 733	-500 000 **		KUNNANHALLITUS	-680 000	36,00
-1 421 733	-500 000 ***		RAHOITUS	-680 000	36,00
-1 421 733	-500 000 ****		KAIKKI YHTEENSÄ	-680 000	36,00

INVESTOINNIT VUONNA 2019

Investointien sitovuus

Pääsääntönä on, että kunnanvaltuusto hyväksyy investointiosan määrärahat hanketasolla. Poikkeuksena kuitenkin ovat seuraavat hankekohtaisuusrajat eli mikäli yksi hanke ylittää seuraavat rajat (rahan euromäärä vaihtelee investointiryhmittäin), se käsitellään kunnanvaltuustossa hankekohtaisena

Investointiosan määrärahataso

Hankekohtaisuuden rajat ovat seuraavat:

MÄÄRÄRAHATASO RYHMÄN SISÄLLÄ

Kiinteä omaisuus

Hankekohtainen raja

100.000 €

Talonrakennus

Talonrakennus

Toimielinten ratkaisuväliltä

1. Teknisen lautakunnan rakennuttamisjaosto 100.000 € / investointikohde, hanke

Julkinen käyttöomaisuus

Julkinen käyttöomaisuus

2. Tekninen lautakunta

100.001 – 300.000 €/ investointikohde, hanke.

3. Kunnanhallitus 300.001-

1.000.000 € / investointikohde, hanke

4. Kunnanvaltuusto 1.000.0001 €/investointikohde, hanke.

Liikelaitokset

Vesilaitos

Irtain omaisuus

Irtain omaisuus

Hankekohtaisuuden raja

50.000 €

Aineeton käyttöomaisuus

Arvopaperit

Hankekohtaisuuden raja

Kuntayhtyminen pääomatalous

-

Muu investointitoiminta

Muu pääomatalous

Hankekohtaisuuden raja

Investointisuunnitelma

INVESTOINNIT v. 2019 sekä SUUNNITELMAVUODET 2020-2023	Kokonais-				TA	TS	TS	TS	TS	TS
	kustann	2019	2020	2021						
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €						Selite
8000 Maa-alueet										
76 TALONRAKENNUS										
8150 Perusturva talonrakennus										
Rautalammin terveyskeskuksen peruskorjaus; ilmastointisuunn. 20, suunnittelu 60 , toteutus 1200	1290	30	60	600	600					Sote-asian takia siirretty investointia
Kuutinharjun aluetyöt	700	550	200							kustannukset jakaantuvat toteutuessaan investointimenoina; 8450 julkinen käyttömaisuus , 8700 vesilaitos , 8750 viemärlaitos voiko jakaa jo tässä vaiheessa ?? Purkukustannusten suuruus n.300.000?
Sis. sop mukaisesti mm. lämmitys-, viemäri-, vesi- ja kadunrakennuskustannuksia. Myös vanhojen rakennusten purkustannukset.										
Päiväkoti (korjaus, laajennus, tms.)	1020	520	500							
8200 Sivistystoimi talonrakennus										
Matti-Lohen koulun liikuntasali 400 m ² , suunnittelu ja korjaus	570	570								Liikuntasalin uusi alapohja, seinien ja laipion uusia rakenteita.
Urheilukentän huoltorakennus	190		20	170						Suunnittelu 20, toteutus 170
8250 Tekninen toimi talonrakennus										
Kunnanvirasto; sisäilmakorjaus	2215	35	180	2000						2019 tutkimukset, 2020 suunnitelmat, 2021 toteutus
Ratsastuskeskus	25		25							sähkötyöiden saneeraus

80 IRTAIN OMAISUUS									
8600 Sivistystoimi irtain omaisuus									
Matti-Lohen koulun AV-laitteet	50	50							Osatoteutus tehty v. 2018, älytaulut
8650 Tekninen toimi irtain omaisuus									
Kuorma-auton uusinta, tekninen toimi	70	70							
Rakennusrekisterin laadunparannus/Kiinteistörekisteriselvitys	54	54							Hanke v. 2017-2019, palkkaus -matka- ja muut kulut 2019 yht. 54000
KuntaNet 7.0 rakennusvalvonta -ohjelma	20	20							KuntaNet 7.0 rakennusvalvontaohjelma s.is. rakennus- ja huoneistorekisterin
Rakennuslupien sähköinen käsittely ja arkistointi - ohjelma	20	20							KuntaNet 7.0 rakennusvalvontaohjelman lisäosat
Opaskartan ja internet kartaston päivittäminen kunnan karttapalveluun	20	20							
Huotokirjaohjelma; kunnan omistamat ja ylläpitämät rakennukset	30	30							
Kunnanviraston palvelimet	20	20							
82 VESIHUOLTO									
8700 Vesilaitos kirkonkylä									
Saakarintien vesijohto (jatko), suunnittelu	40	40							
Vesijohtorunkolinjan kolme mittaus- ja sulkuaihoa	45	45							Kirkonkylä, keskuista
Vesijohtorunkolinjan peruskorjaus, suunn. 20, Himaanit		170	150						
8750 Viemärlaitos kirkonkylä									
Rakennettujen siirtoviemäreiden varrella olevien kiinteistöjen yhdistäminen viemäriverkostoon ja niihin liittyvät talojhdot	280	140	140						Suunn. 75, Syväjärvi 45, Ranmikko 30, Korpjärvi 15, Kurkilahti 65, Kierintiemä 55,
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus-suunnitelma	55	55							
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus, toteutus	90	30	30						
Vesihuollon kehittämissuunnitelma	15	15							
Herrantien/Kerkonkoskentie talohaarojen rakentaminen	75		25	25					
Keskustaajaman vesistöön sijoitettu viemärin siirtäminen maalle Savisilla-Kuutiharjun JV-pumppaamo välinen osuus	160		160						
Sidottu kustannukset									
INVESTOINNIT YHTEENSÄ, €	9 677	2 797	2 050	4 010	1 100	90			

HENKILÖSTÖOSA

RAUTALAMMIN KUNNAN HENKILÖSTÖ 31.12.2018

Toimintayksikkö	Vakinaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Oppisopimus		Sivut.
	Kok.aik.	Osa-aik.	Kok.aik.	Osa-aik.	Kok.aik.	Osa-aik.	Kok.aik.	Osa-aik.	
Yleishallinto	8		2	2	2				
Sosiaalitoimi	49	6	6	2		1			
Sivistystoimi	64	4	18	8			2		4
Tekninen toimi, tuntip.	8		2		3				
Kiinteistöhenkilöstö	8	1	2				1		
	137	11	30	12	5	1	3		4
Yhteensä	203								
Viran- ja toimenhaltijat	203								
Omaishoitajat	23								
Perhehoitajat	2								
	228								

	Hallinto	Sosiaalitoimi	Sivistystoimi	Tekninen toimi	Yhteensä
31.12.2011	11	67	93	23	194
31.12.2012	10	67	101	23	201
31.12.2013	10	71	98	23	202
31.12.2014	10	73	98	25	206
31.12.2015	9	69	97	21	196
31.12.2016	13	72	100	22	207
31.12.2017	17	74	95	24	210
arvio 2018	14	64	100	25	203

